

Z OBČNEGA ZBORA DOLENJSKE TURISTIČNE ZVEZE

Možnosti izletniškega turizma

Predsednik upravnega odbora Marko Ivanetič: »Najvažnejše je aktivirati vse dejavnike, ki lahko pripomorejo do napredka v turizmu.«

Tokrat je turistične delavce Dolenjske in Spod. Posavja gostila Sevnica. Morda je v tem tudi malo simbolike: edino ta občina še nima asfaltne povezave s svetom, pa se že močno zaveda velikega pomena turizma, ki postaja pomembna gospodarska dejavnost. Tudi ni naključje, da so zbrani na občnem zboru z velikim odobravanjem sprejeli besede sekretarja sosednje zagrebške turistične zveze, ki je dejal: »Vaši cilji so tudi naši, vaši interesi so tudi naši.«

»Težave so in bodo, toda ne bomo odnehali. Ni se težko spominjati časov, ko na tem območju ni bilo še ničesar, ko tuji in domači gostje niso vedeli za Dolenj. (Nadaljevanje na 12. strani)

Poceni pomaranče

Samo v štirih dneh, od 20. do 24. decembra, so prodajalne kočevskega »Trgoprometa« prodale 15 ton pomaranč. Potrošniki ne kupujejo večjih količin pomaranč samo zaradi praznikov, ampak predvsem zato, ker so kvalitete in poceni (2,50 Ndin kilogram).

Nov bife na Otočcu

Včeraj je začel obratovati ob Petrolovi črpalki na Otočcu nov bife z delikatasto, ki je neprekinjeno odprt. V bifeju, ki deluje kot enota hotela »Grad Otočec«, je gostom na voljo po ugodnih cenah velika izbira hladnih in toplih jedil, vin in žganih pijač ter brezalkoholnih pijač.

Smrt pod snežno odejo

24. decembra so zjutraj opazili Dornikovi v Krškem, da leži ob savskem nabrežju skrženo človeško truplo. Organi javne varnosti so nato ugotovili, da je pokojnik Matija Pevec iz Krškega, ki je bil pogrešan že od 8. decembra letos. Tega dne se je vrnila z obiska pri hčerki njegova žena. Ker moža ni našla doma, ga je iskala pri vseh znanih in prijateljih, po nekaj dneh brezuspešnega iskanja pa je prijavila izginotje moža postaji milice v Krškem. Domnevajo, da je pokojnik v temi zgrešil pot, zdrsnil z roba obsavske ceste in se pri tem onesvestil ter zaradi mraza zmrznil. Ker ga je nato pokril sneg, ni trupa nihče opazil vse do od jube. V pokojnikovi obleki so našli vse dokumente in večjo vsoto denarja. L. H.

Pionirji za Titov jubilej

Tridesetletnico revolucionarne poti Josipa Broza-Tita so pionirji iz brežiške občine počastili na konferenci 27. decembra, na dan, ko je bila pred 25 leti ustanovljena Zveza pionirjev Jugoslavije. Na konferenco so prišli predstavniki vseh pionirskih odredov. Kulturni program so pripravili pionirji z raznih šol. Najboljšim odredom je predsednik občinske skupščine izročil nagrade.

Prva nagrada za sestavek Janje Kastelic

Novomeščanka Janja Kastelic je na Kurirčkovem festivalu pred dnevi prejela prvo nagrado za kratko prozo. Zirijska ji je podelila nagrado za sestavek »Vojna, drugo nagrado je prejel Vidjoje Podgorec iz Skopja, tretjo pa Lojze Zupanc iz Škofje Loke. Mladi novomeški pisateljici čestitamo za njen uspeh!

VREME

OD 28. DECEMBRA
DO 7. JANUARJA

Padavine okrog 28. decembra, od 30. decembra do 1. januarja in od 4. do 6. januarja. — V ostalem suho. Sprva večjih ohladitev ne bo, toda kmalu po 6. januarju je računati z nastopom hudega mraza, z burjo in snegom.

Dr. V. M.

Priznanje in zahvala za zvestobo revoluciji

Te dni poteka 30 let, odkar je tovarš Titov prevzel vodstvo Komunistične partije Jugoslavije, mineva pa tudi že 50 let njegovega revolucionarnega udejstvovanja. O tovaršu Titu, ki je postal in ostaja osrednja osebnost našega boja in revolucije v potekajočem polstoletju, bomo v kratkem začeli v našem tedniku objavljati daljši spis, razen tega pa tudi vrsto zanimivih fotografij iz življenja našega spoštovanega in priljubljenega voditelja. Spis bomo hkrati tiskali v Dolenjskem listu, celjskem tedniku in murskosoboškem Vestniku. — Ko se danes spominjamo prehojene borbene poti dragega tovarša Tita in njegovega izrednega deleža v zgodovinskem razvoju 50 let naše domovine, objavljamo besede, ki jih je med drugim pretekli teden izrekel o tovaršu Titu Franček Mirtič, sekretar mestne konference ZKS v Ljubljani na zadnji slavnostni seji komunistov Ljubljane:

»Tridesetletnica revolucionarnega boja tovarša Tita ni samo njegov intimni jubilej, marveč jubilej vseh jugoslovanskih komunistov in borcev za novo Jugoslavijo. Ko govorimo o Titu, o njegovem revolucionarnem delovanju v preteklosti in danes, govorimo o delu generacije revolucionarjev, ki so soustvarjali in soustvarjajo našo socialistično družbo, in o zgodovinski vlogi delavskega razreda vseh jugoslovanskih narodov v tem boju. Ko dajemo priznanje revolucionarnemu boju in uspehom, ki smo jih dosegli v teh tridesetih letih pod Titovim vodstvom, je to priznanje človeku, ki je v pravem pomenu be-

sede postal simbol tega boja in najglobljih teženj po napredku. Hkrati pa je to priznanje tudi vsem številnim revolucionarjem, komunistom, borcem in aktivistom, ki so pomagali nositi težo boja, trpljenja, porazov in zmag. Priznanje in zahvala za zvestobo revoluciji. Revoluciji, ki se danes v novih razmerah nadaljuje. Zato ni čas za samozadovoljstvo, omahovanje in odstopanje. Njih odgovornost in dolžnost pred revolucijo je, da skupaj z mlajšimi prispevajo svoj delež k našemu nadaljnjemu razvoju, da prenašajo revolucionarne tradicije na mlade in se hkrati bogate z družbenimi stremljenji novega rodu, ki se je že oblikoval v socialistični družbi.«

»MI SMO Z VAMI! — Mi, in vsi ljudje, ki hočejo dobro in žele mir na svetu!« so z manifestacijami podprli osvobodilno vojno Vietnamcev novomeški srednješolci pretekli teden. — Na sliki: zbrani dijaki poslušajo govor Uroša Dularja na Prešernovem trgu. (Janez Pavlin je za zgornji posnetek dobil prvo nagrado za »fotografijo tedna« — 10.000 Sdin.)

tedenski mozaik

Jean Rey, član komisije evropskih skupnosti, je bridko položil, ko je Francija spet uporabila veto proti sprejemu Britanije v Skupni trg. Dejal je, da je to studen način sprejemanja sosedov, ki ga vsi poznamo in je prišel trkat na vrata. Namesto da bi ga vprašali, kaj hoče, smo mu z okna v vrhnjem nadstropju zlili vedro vode na glavo... Toda še huje je prizadela de Gaulle velika dama Britanije lady Asquith, ki je stara osemdeset let. Povabilo so jo pred francoske televizijske kamere v zvezi s dogodki, ki so se odigrali pred petdesetimi leti. Toda stara dama je začela govoriti o sedanjosti: »Ko je bila Francija poražena — je dejala — je Churchill predlagal združitev obeh držav in državljanstev in ni spraševal, v kakšnem stanju je frank... De Gaulle — zameri Anglosom to, da jim toliko dolgo... Med njenim govorjenjem so nenehno zvonili telefoni v francoski televiziji. »Kako naj pristijem jeziku stari gospo?« je obupano spraševal vodja oddaje... Grška vojaška vlada, ki je pred nekaj dnevi slekla uniforme in postala »civilna«, je zdej sporočila, da bo izpustila politične zapornike, razen tistih »komunističnih«. Politični opazovalci v Atenah in po svetu zelo dvomljivo poslušajo te obljube. Volk dlako menja... Zahodnonemški študent Fritz Teufel, ki je prišel pred sodišče, ker je sodeloval pri demonstracijah ob obisku iranskega šaha v Berlinu, je pred sodniki dejal: »Celih 143 dni sem sedel v preiskovalnem zaporu. Ko bi bil vsaj cesarico Farah Dibo v uho ugriznil. Sedel sem v preiskovalnem zaporu tako dolgo zato, ker bo prej bil zlezal skozi ključavnico, kakor da bo en nemški uradnik podvomil o resničnosti izjave drugega nemškega uradnika... Nekaj demonstrantov proti vojni v Vietnamu v New Yorku so aretirali na prav izvirni način. Obtožili so jih krutosti do živali, ker so spustili golobe v veliki dvorani glavnih železniških postaj v New Yorku. Tam pa golobi ne morejo ne piti ne jesti — se je glasilo uradno pojasnilo.

Gradimo kakšnih dvajset elektrarn

Zamude domačih dobaviteljev zavirajo gradnjo

Niso se izpolnile še nekatere dane obljube domačega elektrogospodarstva, da bo že letos v elektroenergetiki položaj boljši kakor katero koli prejšnjih let in da prav zaradi tega ne bo omejitve v porabi toka. To, kar se je zgodilo v prejšnjem in tem mesecu, je povzročilo resne skrbi porabnikom električnega toka. Vsičuje se vprašanje, kaj bo v prihodnjih letih, ako se bo zavlekla izgradnja novih elektrarn, kakor vse kaže.

V Djerdapu smo presegli plan, toda...

Po najnovejših podatkih poteka gradnja elektrarn v glav-

nem, kakor smo predvidevali, čeprav denar in oprema ne dotekata v skladu z dinamiko gradnje. Dela na naši največji hidrocentrali »Djerdap« dobro potekajo, celo nekoliko hitreje, kakor je bilo zamišljeno. Financiranje del pa zastaja, zato se je že doslej nakopičilo za okoli 130 milijonov novih dinarjev nepopolnanih računov. Jugoslovanska investicijska banka na izpolnjuje dolžnosti, ki jih nalaga zakon, zato bo letos dala namesto 300 samo 250 milijonov novih dinarjev.

Nedolgo tega je na sestanku v skupščini Srbije predstavnik Investicijske banke povedal, da banka ni mogla izvršiti vseh svojih obveznosti, ker so se zmanjšala federalna sredstva za investicije. Zaradi tega je prišlo do revizije financiranja posameznih energetskih objektov. Investitor je na tej seji povedal, da bo prisiljen tožiti Jugoslovansko investicijsko banko, ako ne bo izpolnila svojih dolžnosti.

Domača oprema je v zamudi

Obstaja nevarnost, da bomo z zamudo spustili v pogon termoelektrarno »Morava«, ki bo proizvajala skoraj 70 milijonov kilovatnih ur električne energije. Dograjena bi morala biti 1. julija naslednjega leta. Dobava opreme pa je vendarle v zamudi. Dogovorjeni rok s podjetjem »Rade Končar« so dobavitelji že nekajkrat podaljšali. Spritko takega odnosa domačih dobaviteljev opreme so se investitorji elektrarn v Srbiji izrazili na omenjenem sestanku, da nimajo zaupanja v domačo izdelavo strojev. Rekl so celo, da domača strojna industrija ni sposobna solidno izvajati svojih del. Omenili so podjetja »Rade Končar«, »Termoelektro« in »Goša«.

Težavam s financiranjem se ni izognila niti termoelektrarna Kosovo III. Vse kaže, da bo tudi termoelektrarna »Šoštanj« pričela kasneje obrato-

Kiro Gligorov, podpredsednik zveznega izvršnega sveta, govori o našem gospodarstvu v prihodnjem letu na skupni seji gospodarskega in zveznega sveta v torek v skupščini v Beogradu. — (Telefoto: Tanjug)

vati, ker bo stekla šele sredi 1970. leta, ne pa ob koncu 1969. Nekaj mesecev kasneje bo pričela obratovati tudi termoelektrarna Sisak...

Skupna zamuda znaša 14 let!

Kakor vidimo, se največkrat govori o zamudah. Neko je celo izračunal, da je izgradnja teh dvajsetih elektrarn v zamudi kar za blizu 14 let.

Sedaj ne moremo povedati, kakšne bodo vremenske razmere in hidroenergetski pogoji v naslednjih letih. Lahko pa z gotovostjo rečemo, da bo zamuda pri puščanju novih elektrarn v pogon povzročila vprašanje rednega oskrbovanja porabnikov z električno energijo. Zaradi tega moramo optimistične napovedi električnega gospodarstva jemati s precejšnjim nezaupanjem. V to nas je prisilila izkušnja.

B. L.

Za potni list odslej 200 Ndin

Takša za potno dovoljenje bo odslej znašala 200 Ndin. Ta ukrep utemljujejo z nujnostjo, da bi omejili zlorabe in špekulacije.

tedenski zunanjepolitični pregled

Za božične in novoletne praznike je v Vietnamu zavlada mir za nekaj ur. Vsa leto, odkar traja vietnamska tragedija, se zbudijo v srcih ljudi po svetu, predvsem pa v srcih Vietnamcev, upi, da bi bilo teh nekaj ur mogoče raztegniti na nekaj dni — in kdo ve? — morda celo na nekaj tednov. Morda bi dosegli celo premirje, kakor so ga na Koreji, in traja še danes.

Toda vsi ti upi so doslej splahneli. Dnevi se niso raztegnili v tedne in vojna se ni samo nadaljevala, ampak je postajala čedalje bolj nečloveška.

Tudi letos se je vzbudilo upanje. Ameriški predsednik Johnson je izkoristil smrt avstralskega premiera Holta, ki je izginil v morskih valovih, in se je udeležil spominske pogrebne svečanosti. Prav tako je priletel v Avstralijo južnovietnamski predsednik Thieu, s katerim je imel Johnson pomembne razgovore.

Po razgovorih so objavili sporočilo, v katerem je rečeno, da je predsednik Thieu izjavil, da je voljan pogovoriti se o važnih vprašanjih s slehernim zastopnikom južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte. Pripomnil pa je, da saigonska vlada nikakor nima fronte za »neodvisno organizacijo«. Sicer pa da nima smisla voditi »konstruktivne pogovore s komer koli«, ki uporablja silo za doseg svojih političnih ciljev.

Vse kaže, da je prišlo med predsednikoma do »nesoglasja«. Johnson je baje vztrajal, da bi bilo dobro poklicati na morebitna pogajanja zastopnike FLN, medtem ko južnovietnamski predsednik noče priznati tem zastopnikom in pogajanjem uraden pomen.

Toda zaključek obeh predsednikov je bil, da je treba vojno z nezmanjšano silo nadaljevati, ker mirovne pobude ne bodo nikakor pripeljale. Prav tako trdi se je Johnson v bistvu pokazal v Rimu, kjer je po pogovoru s papežem govoril o miru, ni pa s besedem povedal, kaj je s papeževim predlogom, naj bi Američani prenehali bombardirati Severni Vietnam. Papež bi bil voljan posredovati, če bi Američani nehali bombardirati. Toda vse kaže, da so ameriški voditelji sklenili iti »do bridkega konca«.

Grški kralj je še vedno v Rimu, kamor je odletel po

izjavljenem protidaru pred nekaj dnevi, in še vedno se pogovarja z odposlanci grške vojaške vlade. Se vedno postavlja pogoje, med katerimi je najvažnejši ta, da bi morali polkovniki v Atenah omogočiti »demokratsko vlado«. Se vedno zagotavlja grškemu narodu, tistim pač, ki ga lahko slišijo in podpirajo, da je 21. aprila 1967, ko so polkovniki prišli na oblast, to oblast dovolil samo zato, da bi »preprečili prelivanje krvi«. Zdej so sporočili, da se bo kralj

Božične utvare

verjetno v kratkem vrnil v Atene.

Vladajoča trojka v Atenah — Papadopoulos, Patakos in Makarezos — je na videz vse te dni popuščala kralju. Ko je kralj iz Rima zahteval civilno vlado, so polkovniki brž sporočili, da so se »demobilizirali«. Slekli so uniforme in oblekli civilno obleko. In zaveda je bila opravljena.

Potem so obljubili, da bodo dali grškemu narodu »trdno« ustavo. Prihodnje leto bo referendum, če ne na spomlad, pa bo na jesen.

Presenetil pa je najnovejši sklep atenske vlade, da bi izpustila skoraj vse politične jetnike, razen tistih »komunističnih«, ki so »še od prej«. Tako so izpustili med drugimi tudi starega Papandreua, voditelja grškega Centra, in po nekaterih poročilih celo zaprtega skladatelja Mikisa Teodorakisa in mladega Andreja Papandreua, ki je bil zapleten v proces »Aspida«.

Kako daleč bo ta pomilostitev v resnici šla, bomo videli. Vsekakor pa se vojaška vlada trudi, da bi postala »sposobna«. Delno popušča pod pritiskom, ki pa ne prihaja od kralja, ker je kraljev pritisk zgolj »moralen«, kakor je zapisal neki komentator. Temveč od ameriške vlade. Ta pritisk pa je dosti bolj realen. Američani se namreč trudijo, da bi menjali vsaj precejše v Atenah. In če že ni mogoče zamenjati volkov, naj bi ti vsaj dlako menjali.

Ves ta tragičen dvoboj s primesmi komedije pa poteka nekje visoko, kamor grško ljudstvo ne seže. Ljudstvo pa je dovolj »govorno« pokazalo da mu ni ne do kralja ne do polkovnikov. Ne eden ne drugi mu ne obetajo sprememb, ki si jih želi.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ PRIHODNJE LETO: POGLA-VITNO POVEČANJE PROIZVODNJE, INVESTICIJE IN IZVOZA. To je refren vseh razprav v izvršnih svetih in skupščinah. Če nam bo uspelo povečati proizvodnjo, bomo lahko namenili več za investicije, s tem pa ublažili probleme nezaposlenosti. Investicije morajo temeljiti le na večjem izvozu in večji akumulaciji, nikakor pa ne na emisiji denarja, ki vodi v inflacijo.

V razpravah o predlogu resolucije o temeljnih ekonomskih politiki za prihodnje leto so bili kritični. Centralni svet sindikatov je, na primer, menil, da bi morala biti resolucija konkretnjša in da zamujamo z ukrepi, ki bi morali spremljati resolucijo. Podobnega mnenja so bili tudi nekateri skupščinski odbori.

Zvezni izvršni svet je predlagal zvezni skupščini, naj po hitrem postopku sprejme zakon, s katerim bi prepovedali povečanje osebnih dohodkov v bankah, hranilnicah, elektrogospodarstvu, podjetjih za zunanjo trgovino itd. To so podjetja, kjer so osebni dohodki zelo visoki in zato še dalj časa tarča kritik in nerazpoloženja javnosti. — Pomemben je tudi zakon, ki obvezuje delovne organizacije, da zaposlijo določeno število oseb s končano višjo in visoko šolo kot pripravnike.

Republike bodo bodo poselej s zakonom pooblašene, da uvedejo prispevek na sklade skupne porabe podjetij in drugih delovnih or-

ganizacij. Republike pa še zmeraj vztrajajo pri zahtevi, naj zveza odpravi limit na skupne prispevke stopnje, ki onemogoča, da bi reševale svoje probleme v skladu s svojimi posebnimi potrebami in možnostmi.

■ MESO POCENITI, KRUHA NE PODRAŽITI. Zvezni zavod za cene bo predlagal predpis o po-

Odgovorne, težke naloge

cenitvi mesa, če ne bo kmalu pocenitve. Predloge za podražitev kruha so odbili kot nerealne. V Celju in Kranju, na primer, so bili odločno proti vsaki podražitvi kruha. Podobno bi morali ravnati tudi drugod, saj bi bilo res absurdno, da bi še sedaj podražili kruh zato, ker bo pšenica prihodnje letine dražja.

■ POMEMBNI ZAKONI. Socialno-zdravstveni zbor republiške skupščine je sprejel zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov, ki razširja krog plačnikov, daje osnovo za finančno usklajitev skladov kmetijskega zavarovanja in širi samoupravne pravice komunalnih skupnosti.

Isti zbor je sprejel tudi zakon o skupnostih otroškega varstva in zakon o financiranju nekaterih oblik otroškega varstva.

■ NEGOTOVA USODA DEBELGA RTICA. Na posvetovanju, ki ga je sklical Rdeči križ Slovenije, so se predstavniki prizadetega vodstva, komunalnih skupnosti, socialnega zavarovanja in drugih institucij zavzeli za solidno ureditev financiranja kliničnega zdravljenja otrok. Dogovorili so se, da bodo izločili iz rednih sredstev skladov zdravstvenega zavarovanja namenska sredstva za nadaljevanje ali nadomestno bolnišnično zdravljenje otrok. Ker pa ta sredstva ne bodo zadoščala, bi morale prisločiti na pomoč še delovne organizacije.

■ NEODGOVORNE GOVORICE O POŽARIH. Pristojni organi, ki so raziskovali vzroke nekaterih požarov v zadnjem času, so sporočili, da so neodgovorne govorice, češ da so bili požari podtaknjeni od sovražnika. Preiskave niso ugotovile nič senzacionalnega, podtaknjena sta bila le dva požara.

■ CK ZMJ O PRIPRAVAH NA KONGRES. ki bo januarja 1968. Kongresna resolucija bi morala biti po mnenju članov plenuma čimbolj razumljiva. Tako da jo bo mladina sprejela za svojo. V njej ne bi smelo biti puhlih gesel in obilice besed, ki zamegljujejo dejstva. Tudi resolucija h zaposlovanju naj bi bila čimbolj konkretna.

Trdne cene kmetijskih pridelkov in živine

Zadovoljitev proizvajalcev in porabnikov živil, čeprav imajo različne želje

Trdnost vsakega gospodarstva je odvisna od trajnih, med seboj uskladenih cen. Kmetijstvo ni izjema. Na to kmetijski pogosto opozarjajo. Tudi porabniki blaga želijo, naj se cene ne bi preveč spreminjale. Kadar so cene trajne, brez večjih nihanj v daljšem obdobju, lažje izbirajo blago in se odločijo za nakup.

Industrijsko blago ima v primerjavi s kmetijskim precej stalne cene, ki se znižajo le ob sezonskih razprodajah, rastejo pa tudi sorazmerno počasi. Nihanje cen je torej malo, zlasti če ga primerjamo s skoki in padci cen zelenjave in sadja, ki se včasih podvojijo, pa spet znižajo za

polovico. Tudi cene živine močno nihajo. Pred dvema letoma je tako nihanje zmedlo rejce prašičev, letos pa rejce goved. Zato kmetijski upravičeno želijo, da bi cene njihovih pridelkov in živine bile vsaj tako trdne, nespremenljive kot cene industrijskega blaga.

Takim željam kmetijcev ne nasprotuje pravzaprav nihče, kadar so njihove cene uskladene s cenami drugega blaga. Škoda jim povzroča le neurejen trg. Torej je treba z ustreznimi ukrepi zavarovati trg pred nezaželenimi vplivi in špekulacijami posrednikov, pa bodo kmetijski zadovoljni.

»Zaželene cene« – primer pšenice nas pri tem spodbuja!

Družbeni organi že pripravljajo dodatne ukrepe za ureditev trga s kmetijskimi pridelki in živino. Verjetno bodo uspešni. Če imamo že več kot dve leti nespremenjene cene pšenice, ki nihajo le toliko, kolikor je razlike v kakovosti, bo podobno gotovo moči urediti tudi za drugo kmetijsko blago. Določiti bo le treba in zagotoviti take cene, ki bodo najbolj ustrezale pridelovalcem in hkrati porabnikom živil. Upoštevati bo treba koristi obojih. Namesto zajamčenih cen ali najnižjih, kot jih že imamo na primer pri pšenici, koruzi, pitanih govedih in prašičih, se bodo menda imenovala zaželene cene. Zaželene zato, ker naj bi ustrezale širši družbi in razvoju našega gospodarstva. Morale bodo biti tako visoke, da ne bodo zavirale zaželene proizvodnje, in tako nizke, da ne bodo preveč ali po nepotrebnem obremenjevale izdatkov prebivalstva.

Naša kmetijska proizvodnja bo zaščitena pred dumpinškimi cenami uvoženega blaga s posebnimi dajetvami ob uvozu. Uvozniki naj bi vplačali vso razliko med nizko nakupno ceno in zaželeno ceno pri nas v poseben sklad, ki bo namenjen za usklajevanje cen ali pospeševanje našega kmetijstva, da bo v prihodnosti lahko proizvajalo z nižjimi stroški. S tako urejenim uvozom pa bo hkrati moči preprečevati nezaželeno rast cen v škodo porabnikov živil.

Posebno vprašanje je, ali

bodo kmetijski zadovoljni s takimi stalnimi cenami, kot se pripravljajo. Nespremenljive cene so si namreč najbolj želeli takrat, ko so se visoke cene njihovih pridelkov in živine začele zniževati. Menili so, da so tako visoke cene upravičene, če jih je trg priznal za določeno obdobje. Včasih pa so take cene bile le posledica izjemnega stanja v proizvodnji in na trgu. Proizvodnja je treba prilagajati tudi nižjim prodajnim cenam.

Zaželene cene bodo uresničile želje kmetijcev po trdnih, nespremenljivih cenah. Nihanja bodo tako mala, da ne bodo preveč motila proizvajalcev. Take trdne cene pa bodo hkrati kompromis med proizvajalci in porabniki, zato bo rentabilnost proizvodnje odvisna predvsem od zniževanja stroškov.

J. PETEK

DOBRO BI BILO VEDETI...

— Ali si že dosegel normo?
— Ne vem, ko pa ne zna nihče v hiši izračunati....

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih! Razprodajte jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste dobili na ta način! Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem Vam najbolj učinkovito pomaga oglas v lokalnem tedniku!

Vsako delovno mesto naj bo za vsakogar enako dostopno!

Zvezni svet za delo je pred kratkim poslal zvezni skupščini svoj predlog o spremembah temeljnega zakona o delovnih razmerjih. Svet predlaga med drugim, da bo treba javne natečaje za prosta delovna mesta razpisovati obvezno tudi v bodoče. Vsako delovno mesto mora biti dostopno vsakemu našemu občanu pod enakimi pogoji.

Poskusno delo bi obdržali tudi vnaprej, bolj točno pa bo treba določiti, da velja tako delo le za določene vrste dela. — Novost v zakonu bo pripravniška doba, kar bo morala urediti v svojih pravilih vsaka delovna organizacija. Predlog predvideva tudi, da bi bilo treba za določen čas sprejemati pripravniške z visoko strokovno izobrazbo, kar naj bi bila z zakonom predpisana obveznost delovnih organizacij.

Honorarno delo bo, kot vse kaže, omejeno do največje mere; morda ga bo treba celo dodatno obdavčiti, zanj plačevati dodatne prispevke in podobno. Tudi to je eden izmed ukrepov, da bodo podjetja in ustanove začele bolj zaposlovati mlajše kadre. Zda si marsikje pomagajo s

honorarnimi močmi, z upokojenci in drugimi samo zaradi nižjih prispevkov oziroma dajatev, ki jih plačujejo za take sodelavce.

ČASOPISNO PODJETJE

KMEČKI GLAS LJUBLJANA

vas vabi med redne naročnike svojih izdaj.

Poleg časopisa »Kmečki glas«, ki je osrednji tednik za bralce na podeželju, izdajamo še revijo »Sodobno kmetijstvo«, mesečnik za popularizacijo kmetijske, živilske, gozdarske in drugih sorodnih strok ter žepni »Kmetijski priročnik 1968« z nasveti za sodobno gospodarjenje.

Časopis »Kmečki glas« obravnava vsa pereča življenjska vprašanja ljudi na podeželju, poroča o vseh pomembnejših dogodkih doma in po svetu, prinaša novice iz naših krajev, nudi zdravstvene in strokovne nasvete, v posebnih prilogah pa svetuje kmetijskim pridelovalcem in gospodinjam na podeželju, pri čemer sodelujejo številni kmetijski, živilski in drugi strokovnjaki.

V posebni literarni prilogi najdemo v njem branje tudi bralci, ki iščejo v časopisu razvedrilo.

Pravna služba »Kmečkega glasa« redno odgovarja na vprašanje bralcev brezplačno, bodisi v listu, bodisi v pismeno.

Letna naročnina 35 N din.

Revija »Sodobno kmetijstvo«, ki bo začela izhajati januarja 1968, pa bo obravnavala strokovna vprašanja, ki so pomembna za sodobno pridelovanje v poljedelstvu, živinoreji, sadjarstvu, vinogradništvu, hmeljarstvu, vrtnarstvu in za delo v gozdu. Poleg tega bo zajela tudi vprašanja iz veterinarstva, vzreje malih živali, kmečkega turizma in drugih gospodarskih dejavnosti v našem prostoru. Namenjena je kmetijskim in drugim strokovnjakom ter delavcem v kmetijskih, živilskih in gozdarskih organizacijah, kakor tudi kmetom, ki se ukvarjajo s pridelovanjem za trg, in vsem tistim, ki želijo izpopolnjevati znanje pri pridelovanju zase, prav tako pa tudi vrtničarjem.

Letna naročnina 45 N din.

»Kmetijski priročnik 1968« je lična knjižica, ki ima poleg koledarskega dela bogato gradivo iz različnih kmetijskih strok in gozdarstva. Je dober svetovalec vsem, ki želijo spoznati novosti v kmetijstvu, zlasti tiste, ki obširno močno pomanjkanje kmetijske strokovne literature.

Cena izdaja 12 N din.

Časopisno podjetje »Kmečki glas« pripravi vsako leto za svoje naročnike nagradno žrebanje. Pogoji so vplačana naročnina za časopis ali strokovno revijo.

VABIMO VAS MED NASE REDNE NAROČNIKE!

NAROČILNICA — DL

Naročam:

1. časopis »Kmečki glas«
2. revijo »Sodobno kmetijstvo«
3. Kmetijski priročnik 1968

(ustrezno obkrožiti)

Ime in priimek:

Naslov:

Pošta:

ODREŽITE IN POŠLJITE V KUVERTU!

Časopisno podjetje

»KMEČKI GLAS«
Ljubljana,
Miklošičeva 4

Podpis

tujega dela in špekulacij. Delavec, zaposlen v zasebnem sektorju, mora ostvarjati enake pravice kot delavec v družbenem sektorju, kajti pravico do samoupravljanja ima po ustavi vsak državljan. V naši družbi, katere temelj sta združeno delo in samoupravljanje, je nujno tudi delavcem, zaposlenim v zasebnem sektorju, omogočiti, da bodo sodelovali pri odločanju o delitvi ustvarjenega presežnega dela. Takšne odnose naj bi ustvarjali s pogodbami med tistimi, ki vlagajo v zasebno dejavnost svojo lastnino, in onimi, ki sodelujejo samo s svojim delom.

Sergej Kraigher je v razpravi opozoril, da izkoriščanje tujega dela ni mogoče omejiti samo z omejevanjem števila zaposlenih in z davki. Tudi on se je zavzel za pogodbeno odnose, zlasti tam, kjer obrtnik ali gostilničar zaposluje več tujih delavcev. Pri tem ne gre za urejanje delovnih razmerij, kot so delovni pogoji in podobno, kajti to je tako in tako že urejeno z delavsko zakonodajo in tu ni večjih družbenih problemov. Gre predvsem za odločanje o presežnem delu, ko je treba pogodbeno urediti, kakšen bo delež tistega, ki je vložil svojo lastnino, in koliko bodo soudeleženi pri dohodku, potem ko so plačani družbeni prispevki, drugi delavci.

Jožica Teppey: »Obrtniki sami obsojajo špekulante in davčne utajevalce v svojih vrstah!«

Tone Fajfar je v razpravi poudaril, da ne gre toliko za nekakšno ostrejšo davčno politiko, temveč je treba predvsem dognati davčni sistem in ga potem dosledno izvajati. Miha Marinko se je zavzel za to, da si ustvarijo občine davčno eksekutivno, nekakšno gospodarsko policijo, ki bo učinkovito preganjala špekulante in prekupčevalce. Takšen ukrep ne bi bil naperjen proti poštenim obrtnikom in gostincem, temveč le proti tistim posameznikom, ki neupravičeno bogatijo in ki bi radi še večjo svobodo, pa zato čedalje bolj godrnjajo in ustvarjajo nerazpoloženje še pri drugih ljudeh. Jožica Teppey iz Brezje je, ko je seznanjala republiko konferenco o stališčih obrtnikov v breziški občini, med drugim dejala, da obrtniki sami ob-

sojajo špekulante in davčne utajevalce v svojih vrstah. Predlagala je, da bi osvobodili obrtnike plačevanja prometnega davka od reprodukcije materiala, saj je v tem primeru plačan davek dvakrat: najprej pri obrtniku, nato pa še v potrošnji. Njenemu predlogu so pritegnili še nekateri drugi razpravljalci.

Miha Marinko: čimprej ustrezne republiške predpise!

Miha Marinko se je zavzel tudi za to, da čimprej izidejo ustrezni republiški predpisi in da si občine postavijo odločno, avtoritativno politiko, ki bo vzbujała spoštovanje pri zasebnih obrtnikih in gostincih. Razprave se ne bi smele vleči v nedogled, ker bi to slabo vplivalo na politično razpoloženje ljudi.

Na konferenci so obširno govorili tudi o tem, da morata biti družbeni in zasebni sektor glede prispevkov in drugih pogojev v povsem enakem položaju — brez diskriminacije ali potuše. Če sedaj ugotovljamo, da so družbene gostilne preveč obremenjene z dragim administriranjem, jih je pač treba tega razbremeniti. Nikakor pa ne bi bilo prav, da bi izenačevali tako, da bi drago administracijo vsilili še zasebnim gostilnam.

V razpravi sta sodelovala tudi dva kmeta, ki sta bila proti odpravi ugotavljanja kmečkega dohodka po katastru. Zavzela sta se tudi za to, da družba bolj ceni in spoštuje kmetovo delo in da ga podpira. Kritizirala sta razne ekonomske pritisk, kot so carina, prispevki in podobno, ki jih je treba plačevati od strojev. Bila sta tudi proti obremenjevanju učnih načrtov osemletke na podeželju z raznimi tujimi jeziki, medtem ko za sodobno kmetijstvo zmanjka časa.

P. SETINC

DEKORATIVNI
LAMINATI

MELAPAN

so odporni proti šibkim kislinam in lugom ter vsem gospodinjskim čistilnim sredstvom.
MELAMIN, Kočevje

Ni razloga za dražji kruh!

Predstavniki občinskih služb na cene z območja Dolenjske so se 21. decembra v Novem mestu posvetovali s predstavniki republiškega zavoda za cene o najnovejših zahtevkih po podražitvi kruha, mleka in nekaterih komunalnih storitev ter o nujnosti za pocenitev mesa ter znižanju lekarniških marž prihodnje leto.

Navzoči so ugotovili, da so zahtevku ljubljanske ZITNE SKUPNOSTI po podražitvi črnega, polbelega in belega kruha sledile tudi pekarni v Novem mestu, Trebnjem, Metliki, Kočevju in drugih krajih. Do zdaj občinske službe zahtevkom po podražitvi kruha niso ugodile. Na posvetu so ugotovili, da so vsi zahtevki oprti na govorice, da se bo moka podražila. »To pa še ne more biti podlaga za podražitev kruha,« so poudarili.

Na posvetu so tudi ugo-

tovili, da je le malo mesarskih podjetij pocenilo meso, čeprav se odkupne cene živine iz meseca v mesec znižujejo. Predstavniki republiškega zavoda za cene je rekel, da so vsi razlogi za pocenitev mesa. Povedal je tudi, da bo zvezni zavod za cene, kot je že sporočil, sam administrativno pocenil meso, če tega ne bodo hotela napraviti mesarska podjetja.

Navzoči so izrekli podporo ukrepom za učinkovitejšo zaščito skladov zdravstvenega zavarovanja. Med drugim bodo opravili revizijo marž za zdravila in injekcije, ki jih plačujejo skladi in samoplačniki, ter revizijo marž za sanitetni material, ki ga lekarni dobavljajo zdravstvenim zavodom na račun skladov. Menijo, da so marže previsoke, s temi ukrepi pa naj bi jih znižali.

IVAN ZORAN

Stare naprave-draga elektrika

Brestaniška ELEKTRARNA je najstarejša termoelektrarna v Sloveniji. Načrte za njo so napravili še pred zadnjo vojno. Do prve faze je bila zgrajena 1943, drugo fazo pa so dokončali 1960. Tedaj so njeno zmogljivost še enkrat povečali. Sedanja

zmogljivost znaša 26 megavattov (Mwh).

Kilovarna ura je sedaj nekaj več kot 21 starih din, ne pa 27, kot je bilo napačno pojasnjeno na nekaterih sestankih. Nekdanja moderna elektrarna je zdaj že zastarela. V Sloveniji gradijo velike elektroenergetske objekte, ki jim mala brestaniška ELEKTRARNA ne bo mogla konkurirati. Razlike v ceni električnega toka so že zdaj občutne: v Trbovljah na primer stane kilovatt 18 Sdin, v Sošanju, ki je modernjši pa še manj. V Brestanici so imeli nekaj let še to smolo, da so dovažali premog z železniške postaje. Zdal je to odpadlo, ker jih oskrbuje samo rudnik Senovo. Jt.

Lovci za dan republike

Belokranjski lovci so v počastitev dneva republike priredili vzorno brakado. Organizirala sta jo lovka zveza Bele krajine in lovška družina Loka. Na brakadi so se lovci širšega območja pobliže spoznali med seboj, izmenjali izkušnje in poglobili lovsko tovarištvo. Spoznali so tudi lovišča in vzorno organiziran lov, kar je lahko samo v korist, saj je bilo zadnja leta v Beli krajini nekaj smrtnih nesreč lovcev. Udeleženci so bili z brakado zelo zadovoljni in so poudarili, da si podobnih še želijo. Dogovorili so se, naj bi bila taka brakada prihodnje leto za dan republike v lovišču lovške družine Semič-Smuk.

JANEZ ZUNIC

V počastitev 30-letnice Titovega vodstva

V torek, 26. decembra zvečer je bila v novomeškem domu kulture proslava v počastitev 30-letnice Titovega vodstva ZKJ. O pomenu tega zgodovinskega dogodka je govoril član CK ZKJ Bogdan Osolnik. V kulturnem delu proslave sta nastopila pevski zbor DPD Svoboda »Dušan Jereb« in Oder mladih.

Vojaki zabavali Otočec

25. decembra je krajevna organizacija SZDL Otočec priredila spored v čast dnevu JLA. Z zabavnim sporedom je nastopila skupina pripadnikov JLA.

OBRTNI SERVIS SEMIČ

Izdelujemo žetvene naprave za italijanske kosilnice ALPINA in vsakovrstno kmečko orodje.

Kolektiv čestita za NOVO LETO 1968!

Kadrovska komisija

ZDRUŽENEGA PODJETJA I S K R A K RANJ - ORGANIZACIJE: TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV, Novo mesto objavlja prosto delovno mesto

TEHNOLOGA V TEHNIČNEM SEKTORJU TOVARNE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta so: Srednja strokovna izobrazba strojne stroke in tri leta prakse pri strojnih delih.

Kandidat lahko dobi v tovarni podatke o obsegu in načinu dela na tem delovnem mestu.

Prijave sprejema sekretariat tovarne v 15 dneh po objavi.

Obeti za čistilne naprave

Pripravljena jih je zgraditi berlinska tvrdka Limex

Že precej časa so v Trebnjem in na Mirni v načrtu čistilne naprave, ki jih je tudi po zakonu treba zgraditi, da ne bo okužba rek zajemala vse večjega obsega in s tem zmanjševala virov pitne vode in vodnega življenja. Kanalizacija Trebnjega vse bolj zastruplja Temenico, industrijske izpiske tovarne rastlinskih specialitet »Dane« z Mirne pa okužujejo reko Mirno.

Čistilne naprave so precej draga stvar in zanje vedno zmanjka denarja. Zato je kar prav prišla ponudba vzhodnonemškega podjetja Limex iz Berlina, ki je pripravljeno vgraditi opremo na 5-letni kredit, za katerega zahteva le 2-odstotne obresti.

Ponudba, ki je poslana še nekaterim drugim krajem v Sloveniji, je vabljiva. V kratkem se bodo zglasili v Trebnjem zastopniki tvrdke, da se bodo skupno pogovorili o nadrobnostih, zmogljivostih, vrstah naprav ter stroških izvedbe. Ugodna ponudba bo verjetno sprejeta.

Zemljišča določena

Novomeški svet za urbanizem je na tokrovi seji obravnaval predlog urbanističnega programa za občino Novo mesto. Tako bo prvič v zgodovini določeno, katera zemljišča so namenjena za zidavo mestnih območij in vasi. Obravnaval je tudi soseski Majde Silc in Prečna.

Zanimive številke iz kmetijstva

Letos so zasebni kmetje v Jugoslaviji kupili že 12.120 traktorjev, porabili pa so nad milijon in 100.000 ton umetnih gnojil. Precej so se letos povečale površine zemlje, na katerih so imeli hibridno koruzo in sorte visoko donosne pšenice. Število živine se je v primerjavi z letom 1965 povečalo letos za 6 odst.

Skupna kmetijska proizvodnja v državi je bila lani za 16 odst. večja kot v letu 1965, letošnja kmetijska proizvodnja pa bo zaradi suše za približno 5 odst. manjša od lanske, ki pa je bila rekordna. Težave nastopajo z odkupom, ki je marsikje oviran zaradi previsokih cen pridelovalcev. Rešitev za vsa odprta vprašanja na tem področju bo treba iskati v znižanju proizvodnih stroškov,

zagotoviti pa moramo tudi večjo produktivnost in racionalizacijo proizvodnje.

Podjetji dali za šolo

Podružnična šola v Podpreski je imela slabo opremo, razen tega je na šolski zgradbi puščala še streha. Pred kratkim pa je Lesna industrija Kočevje podarila šoli omaro, 15 šolskih klopi in 12 stolov v skupni vrednosti okoli 3700 Ndin. Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje je pomagalo pri popravilu strehe, ki je že dve leti puščala. Vodstvo šole se obema delovnim organizacijama za pomoč zahvaljuje.

Solo v Podpreski obiskuje 54 učencev od prvega do osmega razreda. Pouk imajo skupaj prvi in drugi razred, tretji in četrti, peti in šesti ter sedmi in osmi. Dve učiteljici morata zato učiti dopoldne in popoldne.

Camping ob jezeru v Mokricah

Pod mokriškimi gradom urejajo člani grajskega kolektiva prostor za camping. Razprostira se na dveh hektarih površine. Vodovod je že napeljan in kanalizacija prav tako. Postaviti morajo še trgovino, bife in sanitarije. Če se bo dalo, bodo odkupili nekdanji grajski mlin in ga spremenili v gostinski objekt. Za ureditev campinga so namenili 15 milijonov Sdin lastnih sredstev. Ker delajo člani kolektiva veliko sami, prihranijo marsikaj večji izdatki. Prostor ob jezeru bo urejen do pomladi. Računajo, da bo dobro obiskan, saj se je že do sedaj ustavljalo tam tudi do 60 avtomobilov.

INSTALATERSTVO

za vodovod, kanalizacijo in plinske naprave

BOJOVIĆ JELENKO

BEOGRAD - Treča Nova 31 - Jajinci

Opravljam dela pri gradnji novih greznic (septičnih jam) iz specialnega materiala. Naše storitve so za 30 odst. cenejše od klasične gradnje.

Z garancijo in z minimalnimi materialnimi stroški popravljamo greznice (septične jame).

Z vrtanjem mehaničnih vodnjakov (arteški vodnjaki itd.) vam najdemo in zagotovimo zdravo ali industrijsko vodo ter zajamčimo zahtevano količino!

Tudi na cesti smo ljudje...

12. decembra nekaj pred deveto uro dopoldne je na Glavnem trgu v Novem mestu voznik peugeota NM 64-20 podrl 54-letno Ano Jereb iz Novega mesta, ki je prečkala cesto izven prehoda za pešce. Voznik po zakonu ni kriv za nesrečo, saj bi morala Jerebova celo plačati kaznen, ker ni upoštevala prometnih predpisov. Zakon je v podobnih primerih za pešce zelo strog in predvideva do 30.000 Sdin kazni ali 30 dni zapora...

Vendar, ali lahko zdaj ljudje zaradi črke zakona vozijo po ljudeh kar tako? V zakonu je tudi 29. člen, ki govori o pravočasnem ustanjvanju pred vsako oviro, ki jo je mogoče pričakovati! Na cesti lahko skoči otrok, starejša ženska, stopi slep človek ali omahne bolnik - vsi ti pa ne zaslužijo, da jih lahko vozniki »legalno« pobijajo že samo zaradi tega, ker niso upoštevali temeljnega zakona o varnosti prometa! Ne samo previdnost in moralna odgovornost, tudi humanost in vljudnost morata biti pogoja za to, da sme kdo sesti za volan!

Jerebova ni stopila pred vozilo nenadoma, ampak je pred nesrečo prešla več kot polovico 7,5 metrov široke, pregledne ceste...

Vodovod za Rašico

Prebivalci Rašice so že imenovali režijski odbor za gradnjo vodovoda. Predstavniki odbora so začeli nabirati denar za gradnjo, vendar doslej še niso dosegli posebnega uspeha. Člani odbora se zavedajo, da bo Rašica lahko dobila vodovod le, če bodo odboru pri prizadevanjih pomagali občani, krajevna skupnost Velike Lašče in občinska skupščina.

Sejmišča

Bréžiški sejem

Na tedenski sejem je bilo 28. decembra pripeljanih v Brežice 300 prašičev do 3 mesece starih in 35 starih nad 3 mesece. 210 prašičev, starih samo 138 pujskov, prodanih po 600 do 620 Sdin kilogram živne teže, 22 prašičev, starih nad tri mesece, pa po 500 do 520 Sdin kg živne teže.

Slab promet na sejmišču

Novomeški sejem je bil v ponedeljek, 25. decembra, zelo slabo obiskan. Naprodaj je bilo le 138 pujskov, prodanih po 104. Cene so se gibale med 10.000 in 26.000 starih dinarjev.

SUPERAVTOMATIC
PRALNI STROJ

CASTOR SpA TORINO
RADE KONČAR ZAGREB

- nakup hiter in enostaven
- brez lastne udeležbe
- brez porokov
- na 12-mesečno odplačevanje

Prodaja:

ELEKTROTEHNA

Ljubljana in poslovalnici:

KRŠKO Ulica krških žrtev 42
NOVO MESTO Glavni trg 26

SERVISNA SLUŽBA

in trajna preskrba z rezervnimi deli sta zagotovljeni!

10 knjig za izžrebane nove naročnike

Ta teden so bili iz vrst 150 novih naročnikov izžrebani naslednji tovariši in tovarišice:

Jože Brajkovec, Gor. Suhor 9, p. Suhor; Fani Milanič, Radna 7, p. Boštanj; Angelca Sotošek, Ulica 4. julija št. 52, Krško; Jelka Padovan, IMV Novo mesto; Alojz Starič, Breza 9, p. Trebnje; Katica Jovič, Gubčeva 22, Brežice; Nežka Zernič, Dolenja vas 113 pri Ribnici; Marjan Glad, Podgorska 9, Kočevje; Janez Mušič, Vel. Nerajec 13, p. Dragatuš; Ivana Meserko, Šalka vas 89 pri Kočevju.

Knjižna darila smo poslali danes s pošto!

Lep pozdrav vsem novim naročnikom —

DOLENJSKI LIST

Pozdrav iz Sarajeva

Stanko Pavlin, ki služi vojaški rok v Sarajevu, čestita za novo leto vsem bralcem Dolenjskega lista, posebno pa svojim domačim, prijateljem in znancem.

Pozdrav iz Bileče

Jože Jevnik, Jože Golob, Jože Per, Božo Kravcar in Edi Malnar, ki služijo vojaški rok v Bileči, pozdravljajo vse domače, prijatelje in prijateljice ter znance in jim želijo srečno in uspešno polno novo leto 1968!

PISMA UREDNIŠTVU

Gozdovi, naše skupno bogastvo

Tovariš uredniki!

V 49. številki vašega glasila ste pod naslovom »Gozdovi, naše skupno bogastvo« objavili pismo Franca Zajca, v katerem se pritožuje nad deli, ki jih naš gozdni obrat Mokronog izvaja na Priči pri Mokronogu. Veseli nas skrb tega tovariša za usodo gozdov in za podobo bližnje okolice Mokronoga. Če bi ostal samo pri tem, bi smatrali njegovo pismo kot pozitivno prispevek k reševanju obnove gozdov. Vendar pa vse njegove nadaljnje trditve in primerjave kažejo, da se je spustil na področje, ki ga ne pozna.

Površine, ki jih je gozdni obrat posekal, so stara grmišča in kot taka s gospodarskim načrtom predvidena za pogozditev z vrednejšimi drevesnimi vrstami, v tem primeru z macesnom in smreko. Delo je bilo v tem smislu tudi izvršeno. Torej ne gre za »barbarsko početje Benečanov«, in ton. Zajcu ni potrebno skrbeti, da bi naši zanamci mislili o nas, kot mislimo mi o Benečanih, ker bodo na Priči lahko sekali visoko vredno drevje iglavcev. Če gledamo s splošnega gospodarskega stališča, pomeni posek takih grmišč in pogozdovanje maksimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti tal. Če pa povem bolj enostavno, je to enako, kot če njivo, kjer je rasel plevel, zorjemo in posejemo s pšenico.

Tovarišu Zajcu je verjetno znano, da na zapleteni nivi pšenica ne zraste sama od sebe. Tako se tudi iz grmišča ne razvije gozd sam od sebe. Na omenjenih površinah pa, kot sam priznava, trenutno ni zaželenih drevesne vrste. Kako naj se torej iz grmovja, ki predstavljajo za nas gozdarje plevel v gozdu, razvije čez čas dober gozd? Zato očitek, da ne znamo ceniti naravnega bogastva (grmovja) vsekakor ni na mestu.

Tudi ocena našega gospodarjenja z gozdovi, ki se kaže v trditvi, da zaradi vedno

»Bil je zgled borca za napredek, poštenega človeka, predanega partizanskega zdravnika. Ponosni ste lahko, da nosi vaša šola njegovo ime,« je v nedeljo, 24. decembra, pred šolo v Velikem Gabru obujal spomine na zdravnika dr. Petra Deržaja njegov prijatelj dr. Andrej Zupančič, sin našega velikega pesnika z Vinice. — Na sliki: dr. Andrej Zupančič odkriva spominsko ploščo. (Foto: Legan)

Ponos je nositi njegovo ime

V nedeljo, 24. decembra, so v Velikem Gabru svečano imenovali tamkajšnjo osnovno šolo po domačinu, partizanskem zdravniku dr. Petru Deržaju

Marsikateri domačin doslej ni vedel, da počiva na pokopališču v Velikem Gabru

znani partizanski zdravnik in organizator partizanskega zdravstva ter načelnik sanitetne službe dr. Peter Deržaj, človek, o katerem bodo vedno s spoštovanjem govorili predvsem tisti, ki so ga spo-

znali v času največjih stisk našega naroda.

Rodil se je v Sentvidu pri Stični, dalj časa pa je živel v vasi Cesta pri Velikem Gabru. V času narodnoosvobodilnega boja se je takoj po tem, ko je preživel italijansko internacijo, pridružil partizanom in jim pomagal s svojim znanjem. Kmalu pa je postal znan povsod zaradi svojih velikih človeških vrlin. Padel je leta 1944 na Menini planini. Njegovo ime nosi tudi bolnišnica v Ljubljani.

Krajevne organizacije Velikega Gabra so skupaj z občinskimi odbori ZZZ v Trebnjem sklenile po njem imenovati osnovno šolo. Gabrski šolarji so za to slovesnost, ki je bila natanko na dan njegove smrti, pripravili svečan program pred osnovno šolo. Na prireditvi so bili pokojnikovi svojci, mnogi gostje, med njimi tudi narodni heroj Jože Borštnar in domačini. Pionirji so s slovesnosti odnesli venec na grob dr. Petra Deržaja na gabrskem pokopališču.

Za gozdno gospodarstvo Brežice: inž. Marijan Hladnik

Za naše

„Vsem, ki jim pomagajo, srečno novo leto 1968!“

Lovska družina iz Sentruperta je poslala za naše trojčke 12.000 S din in pripisala: »Korenitovi družini in vsem darovalcem, ki jim pomagajo k dograditvi doma, želimo srečno novo leto 1968!« Kaj naj pripišemo? Nič drugega kot: to iskreno voščilo tudi mi vsem našim bralcem in naročnikom, ki so že ali pa še bodo prispevali svoj večji ali manjši delež, da bomo na pomlad 1968 lahko pomagali dograditi Korenitovim na Segonjah skromni domek! Otroci rastejo; zdaj so vsaj toplotno oblečeni in obuti, ena sama sobica za šestčlansko družino pa je že zdaj veliko pretesna in pretemna! Otroke pa hočemo ohraniti zdrave, čvrste in zato naša skrb, da bi jim pomagali s pomočjo naših naročnikov in domačih delovnih organizacij zgraditi toplo domačijo.

V zadnjem tednu so prispevali na blagajni Dol. lista za dom naših trojčkov v Segonjah:

Uslužbenke Gradbenega in obrtnega po-

djetja iz Novega mesta 3000 S din in Josipina Delalut iz Slov. Bistrice 4000 S din; skupaj 7000 S din.

Po banki so za trojčke poslali: Fani Gril iz Sp. Dupelja 66 — 1000 S din; Ksenija Koščak, Jezero 72, p. Preserje, 2000 S din; Lovska družina iz Sentruperta 12.000 S din, skupaj 15.000 S din.

SKUPAJ ZBRANO do 26. decembra: 860.171 S din.

POJASNILO: 21. decembra smo poročali, da so vaščani iz Sentruperta poslali za trojčke 13.000 S din; zdaj smo dobili pismo vaščanov iz Gor. Jesenic pri Sentrupertu, da je to njihov denar: zbralo ga je 19 prebivalcev iz Gornjih Jesenic. Da bi le naši vaščani Gornjih Jesenic še mnogo posnemalcev po teh naših krajih in občinah!

Vsem darovalcem iskrena hvala, prihodnje leto oz. že prihodnji teden pa akcijo nadaljujemo!

DOLENJSKI LIST

FOTOGRAFIJA TEDNA

Aktualni Vietnam

Največ smo ta teden dobili posnetkov o demonstracijah proti vojni v Vietnamu. Tudi proslave dneva JLA in obetana podražitev potnih listin, sta bili zanimivi temi minulega tedna, druge fotografije pa na žalost niso bile kaj posebno aktualne. Tovariš Lojze Janežič, Kočevje: Vaše fotografije, tudi zadnja, so tehnično in tudi sicer zelo lepe, vendar premalo »fotografije določenega tedna«, premalo neponovljive, da bi se lahko potegovali za najvišjo nagrado. Na splošno velja, da vas bi vaši motivi lahko počakali tudi še kakšen mesec, ne samo teden! Tudi z duhovitim podpisom je razglednico težko rešiti! Tovariš Darko Pavlin: zanimiv posnetek iz oddelka za potne liste, vendar tehnično tako slab, da ga nismo mogli upoštevati! Tovariš Slavko Felicijan, Ribnica: Vaš posnetek je tehnično v redu, ob prvi priložnosti ga bomo objavili, za »fotografijo tedna« pa je le premalo »duhovita!« Tovariš Gvetko Križ, Kočevje: Ko boste slikali takega medveda živega, vam nagrada ne uide!

Komisija uredništva DL je tokrat razdelila nagrade:

10.000 Sdin

prejme Janez Pavlin za »MI SMO Z VAMI!«

drugo nagrado — 5.000 Sdin

prejme Tone Zalokar iz Krškega za »SAHISTI ZA DAN JLA« in

3.000 Sdin

Darko Duh iz Novega mesta za »SOLIDARNOST« (posnetek s protivojnih demonstracij — na žalost ga zaradi stiske s prostorom ne moremo objaviti).

Fotografije, ki jih pošiljate, morajo biti narejene vsaj na formatu 13 x 18 cm in morajo imeti primeren podpis s podatki:

- ☐ datum posnetka,
- ☐ kraj posnetka,
- ☐ kdo ali kaj je na sliki,
- ☐ kako je bila posneta (film, osvetlitveni čas, zaslonka).

Do srede, 3. januarja 1968, je naslednji rok! Vaši posnetki morajo biti v uredništvu Dolenjskega lista ta dan do 12. ure! Mnogo sreče, iznajdljivosti in ostro oko vam želi

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

FOTOGRAFIJA TEDNA

DO 26. DECEMBRA 1967:
484 NOVIH!

Spet prijetna novica: še 150 novih naročnikov se nam je po zaslugi požrtvovalnih sodelavcev v številnih podjetjih pridružilo v zadnjem tednu! Zdej smo povabili k zbiranju tudi stare sodelavce: vse naše pismonoše, ki prav gotovo tudi tokrat ne bodo odrekli. Pregled po občinah do torka:

BREŽICE:	67
CRNOMELJ:	40
KOČEVJE:	74
KRSKO:	41
METLIKA:	26
NOVO MESTO:	90
RIBNICA:	22
SEVNICA:	21
TREBNJE:	24
Razne pošte:	35
Inozemstvo:	44

labod
NOVO MESTO

Najkvalitetnejše moske in otroške
srajce v modernih desenh in krojih!

Tudi »nepoklicani« prihajajo k mizi...

Angleški meščanski ekonomist Malthus je v premišljevanju o prihodnosti človeštva prišel do spoznanja, da bo človeštvo, ki se množi mnogo hitreje, kot se povečujejo pridelki na poljih in prireja v hlevih, na koncu pomrlo od lakote, če ne bo zaustavilo silnega tempa razmnoževanja, če človeštvo ne bo preprečevalo rojstev. »Zakaj pa prihajajo k mizi, če jih nihče ne vabi?« je menil za uboge in za tiste, ki so »nepoklicani« prihajali na svet.

Kasnejši raziskovalci so ga imenovali črnogledca, ki ne upošteva istočasnega razvoja tehnike in znanosti, ki človeku odkriva nove možnosti prehrane.

In kaj lahko rečemo o slovenskem kmetijskem prostoru, kjer pridelujejo našo hrano, katere še zlepa ne bo mogoče zamenjati z umetno?

Prof. dr. inž. Bogdan Vovk: »Predvidevati moramo, da bo tudi naša dežela kmažu prišla v hudo stisko z zemljo, zato se bomo neizbežno morali lotiti načrtnega varstva tal.«

Prof. inž. Rudolf Turk: »Če bomo tudi v prihodnje ravnali tako, kot delamo zdaj, se bom začel spraševati, če ni morda imel Malthus prav.«

Doc. inž. Dušan Ogrin: »Vsako leto izgubimo 0,3 odst. obdelovalne zemlje. Če bo šlo tako naprej, se moramo vprašati, kako bo leta 2000, ko bo Slovenija imela že čez 2,2 milijona prebivalcev.«

Se je čas za plat zvona. Kljub neslutnemu razvoju znanosti je še daleč čas, ko bo kemik lahko vzklil ob retorti: »Iz vodika, dušika, kisika, ogljika in žvepla sem naredil beljakovino, kakršno želite. Jejite, kolikor hočete, zelo je okusna, prav tako kot tista v jajcih ali v mesu!« Še dlje pa je čas, ko bo to naredil tako poceni, da bo s ceno lahko tekmoval z rastlinami, ki za to delo potrebujejo moč sončne svetlobe, ki je eden od virov življenja na zemlji.

Rastline pa potrebujejo prostor, kjer rastejo in se razmnožujejo. Če se zmanjšuje kmetijski prostor, se s tem zmanjšuje naš življenjski prostor. »Izguba kmetijske zemlje je nepopravljiva,« poudarja dr. Vovk. Zato mislimo na to sedaj, ko je še čas. Angleži so že pred drugo svetovno vojno izračunali, da je za narodno gospodarstvo bolje in ceneje graditi letališče v nerodovitnem gričevju kot pa na plodni ravni.

NENEHNO GRADIJO PO RODOVITNI ZEMLJI

Če si ogledamo stara naselja, se nam sprva zdi prav čudno, zakaj se tako sramotljivo stiskajo ob griče, ob bregove rek, na nerodovitnem svetu, izogibljajo pa se ravnine in plodnih polj. Takrat je bil človek še tako povezan z naravo in tako neposredno odvisen od nje, da je vedel, kaj mu polje pomeni. Zadnjih sto in še nekaj let so se ljudje začeli naseljevati v mesta, ki so se začela širiti, s tem pa se je začel tihi in nepomirljivi boj med urbanizacijo, spreminjanjem podeželja v mesto, in med kmetijsko zemljo.

V Sloveniji se je ta boj začel ostriti šele sedaj. Pri nas le tretjina ljudi živi v mestih, ki so povprečni majhna, tako da pravimo, da je naša pokrajina še malo urbanizirana. Pa vendar smo po cenitvah zavoda za gospodarsko planiranje v zadnjih desetih letih izgubili okoli 10.000 ha kakovostne obdelovalne zemlje, ki je za vedno izgubljena za človeško prehrano.

Potrebe pa nenehno naraščajo. Graditi je treba nove domove, tovarniške dvorane, skladišča, ceste, igrišča, objekte za t. i. terciarno dejavnost. Kot napoveduje francoski sociolog Fourastie, ki ga v svetu poznajo po napovedih o prihodnji družbi, bo

po vpeljani avtomatizaciji v kmetijstvu zaposlenih le še deset odstotkov prebivalcev. Ljudje bodo živeli v večjih naseljih, ki bodo nenehno grabila po kmetijski zemlji. Takrat bo v terciarnih dejavnostih zaposlenih celih 80 odst. ljudi, prav te dejavnosti pa zahtevajo zgostitev prebivalstva. Še veliko bo spopadov med tistimi, ki gledajo te stvari diše, in med onimi, ki vidijo samo trenutne koristi. Zemljo je treba varovati tudi zaradi poznejših rodov!

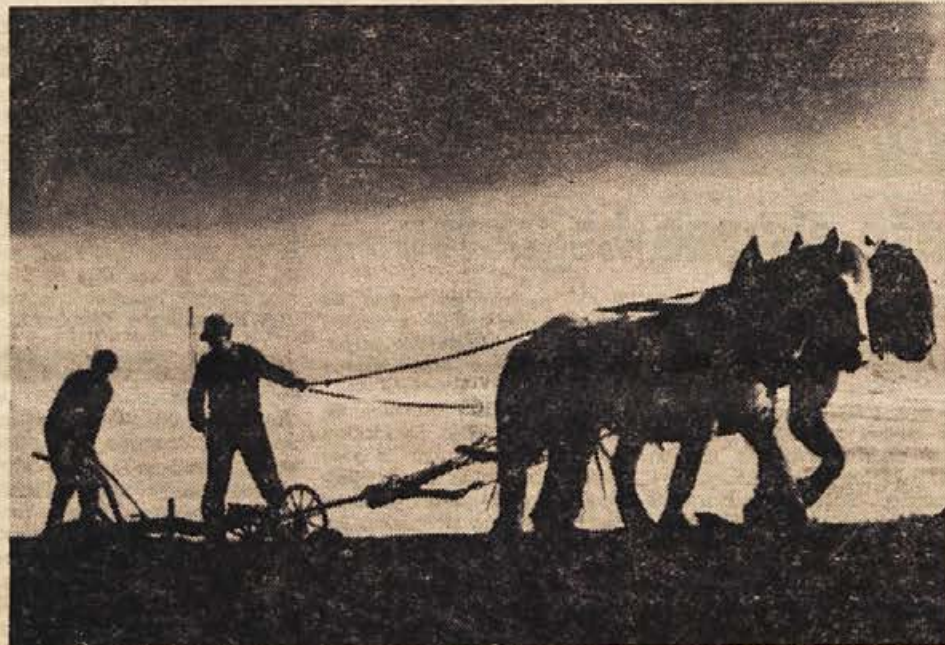
Kmetijske zemlje pa ne izgubljam samo z zazidavo, marveč tudi z odhajanjem ljudi v doline in z opuščanjem kmetij. Hribovski svet postaja s tem prazen tudi za turistično dejavnost. Toda ta tok se s primernimi ukrepi da ustaviti in ustaviti ga bo treba, sicer bo narejena nepopravljiva škoda.

KAKO PRITI DO NOVIH STO MILIJONOV DOLARJEV

Zemlje ni mogoče povečati, mogoče pa je iz nje iztisniti več, s tem da ji tudi več dajemo. Kakšne so še možnosti slovenskega kmetijstva, izražene v vabljivih ameriških dolarjih?

Iz količine pridelka se da izračunati, kolikšen del sončne energije je vezan v pridelku. V eni dobi rasti odda sonce okoli 70 kalorij na kvadratni centimeter površine, od tega pa rastlina vgradi v svoje telo le tretjino ali polovico odstotka te vrednosti. Skupaj daje vseh 950.000 ha slovenskih kmetijskih zemljišč toliko kalorij kot pet milijonov ton premoga s po 5000 kalorij na tono. Seveda so kalorije v hrani v mnogo bolj plemeniti obliki.

Ze precej časa nam je znano, da so najvažnejše še neizkoriščene možnosti v na-

Takih idiličnih scen z ročnim plugom tudi po naših poljih ne bo več veliko. Strojno obdelovanje in velik hektarski donos pa toliko bolj opravičujeta osnovni namen plodne zemlje — poljedelstvo!

šem zanemarjenem travnatem svetu, za katerega tako rekoč sploh ne skrbimo in nam daje, kolikor sam hoče. Tu je še največja možnost povečanja pridelka. Stoletja je travnik krmil njivo: s travnika je šlo seno v hlev, iz hleva gnoj na njivo, travnik pa je ostal ob svojem.

Prišli smo v čas, ko bo treba opustiti samopreskrbovalno kmetijstvo in ko bo treba po vseh zemljiščih sodobno gospodariti: več vlagati in bolj obdelovati, da bo zemlja lahko tudi več vračala. Naravnost neverjet-

ne rezultate daje sodobna raba in gnojenje travnikov; poskusi in praksa kažejo uspehe, ki jih tudi strokovnjaki niso pričakovali.

Izračunano in dokazano je, da je mogoče z gnojenjem pridelke na naših travnikih in pašnikih podvojiti, s pravilno pašno kosno rabo travinja pa še toliko povečati, da bi na leto lahko pridelali eno milijardo škrobnih enot več, to pa zadostuje za prirejo 200 milijonov kilogramov žive teže goveda, ki je vredno 100 milijonov ameriških dolarjev. Za tak uspeh bi potrebovali le za 5 do 6 milijonov dolarjev za uvoz, lahk pa trdimo, da izgubimo na leto četrtilijarde dolarjev samo zaradi tega, ker svojega bogastva ne znamo izkoristiti.

ŠE NAS BO TEPLA RAZDROBLJENOST

Da bi te možnosti v čim večji meri izkoristili, je treba preiti na sodobno gospodarjenje v kmetijstvu, to pa pomeni, da moramo izrabiti proizvodne zmogljivosti tal in močno povečati delovno

sežno kmetijstvo, tako da krepimo vezi med zasebnim in družbenim sektorjem lastništva, hkrati pa se bojimo, da mogoče ne spodbujamo teoretične zamisli o naši prihodnji družbi. Kolikor dlje bomo te stvari odpravili in si zatiskali oči pred resnico, toliko bolj bomo odpravili bistvena vprašanja, ki jih je

pomeni, če polovica ljudi ne dela samo zato, da ima tudi druga polovica kaj jesti. Kolikšna je delovna storilnost, če en človek pridelava hrane za dva in koliko je na primer v ZDA, kjer eden pridelava hrane za 15 do 20 ljudi.

Naše kmetije se še vedno v pretežni meri same preskrbujejo z vsem, zato se le desetina vse pšenice zasebnih kmetov pojavi na tržišču, vso drugo pa porabijo sami. Pridelujejo jo tam, kjer so, in tam, kjer niso ugodne razmere za njeno pridelovanje. V Jugoslaviji imamo še vedno poltretji milijon glav delovne živine in le okoli 50.000 traktorjev. Če bi uvedli več mehanizacije in delovno živino zamenjali s pitovno, bi to dalo veliko nove hrane za ljudi, hkrati pa bi spodbudilo industrijo kmetijskih strojev, ki velikokrat ne more prodati svojih izdelkov.

PROIZVODNO SODELOVANJE NI FRAZA

Ko razmišljamo, kaj narediti, kako pospešiti razvoj, moramo imeti pred očmi cel splet ekonomskih razmer pri nas. Če bi, denimo, podvojili zemljiški maksimum in s tem sčasoma precej povečali kmetije in zmanjšali njih število, to ne bi bilo navkriž z našimi načeli, ko naj socialistični človek živi od svojega osebnega dela. Drugo vprašanje pa je, kam bi šlo pol ljudi, ki bi morali sčasoma z zemlje, kje bi jih zaposlili, če nimamo dovolj delovnih mest? Napredek torej tu ni mogoč, če hkrati ne napredujejo druge dejavnosti v gospodarstvu, ki odpirajo nova delovna mesta.

ZAKAJ ŠE VEDNO ODKLONILNI ODNOS DO KMETA?

Kot pravi prof. inž. Jože Levstik, nekdanji kmetijski minister vlade Socialistične republike Slovenije, je v naših razmerah zasebna proizvodnja sopotnik velike družbene proizvodnje in ji je zato treba nakloniti primerno pozornost. Nesmiselno je tedaj govoriti, da je treba to proizvodnjo uničiti, saj sloni na osebnem in neposrednem delu, zato nikogar ne izkorišča. »Odklonilen odnos do zasebnih kmetov se ni napačil pri Marksu in Engelsu, ki sta trezno presojala vlogo kmetovalca v preobrazbi družbe, marveč prej pri Stalinu in njegovih pogledih na kmetijska vprašanja.«

Pred nami je še veliko nalog. Mogoče se niti ne zavedamo, kaj pomeni imeti v državi še skoraj polovico kmetijskega prebivalstva, kaj

Prehrana je svetovni problem. Na Zemlji strda čedalje več ljudi. Prirastek prebivalstva nenehno narašča. V zadnjem letu sta se na površini planeta vsako sekundo pojavila dva prebivalca več, 125 vsako minuto, 7.500 na uro, 18.000 na dan, 65 milijonov na leto. Če bo ta prirastek ostal, se bo prebivalstvo podvojilo še pred letom 2000 — takrat bo na Zemlji čez 7 milijard ljudi. Te številke povzročajo vtroglost. Prezirana pošast Malthus se jim lahko samo reži, kajti odgovor je očitno njen: nadzorovanje rojstev ni le možnost, omejitev rojstev je potreba...

Planet, Michel Francet

NAMIŠLJENI BOLNIK

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

Franček Saje: ODMEVI OKTOBRSE REVOLUCIJE

Vnet agitator za republiko je bil gostilničar Peter Balkovec, ki je po orožniškem poročilu 26. januarja v Maličevu gostilni pred več gosti poudarjal, naj bo država republika, ker asedaj ni cesarja ne kralja treba, ker se narod lahko sam vladat. Ob pozivu na orožne vaje pa je fantom svetoval, da ni treba poslušati cesarjev in kraljev.

Sredi februarja je učiteljstvo našlo na šolskih vratih na roko tiskan list s takim besedilom:

»Svarilo! Tukaj pri nas na Vinici nas hočejo nekateri posrbcenci imeti in držati na vajetih. Toda še nismo pod oblastjo arabskega Petra, pod oblastjo rodovine Karagjorgjevičev... Sedaj je svoboda in samoodločba narodov, zato imamo kmetje, delavci in drugi stanovci o bodočnosti Jugoslavije odločati, ne posrbcenci JDS in njeni pristaši. Zivela republika!»

»Gospoda se mora odstraniti...«

Zatem so Lovšin, Jure Šterk, poštar Kambič, gostilničar Malič in orožniški stražmojster v pokoji Cimerman poročali deželni vladi, da je bil 23. marca v Bosiljevem sestavek Radičeve stranke. Ljudje govorijo, da se pripravljajo upor. Ko je bil 25. marca sestanek v Lukovem dolu, se tu di tam sporaja upor.

Na sestanku v Bosiljevem je bil Peter Balkovec, ki je s seboj prinesel Radičeve letake in jih širil. Tako se v viniški občini »strastno agituje za republiko, boljše življenje... po tistem vre upor...«

Po orožniški ovadbi je Balkovec 23. marca v družbi petih Vinčanov izjavil, da potrebujemo republiko in ne kralja. »Sedaj se moramo držati, dokler je čas... Gospoda se mora odstraniti, ker ona dela na to, da bo nji dobro.«

Viniški orožniki so 4. aprila poročali, da se v sosednji Hrvaški zelo širi boljše življenje. Pred dnevi so kmetje napadli občinski odbor v Modruš potoku. Sedaj govorijo o napadu na orožniško postajo v Bosiljevem in na Vinici, na trgovce in druge, ki nastopajo proti njim. Kmetje imajo več pušk. Zato so orožniki prosili za okrepitev orožniške postaje na Vinici.

Revolucionarno gibanje se je takrat pokazalo tudi v drugih predelih Bele krajine. Tako je črnomaljsko okrajno glavarstvo 9. aprila poročalo deželni vladi, da se v Črnomlju in okolici, zlasti pa v občini Loka pojavljajo elementi, ki netično boljše življenje razpoložajo. Čez nekaj dni je ugotovilo, da se je boljše življenje začelo tudi v občini Radenci, kjer so za kolovodje osumili Ivana Župca, krojača v Dolenji Radenci.

Uporniško gibanje je bilo nedvomno najširše in najgloblje v viniški občini, kjer je med ljudmi že v začetku aprila doseglo splošno razpoloženje, da se odkrito upro. Viniški poštar Kambič je z zaščiteno listjo opisal takratno mišljenje ljudi v naslednjem dopisu, ki so ga »Dolenjske novice« objavile 10. aprila.

»Dolenjske novice« o viniški buni

»Čudne razmere so nastale pri nas. Splošna nezadovoljnost in zabavljanje se širi po naši občini — človeka postaja kar strah, ko vse to čuje... Mi ne pripoznamo nikogar! Gospode ni treba, uradništva ni treba... Mlada naša država se ima boriti s zunanjimi in žalibog tudi s notranjimi sovražniki... Notranji sovražniki so vsi tisti, ki ne spoštujejo obstoječih navedb, ki venomer zabavljajo in rujejo med ljudmi, ki delajo zmedo na zmedo, ki časte boljše življenje, ki navajajo ljudi k nepokornosti proti oblastem itd... No, in h koncu so notranji naši sovražniki tudi vsi tisti, ki hodijo na shode Radičevih pristašev, ki pobirajo podpise po Hrvaškem za republiko...«

Kljub temu svarilo se je agitacija za republiko in upor nezadržno širila. Tako je Ivo Kobe, po domače Bele, iz Vukovca v nedeljo, 13. aprila, nagovoril ljudi pred cerkvijo in jim bral Radičev letak o kmečki republiki. Naslednji dan so šli nekateri Vinčani v Bosiljevo, kjer so imeli po Krongovi izjavi »volitev občinskega odbora«. Ker tedaj ni bilo občinskih volitev, so tam volili odbor HRSS ali pa je bila kakšna akcija za odstranitev starega občinskega odbora.

V tistih dneh so po Vinici govorili, da bo občinski odbor moral priti kralju. Grozili so, da bodo to preprečili s bajonetmi. Na veliko nedeljo, 20. aprila, se je

gruča ljudi na trgu na Vinici pogovarjala, »da ni prav, da bi se delala železnica, ne da bi se njih kaj vprašalo«. Med ljudmi je krožila govorica, da morajo razdeliti blago iz Šterkove trgovine, ker je Šterk proti republiki.

Na veliki ponedeljek zjutraj je šlo na Vinici k prvi maši nenavadno veliko ljudi, iz česar je možno sklepati, da je bil pohod na občino »že prejšnje organizirane«. Spotoma so se ljudje pogovarjali, da bo na Vinici »kri tekla« in da bo tam »nekaj lepega«. Med jutranjo mašo pa je nekdo prišel k Šterku in mu povedal, »da bo velik šum na Vinici«.

Kaj je poročal stražmojster Telban

Ker bi podoben opis dogodkov, ki so sledili po maši, po številnih ohranjenih dokumentih zahteval preveč prostora, se omejujem na citiranje zgornjega poročila o »boljševiškem gibanju«, ki ga je orožniški stražmojster Telban napisal že popoldne 21. aprila:

»Dne 21. 4. 1919 po jutranji maši je prišlo več mož, med njimi občinski svetovalec Ivan Kobe iz Vukovca št. 28, posestnik Peter Zugelj iz Podklanca št. 4, Josip Juršinič iz Perudine št. 7 k županu Francu Miheliču na Vinici in so zahtevali neka pojasnila glede gradnje železnice Črnomelj — Ogulin.

Pri tem so zahtevali tudi izročitev občinskega pečata, češ da župan ne bode še vnaprej neopravičeno zignosil bankovce.

Ko jim je župan rekel, da je oddal občinski pečat komisiji za žigosanje bankovcev osiroma članu te komisije Petru Maliču iz Vinice št. 26, je šla nato množica v Maličevu hišo in zahtevala od njega občinski pečat.

Pri tej priliki je šlo nekaj ljudi po Maličevih sobah iskati sliko regenta Aleksandra, katere pa niso dobili.

Potem je šla ta množica pred hišo trgovca Jurija Šterka na Vinici št. 2 in zahtevala od njega občinski pečat, češ da ga ima on spravljene in so grozili, da vderejo s silo v njegovo trgovino, če ne odpre. Nato je prišla patrula tujkajinske postojnega moštra in pojasnila ljudem, da je bil pečat oddan okrajnemu glavarstvu z zapisnikom o žigosanju bankovcev.

V svrhu pomirjanja ljudstva je okrajno glavarstvo poslalo brzojavno pojasnila, nakar je došel tudi brzojavni odgovor, da je občinska štampilja oddana glavarstvu.

Nato jim pojasni nadičtel Lovšin o namenu vanti gradnje železnice Črnomelj — Ogulin. Množica je namreč poprej ogorčeno protestirala, da bi se ta proga gradila proti njihovi volji, in sicer v svrhu zveze s Srbijo.

Nekateri so kričali: mi ne maramo Srbije, mi hočemo republiko, živijo republika.

Potem nastopi kot govornik Ivan Kobe iz Vukovca št. 18 in je kritikoval uradovanje županovo in zahteval, da se župan takoj odstavi in se mu tudi odvzamejo vsi uradni spisi in občinska blagajna.

Za njim je govoril posestnik Peter Zugelj iz Podklanca št. 4 in zahteval, naj navzoča množica glasuje, kdo je za njegov predlog, da se župana odstavi in da se to takoj izvrši.

Zugelj je bil od podpisanega v imenu zakona pozvan, naj ne hujša množice, če ima pa razloge za nepravilno uradovanje županovo, naj se napravi potrebni koraki zakonitim putem, nakar je Zugelj govor prekinil brez obojavljanja.

Množica je ostala na trgu v Vinici do približno 1/2 10 ure popoldne.

Potem je šlo nekaj fantov pevačoj po vasi. Zraven so tudi kričali živele republika. Ko dospelo nazaj na prejšnje mesto, je šel posestnik Peter Balkovec iz Vinice št. 58, posestnikov sin Miko Tome iz Podklanca št. 28, Janez Benc iz Podklanca št. 3 in Florijan Malič iz Podklanca št. 6 v stanovanje poštarja Janeza Kambiča na Vinici in so zahtevali, naj jim izroči sliko regenta Aleksandra.

Slika se je nahajala v uradni sobi, katero je pa Kambič takrat zaprl in jo radi tega niso dobili.

Okoli 10 ure se je množica razšla. Nadičtel Franjo Lovšin pravi, da je Peter Balkovec med množico tudi govoril, mi ne rabimo ne Petra ne Aleksandra, ne tukaj ne v Srbiji, mi hočemo republiko.

Popoldne ob tretji uri so se ljudje iz viniške občine in iz Hrvaške znovič zbrali na Vinici in so imeli zborovanje v šolskem poslopju. Sklenili so, da se sedanji občinski odbor razpusti in so na njegovo mesto izvolili za občinskega gerenta Franceta Vlahoviča iz Vinice št. 15, za svetovaleca pa posestnika Petra Balkovca iz Zilj št. 31, Petra Zugelja iz Podklanca št. 4, Jožeta Juršiniča iz Perudine št. 7, Petra Balkovca iz Vinice št. 58 in Ivana Kobeta iz Vukovca št. 18.

Trgovca Jurij Šterk na Vinici št. 2 pravi, da so mu zanesljivi ljudje povedali, da nekateri hujšači šurvaže ljudi, da bi njegovo trgovino izropali in da to izvršijo ob prvi priliki.

Ker so po večini vsi tukajšnji obmejni prebivalci sedaj do skrajnosti nahujškani in ne marajo od ujedinenega kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev nič slišati ter zahtevajo samostojno republiko, se je bati resnih izgrede...«

Navedbe v tem poročilu, ki je bilo pisano ne nekaj ur po viniški »buni«, v bistvu potrjujejo številni drugi dokumenti, ki podrobneje osvetljujejo posamezne dogodke.

Lovšinova in Kambičeva vloga pri mirjenju Vinčanov

Telbanovo poročilo je potrebno dopolniti z vlogo, ki jo je v uporabi odigral nadičtel Lovšin, boječ se, da ne bo »bunarske prerada« v silovit obračun z vsemi nasprotniki revolucionarnega ljudstva. Ko je Lovšin zjutraj zvedel, da hočejo ljudje dobiti županstvo v svoje roke, je šel k Francu Vlahoviču, mu razlagal, da je to nasilje, in dopovedoval, da ima vlada še

bajonete in bodo kaznovani. Če pa že hočejo prevzeti županstvo, morajo o tem napraviti zapisnik. S tem je vplival na Vlahoviča, da je potem ljudi pomirjeval in ajih je tudi pomiril.

Ker dolgo ni bilo brzojavnega odgovora iz Črnomlja, kdaj so štampiljko za žigosanje denarja z Vinice izročili okrajnemu glavarstvu, se je Lovšin zbal, da bi se zopet zbrala večja množica in »nadaljeval kraval«. Zato je šel k poštarju Kambiču in mu svetoval, naj falzificira brzojavni odgovor, da bi ljudi pomiril. Poštar ga je res ponaredil in dal Lovšinu, ki ga je izročil ljudem.

Končno je Lovšin svetoval ljudem, ki so sklenili, da se morajo popoldan zopet zbrati, ker niso dopoldne še ničesar sklenili in ničesar dosegli, naj se popoldne zbero v šoli ter napravijo zapisnik. Po navetu Vlahoviča so na to tudi pristali. Ta predlog je Lovšin na zasljanju pred sodiščem 3. maja takole razložil:

»Jaz sem jim zato svetoval, ker sem si mislil, da če starejše može in posestnike spravim v šolsko sobo v prvo nadstropje, bodo mladi fantje ostali spodaj, ne bodo vedeli, kaj se godi. Oni gori pa bodo zborovali in sklepali do večera ter bo med mladimi in starimi zveza prekinjena in se bo nazadnje stvar razblinila v nič.«

Ko so se popoldne kmetje zbrali v šolski sobi, jim je Lovšin dal papirja in črnilo. Svetoval jim je, naj napišejo svoje zahteve, ki jih naj pošljejo na okrajno glavarstvo, da bo upoštevalo ljudske želje.

Tedaj je prišlo do nesreče z možnarjem. Lovšin je zapustil zborovalce in ostal pri ranjencu.

Kobe je zatem v šolski sobi zabavljaj čez Lovšina, Vlahoviča pa je po Lovšinovem nasvetu pomirjevalno vplival na zborovalce v šolski sobi. Zato so prosili gostilničarja Petra Maliča, naj bi bil tajnik in naj napiše vlogo na okrajno glavarstvo. Malič, ki je imel svoje račune, da bi postal župan, se jim je rogala.

»Ste res slabi ljudje, nimate korajže, kot so jo imeli tam pri Novem mestu.« Misli je na upor v Kandiji.

Zborovalci niso sprejeli Maličevega nasveta, da bi prevzeli občinsko upravo, temveč so izvolili začasn občinski odbor z gerentom na čelu in sklenili, da ga bodo predložili v odobritev okrajnemu glavarstvu.

Fantje v Bosiljevem: »Imamo 180 bomb...«

V torek, 22. aprila, je bilo na Vinici mirno. Le Mate Stanko iz Podklanca se je skupini mož potožil, da nima tobaka in »da se bodo naši boljševidi že kaj izmislili in da mora teči kri. To je dvakrat ponovil in se pridružil zravenu«.

Nekateri Vinčani so šli 22. aprila na sejem v Bosiljevo. Tam je bil tudi Jože Perko iz Drenovca. V Bosiljevem je bilo kakih sto fantov zbranih, ki so se pogovarjali o »viniškem dogodku«. Eden med njimi je vpričo Perka rekel:

»Bomo pa mi prišli pogledat na Vinico, mi se ne bojimo Šterka, ne Šolnika, ne viniških orožnikov. Imamo 180 bomb pripravljenih.«

Lovšin, Šterk, Golouh, preglednik finančne straže, in Cimerman so 22. aprila napisali »situacijsko poročilo protidržavnega gibanja v fari Vinica«, ki so ga poslali podpredsedniku deželne vlade dr. Žerjavu. V njem so opisali razvoj uporniškega gibanja in dogodke 21. aprila, za kar so ti liberalci okrivili — župnika Kronga, ki je bil sicer res nemškutar in avstrofil, toda uporniki so nameravali obračunati tudi z njim.

Na koncu so viniški liberalci opozorili svojega strankinega voditelja, da so uporniki sklenili, da bodo prihodno nedeljo bolj organizirani. »Jasno je, da se organizira Radič-Kronigov upor«. Zaradi tega so prosili za močno stražo ali vojaško posadko, »da čuva naše življenje in naše imetje«. V nasprotnem primeru pa bi bili »prisiljeni zapustiti v kraljestvu SHS svoje domove in bežati, da rešimo življenje«.

V sredo, 23. aprila, je šel celoten novoizvoljeni odbor v Črnomelj na okrajno glavarstvo. S seboj so nesli dopis, da izreka ljudstvo nezaupečno staremu županu in da je izvolilo začasn odbor. Glavar je Vinčane ostro prijel: »Kaj ste naredili na Vinici?« Odborniki so mu pojasnili, »da so po krivem obtoženi, ker je vsemu kriv le župan. Nato so glavarju naznanili odbor in ga prosili, naj potrdi ta odbor ali pa nastavi druge, ker so stari zanič«. Nato jim je glavar odgovoril, da je že sam mislil župana odstaviti.

Ker okrajno glavarstvo ni takoj potrdilo novoizvoljenih odbornikov, se je Franc Vlahović »odrekel časti občinskega gerenta« in tudi drugi odborniki se niso več potegovali za odborniška mesta. Stari občinski odbor pa je še nekaj časa neprekinjeno posloval.

Čez kakih štirinajst dni je okrajno glavarstvo odstavilo starega osovražena župana Franca Maliča, toda za gerenta je imenovalo Petra Flajnika iz Hrastja, ki je bil hud nasprotnik uporniškega gibanja in zvest služabnik meščanske oblasti.

O viniških dogodkih so najprej pisale »Dolenjske novice«, ki so 24. aprila 1919 poročale:

»Velikonočni prazniki so bili na Vinici burni. Nekateri prenapete glave hočejo posnemati boljševidke. Vuzemsko nedeljo ponoči so celo streljali z raznim orožjem. Eden je ranjen v nogo, da bo imel spomin za bodočnost. V ponedeljek so po rani maši demonstrirali ter odstavili župana z občinskim odborom. Stvar je menda zanešana od onstran Kolpe. V občini Bosiljevo se širi republikansko gibanje...«

Prihod srbske vojske je znova razburil ljudstvo

Revolucionarno ljudstvo ni bilo zadovoljno s takim potekom in koncem viniške »bune«. Zato je govorilo o novem, bolje organiziranem uporu. To moremo sklepati iz vloge viniških liberalcev na dr. Žerjavu o novem uporu in iz orožniškega poročila, da je ljudstvo »pripravljalo za 27. 4. 1919 velike izgrede«.

Med oblastniki je zavladal strah pred novim, odločnejšim uporom, zato so ga sklenili preprečiti. Zavojo tega so 25. aprila na Vinico poslali oddelek srbske vojske, ki je šel 31 mož in imel dve strojnici, orožniško postajo pa so pomnožili na 15 žandarjev.

Prihod srbske vojske je povzročil novo razburjenje med ljudmi. Peter Balkovec je vojakom, ki so mu zasedli gostilniške prostore, 25. aprila rekel, naj vržejo puške proč in gredo domov. Ko pa so 30. aprila srbski vojaki vzklikali po Vinici kraljevini SHS, je Franca Kasteleca iz Goleka to tako razjezilo, da jim je odgovoril s vzklikom: »Zivela republika!« Vojaki so vznemirjali ljudi tudi s pogostnim streljanjem in pri tem so Ivanki Šikonji iz Tribuž ubili vola.

26. novembra so po Lovšinovi ovadbi dr. Žerjavu aretirali župnika Kronga, po citirani orožniški prijavi pa Petra Balkovca z Vinice, »ker so se brezdvomno radi njegovega hujškanja pripravljali novi veliki izgrede za nedeljo, 27. aprila, do katerih pa ni prišlo. Orožniška postaja na Vinici je 27. aprila brzojavila višjim oblastem, da sta hujška Balkovec in Krong aretirana. »Ljudstvo nekoliko razburjeno, vendar mirno in izgrede ni pričakoval.«

Srbski vojaki so morali hitro zapustiti Vinico in že 1. maja priti v Ljubljano, kjer so se oblastniki bali izgrede ob proslavi prvega maja.

Zaradi odhoda srbskega oddelka je Lovšin s svojimi prijatelji 6. maja pisal črnomaljskemu okrajnemu glavarstvu, da so podpisani »predani na milost in nemilost zapeljanemu in nahujškanemu ljudstvu, ko odhaja srbska posadka«. Loteval se jih je strah in so prosili za posadko, sicer bodo morali zapustiti Vinico.

Notranji minister Pribečević pa je zatem brzojavno odstavil vse uradništvo okrajnega glavarstva v Črnomlju, ker ni dovolj odločno nastopilo proti uporniškemu gibanju v Beli krajini in še posebej na Vinici.

»Slovenski narod«: »To je 'vinicizem'...«

Zlasti pridno je tedaj Lovšin dopisoval v »Slovenski narod«, ki je 30. aprila, 3. in 8. maja in kasneje poročal o viniških dogodkih na veliki ponedeljek ter boljše življenje preimenoval v »vinicizem«.

Ko so maja skoraj vsi prebivalci viniške fare podpisali izjavo, da niso slišali, da bi priletni župnik Krong, ki je bil bolehen, ščeval proti državi in dinastiji, so ga 29. maja izpustili iz zaporja. Balkovca, ki je na zasljanju pred sodiščem izjavil, da je »prepričan republikanec«, pa so izpustili na prostost 29. junija.

Okrožno sodišče v Novem mestu je nadaljevalo preiskavo in za 16. februar 1920 razpisalo razpravo. Obtoženi Kobe, Balkovec, Zugelj in Jeršinič pa so predlagali, naj sodišče razpravo preklicuje, spis pa predloži deželnemu sodišču v Ljubljani, ki naj določi drugo sodišče.

Našo godbo vzdržuje le rudnik

Na rudniško godbo smo ponosni vsi prebivalci mesta

Rudniška godba, kakor na kratko imenujemo godbo kočevskega rudnika rjavega premoga, nastopa skoraj na vseh pomembnejših prireditvah v občini. Nanjo so vsi občani in delovni kolektivi ponosni — vzdržuje jo pa le Rudnik.

Za godbo prispeva Rudnik na leto 600.000 Sdin, vsak član rudniškega kolektiva pa

na mesec še 100 Sdin. Tako se nabere okoli 1,3 milijona Sdin, k čemur pa je treba prišteti še okoli 700.000 Sdin, ki jih godba zasluži na naročenih koncertih (proslave, promenačni koncerti, pogrebi itd.).

Seveda pa ni prav, da godbo, ki jo potrebuje vse mesto, če ne celo vsa občina, vzdržuje v glavnem le Rud-

nik. Zanj bi morala prispevati tudi ostala podjetja in občinska skupščina. Če hočemo godbo obdržati, bo nujno najti zanj nov način financiranja, saj bo Rudnik verjetno postopoma ukinjen, zaradi česar bi lahko prenehala delati tudi godba.

Godba šteje 25 članov in je praktično mestna oziroma občinska, saj v njej sodeluje le še 5 članov rudniškega kolektiva, ostali pa so od drugod. Svoje vrste je godba močno okrepila tudi z učenici glasbene šole.

Rudniška godba je nastala iz povojne mladinske godbe.

Leta 1952 je spadala k »Svobodi« Rudnik. Ko je bila leta 1960 rudniška »Svoboda« združena s kočevsko, je godba prenehala delati. Šele leta 1963 jo je spet organiziral sindikat Rudnika, k čemer pa so največ pripomogli člani kolektiva Rudnika in Rudnik, ki so godbo tudi financirali, ji kupili nekatere instrumente in ji dali v rudarskem domu na razpolago prostor za vaje.

Knjiga — ves svet

»Sto let je minilo, odkar nam je dal Prešeren pismo in pečat za pred svet, mile svoje poezije,« je govoril Oton Zupančič 21. maja 1939 pred Prešernovo rojstno hišo v Vrbi, ko so pesnikov obnovljeni dom izročali kot narodni muzej slovenski javnosti. »Drobna knjiga,« je govoril Zupančič, »a vanjo je zajeto vse slovenstvo in osrednja misel našega naroda. V njej je izmeril globočine svojega srca, širine svojega duha, razpel je slovensko obzorje, da se je stopilo s svetovnim. V njegovi knjigi je prvič spregovorilo slovensko srce in izpovedalo svoje strasti, radost in bolečino, svojo ljubezen, svoj strah in up, svoje trpljenje in zmago nad trpljenjem. Vse, kar je razburjalo njegovo dobo, je šlo skozi to občutljivo srce in se prediščeno izlivalo v melodijah, kakršnih niso Slovenci slišali ne prej ne pozneje.«

Strmimo v stavke o slovenski knjižnici pesmi in Zupančičeve basede iz knjige, kjer je govor zapisan, v blagolasi, domače obarvani govori, ci prehajajo v zvok. Vprašanja o knjigi danes rastejo z vsako pesnikovo besedo. To so vprašanja o knjigi v našem življenju. Postavljajo se pred nas in v zadregi smo, da ne vemo, kam z besedami.

Kakšno mesto ima danes knjiga v našem življenju? Se je čas vsesplošne tehničarije obrnil od knjige? Govori-

mo samo še v stavkih, kot so: Odvzel sem plin, pritisnil sem ročno...? Vzamem knjigo vsak dan v roko? Jo vzamem vsaj enkrat na leto? Sem v zadnjem letu prebral kakšno knjigo? Pa v prejšnjih letih? Koliko let že nisem prebral nobene knjige? Ali lahko napredujem v stroki, če ne berem? Ali sploh morem kupovati knjige s prejemki, ki jih imam? Mar naša knjiga res ni namenjena vsem? Kupujejo knjige samo ljudje z visokimi prejemki? Koliko knjig se iz knjigarn preseli v domače knjižnice? Koliko knjig gre od založnika v javne knjižnice? Mar jih gre v ustanove, ki naj bi bile žarišče narodove kulture, res samo 7 odstotkov, medtem ko jih gre na Norveškem 70 odstotkov? Kako je s knjigo v mestu in kako je na vasi? Kako delajo ljudske knjižnice na našem področju? Kakšna je pravzaprav človekova pot do knjige? Kaj je dobra knjiga? Koliko časa nas bodo zasipali še s knjižno plažo? Koliko naš človek prebere? Pa na drugi strani: koliko knjig obleži v kletih založb?

Vprašanja se množe in odgovori so različni. V pogovorih z bralci bomo v prihodnjih številkah našega časopisa skušali pojasniti to in ono. Govor bo o knjigi, veliki spremljevalki človekovega napredka, o knjigi, v kateri se zrcali vsakdo izmed nas, narodi, življenje, ves svet. PETER BRESČAK

Nihče ne zapravlja!

Do 16. decembra so delavci, kmetje in obrtniki prispevali za novo novomeško šolo 48.785.533, delovne organizacije 7.996.525 S din, raznih prispevkov (daril) pa je bilo za 825.000 S din. Sklad za zidanje osnovne šole se je sredi decembra povečal na 57.607.058 Sdin.

Svet krajevne skupnosti, ki je uvedla samoprispevek za šolo, je na seji 19. decembra proglasila za neuteemeljene govorice, da se denar iz sklada porablja za druge namene. Pozval je plačnike, naj se prepričajo, če ne verjamejo, da je na skladu toliko denarja, kolikor se ga je nabralo. Priporočil pa je upravnemu odboru sklada, naj oroči denar pri banki.

Božo Račič — osemdesetletnik

1887 — 26. december — 1967

Hej, kume dragi, kaj zares natkal na svoja pleča si že osmi križ? Saj vendar vsem še kakor fant se zdiš, ki sredi dela je za hip obstal, potresel z brado, pomežiknil živo, češ kaj ne vidite, da etnografsko njivo še zmerom krčim, orjem, da plevel, ne bo zadušil živo, zdravo zel? Res, kume, hvala ti! Na krepko zdravje to čašo tebi, in na srečni dni! Ne bo minilo, kar nam kume dal je. Se dolgo BOŽO RACIČ naj živi!

Jože Dular

Razstava Čobalovih litografij

V spodnjih prostorih Dolenjske galerije so v počastitev dneva JLA 22. decem-

V gledališče bodo šli

Člani DPM z območja mirnopoške in globodolske osnovne šole so na občnem zboru 17. decembra ugotovili, da so ob neplačanih urah prostovoljnega dela in prispevkih občanom uresničili pisan načrt DPM. Pripomnili so, da potrebuje mirnopoška šola primerno telovadnico. Obljubili so, da bodo pomagali krajevni skupnosti uresničiti dolgoletno željo vseh občanov — postaviti novo šolo. Povedali so, da je v teku nabiralna akcija DPM za pogostitev predšolskih otrok, šolarje pa bodo popeljali v Ljubljano na ogled otroške predstave v mladinskem gledališču.

M. T.

Izbor partizanskih iger

»Ne: da ni bilo vse te bežne in vznemirljive čarovnije sredi tega surovega in nespodobnega časa, tedaj bi vse to dolgo življenje petdesetih krvavih mesecev ne bilo življenje: bilo bi samo še topo živalsko ždenje sredi tulečih siren in flogotajočih min, samo tuda in golazen in čakanje na smrt.«

Te besede Filipa Kalana kot mot, to uvažajo knjižico partizanskih iger Težka ura. V njej so zbrane naslednje partizanske igre: Mile Klopčič, Mat; Borova Težka ura; Razganci ter Gospod Lisjak; Punt Vita Zupana, Bonovo delce Zločin na novomeškem trgu, Naš pohod Zvoneta Sintiča, Kozinovi Stirje bratje ter Hrustač neznanega avtorja.

Knjižica je bila že kar zelo potrebna, ne samo dijakom srednjih šol in študentom, tudi vsem, ki jih zanima slovenska beseda v časih narodove težke preizkušnje, bo marsikaj povedala. Dokument časa je in zato toliko pomembnejša. Zbirko partizanskih iger je uredil Ferdo Fischer, opremil pa jo je Branko Simčič. To je 94. knjižica zbirke Kondor.

bra odprli razstavo del mariovskega slikarja in grafika Bogdana Čobala. Slikar, ki služi vojaški rok v Novem mestu, se je na tej svoji drugi samostojni razstavi predstavil z več kot tridesetimi litografijami ter tako omogočil vpogled v svoje slikarstvo. Kot je na razstavi razvidno, prenaša slikar svoje občutljivo doživljanje sveta na ploskev, ki je, čeprav ji to narava sicer komajda dopušča, dinamično razgibana. Slikar to dosega s kompozicijo barv ter poslikanih ploskev in seveda — z izbiro tem.

Zanimivo razstavo je v imenu Dolenjske galerije pozdravil prof. Janko Jarc. Ko je pozdravil predstavnike JLA, občinske skupščine in zbrane obiskovalce razstav v Dolenjski galeriji, je spregovoril še prof. Branko Rudolf, direktor sorodne ustanove iz Maribora. Branko Rudolf je očrtal pot abstraktnih umetnosti od najstarejših časov do danes ter v ta svet postavil tudi slikarja Čobala. Čeprav se njegova dela res uvrščajo med tista z abstraktnim izrazom, pa moramo reči, da je njegova »pisava« zelo razvidna, umljiva in njegova izpoved humanistična.

Čobal v Dolenjski galeriji razstavlja liste iz petih ciklov: iz izpovednega Mesta H (izpoved o človekovem eksistenčnem smislu), iz cikla Onemeli vitrailli, Zeljna zemlja (lirični cikl), Prelom in Neme misli.

Prizadevni amaterji

Člani likovnega kluba so bili na amaterski razstavi v Brežicah dobro zastopani. Oton Mikulič je razstavljal dve deli, Viktor Zemljak prav tako dve, Stupar in Valant po tri ter I. Jesenko eno delo. Razstava je vzbudila med obiskovalci precej zanimanja.

„Želje“ Janje Kastelic

Pred dnevi je mlada novomeška avtorica Janja Kastelic v samozaložbi izdala že svojo drugo knjigo: kratko zbirko mladinskih pesmic in drobnih zgodbic, ki so sledile njenemu lanskemu prvenecu, knjižici »Mojčkovi kamenčki«. Zgodbe Vojna, Dolgčas, Drevo in ponovitev lanske zgodbe Mojčkovi kamenčki, pesmi Želje in Ledene rože nas popeljejo v svet otrokovega doživljanja in njegovega čustvovanja.

Napisane so s pravo mero občutka za dojemanje okolice in bogatega notranjega življenja naših malčkov, katerim je svet med bloki in hišami ter v domačem okolju resnično »pravi velik svet«. V primerjavi s prvo knjigo »Mojčkovi kamenčki« je Janja Kastelic v svoji drugi knjigi pokazala lep napredek in je delce, čeprav samo na 20 straneh, lepo potrdilo njene prizadevnosti in ustvarjanja.

Vrednost knjige močno dvigajo pristrane otroške risbe znane ilustratorke Ančke Gošnik-Godec, ki je prispevala naslovno barvno ilustracijo, v knjigi pa 3 črno-bele ilustracije.

V knjigi je objavljena tudi drobna, a izredno toplo napisana zgodba Vojna, za katero je Janja Kastelic na letošnjem Kurirčkovem festivalu dobila prvo nagrado za kratko prozo.

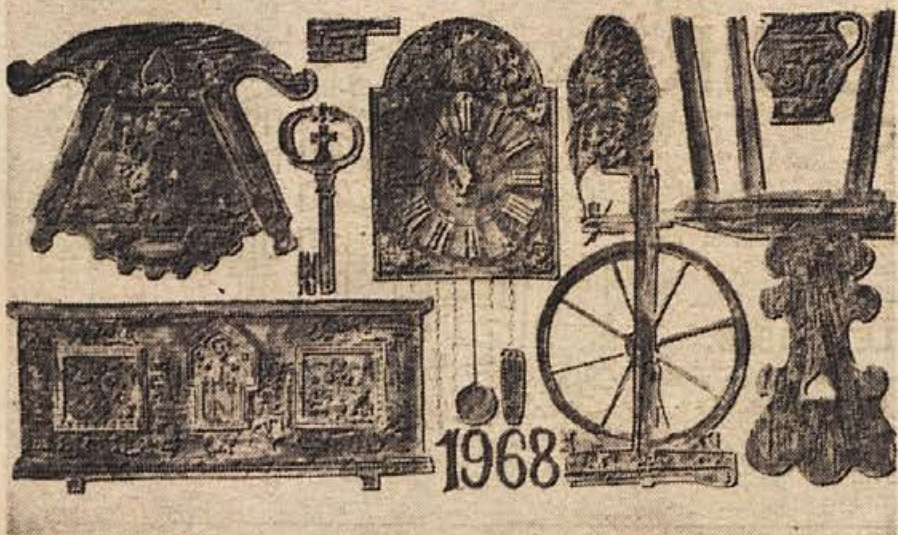
Knjiga je na prodaj tudi v novomeški knjižarni.

Materialni pogoji prosvetnih delavcev

25. decembra je bila letošnja sedma seja sveta za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto. Na seji, ki jo je vodila predsednica sveta Ema Muser, so obravnavali poročilo s seje občinske skupščine Novo mesto (na tej seji je bilo na programu kulturno-prosvetno delo ter telesnovzgojna dejavnost v občini), obravnavali so materialne pogoje prosvetnih delavcev v občini Novo mesto ter razpravljali o pravilniku o organizaciji šol za odrasle pri srednjih šolah ter o posebni šoli v Smihelu pri Novem mestu.

Prispevki za Župančičevo bralno značko

Odbor za Župančičevo bralno značko pošilja te dni organizacijam, podjetjem in ustanovam prošnjo za pomoč pri organiziranju te plemenite akcije med osnovnošolsko mladino, katere namen je vzbuditi med našimi osnovnošolci ljubezen do dobre knjige. Upamo, da se bo odzvalo, po vzgledu ostalih področij v Sloveniji, večje število tistih, ki bodo prošnjo sprejeli z razumevanjem.

Najbližje in najugodnejše boste naložili svoj denar v

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

kakor tudi pri vseh njenih podružnicah in pri vseh področnih poštah!

Vsem vlagateljem in vsem poslovnim partnerjem vošči kolektiv Dolenjske banke in hranilnice srečno, uspehov polno NOVO LETO 1968!

DELOVNI KOLEKTIV

INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

pošilja ob novem letu iskrene čestitke
vsem delovnim ljudem.

CENJENE GOSPODINJE!

Olajšajte si svoje delo in si kupite

ŠIVALNI STROJ MIRNA

ali »MIRNA-VERITAS«, s katerim si boste
prihranile mnogo dragocenega časa, hkrati
pa boste uživale ob njegovi
brezhibni kakovosti šivanja.

Kolektiv »MIRNE« želi vsem delovnim lju-
dem srečno in uspešno novo leto 1968!

Delovni kolektiv tovarne rastlinskih specialitet in destilacije

DANA - MIRNA

čestita in želi srečno novo leto 1968 vsem Dolenjcem!

Naše specialitete so:

Hermelika
VODKA
PROSTOLSKA

Šgorjan 1741
'exy
cola
Frutella

DANA TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

SGP PIONIR NOVO MESTO

ki ima v svojem sestavu gradbišča
NOVO MESTO, LJUBLJANA, BREŽICE in REKA
ter lastne centralne obrate in projektivni biro,
vošči vsem investitorjem,
poslovnim partnerjem in kooperantom

SREČNO NOVO LETO 1968.

Podjetje opravlja vse vrste visokih in nizkih gradenj
kvalitetno, v rokih in po konkurenčnih cenah.
INVESTITORJI, odločite se in izberite
za svojega izvajalca Splošno gradbeno podjetje
»PIONIR« iz NOVEGA MESTA!

KOMET KONFEKCIJA METLIKA

Kolektiv pošilja čestitke
vsem delovnim ljudem in
priporoča svoje kvalitetne
izdelke:
nedrčke, steznike,
podkrlca in halje!

HOTEL GRAD OTOČEC

Kolektiv želi srečno novo leto 1968 vsem svojim gostom,
se zahvaljuje za obisk
in se še nadalje priporoča!

ELEKTRO

LJUBLJANA
poslovna enota

NOVO MESTO

VSEM OBCANOM
POSILJAMO POZDRAVE
IN ČESTITKE
OB NOVEM LETU 1968!

Nova pot pred Zvezo komunistov

(Nadaljevanje in konec)

Občinski komite Zveze komunistov in komisije pri občinski konferenci oblikujejo delovni program občinske organizacije Zveze komunistov za naslednje obdobje.

Izdelujemo program idejnega usposabljanja članstva v osnovnih organizacijah in v aktivih. Izvajala ga bo komisija za družbeno-politične odnose in idejno-politično delo skupaj z oddelkom za družbeno vzgojo pri zavodu za izobraževanje kadrov v Novem mestu.

Komisija za družbeno-ekonomske odnose pripravlja razgovore o integraciji in programiranju s komunisti v delovnih organizacijah.

Do marca pa bo ta komisija pripravila kompleksno analizo uresničevanja gospodarske reforme v občini in vloge komunistov pri izvajanju reforme. O tem bo razpravljala občinska konferenca.

Komisija o idejnih vprašanjih v prosveti in kulturi pripravlja gradivo za aktiv prosvetnih delavcev — komunistov o idejno-vzgojnem delu s šolsko mladino.

Komisija za organizacijo in razvoj Zveze komunistov bo skupaj s kadrovsko komisijo pripravila analizo kadrovske strukture Zveze komunistov v občini in predlog za vključevanje mladine v Zvezo komunistov. Naloga vseh organov in organizacij ZK v občini pa je, da začnejo intenzivno obnavljati in pomlajevati organizacijo z mladimi ljudmi iz proizvodnje in iz strokovnih šol.

Občinski komite bo na svojih sejah obravnaval gradivo, ki ga pripravljajo komisije, in skrbel za najtesnejšo povezavo z osnovnimi organizacijami, ki jim moramo pomagati pri oblikovanju

in izvajanju programa. V ta namen bo tudi takoj po izvolitvi novih vodstev izvedel za te seminar o nalogah in metodah dela Zveze komunistov v občini.

Najpomembnejša vprašanja razvoja in delovanja Zveze komunistov v občini bo obravnavala občinska konferenca Zveze komunistov, ki bo v naslednjem obdobju razpravljala:

Nestor dr. Furlan odhaja v pokoj

Zadnjega decembra se bo iztekla delovna doba dr. Tonetu Furlanu, priljubljenemu zobozdravniku, specialistu in nestorju dolenjskih zobozdravstvenih delavcev iz Novega mesta. V pokoj bo odšel po 40 letih trdega dela na zobozdravstvenem področju v Novem mestu, kjer je bil v letih 1931 do 1946 samostojen zobozdravnik, od leta 1949 do upokojitve pa predstojnik javne zobne polinike. Bil je znan kot dober praktik in zdravnik, ki je delo vzorno opravljal, pri ljudeh pa se je priljubil tudi zato, ker je vedno našel čas zanje in jim ustregel, ne da bi morali po nepotrebnem čakati. Te besede mu je ob slovesu od najobžirnejših sodelavcev v novomeškem zdravstvenem domu izrekel tudi upravnik ZD dr. Adolf Spiler.

Dr. Furlanu želimo ob odhodu v pokoj, da bi še dolgo ostal med nami ne le kot vzornik svojim mlajšim sodelavcem, marveč tudi še naprej kot človek, od katerega se tudi sicer lahko vsi veliko naučimo.

— o nalogah komunistov v izvajanju gospodarske reforme,

— o kulturi in prosveti ter nalogah komunistov na tem področju,

— o ideoloških nalogah članstva Zveze komunistov v pogojih prilagajanja sodobnim razmeram v družbi.

Naloge Zveze komunistov v občini so obsežne in zahtevne. Za njihovo uspešno izvedbo smo odgovorni vsi člani Zveze komunistov. Le s popolno aktivizacijo slehernega komuniste bo naša organizacija zavezala v javnem življenju in v družbeni in gospodarski reformi tisto mesto, ki ji pripada.

Sekretar občinskega komiteja, ki opravlja to funkcijo neprofesionalno, dela na občinskem komiteju v ponedeljek od 8. do 16. ure in v sredo od 15. do 18. ure.

Politični sekretar: Miroslav Vute

DELOVNI ČAS PRODAJALN KRUHA za novoletne praznike

Sobota, 30. 12. 1967:

odprto kot običajno.

Nedelja, 31. 12. 1967:

odprte od 7. do 11. ure

naslednje prodajalne:

— poslovalnica na Glavnem trgu

— poslovalnica v Kandiji

— poslovalnica pri šoli.

Nedelja, 31. 12. 1967:

od 7. do 10. ure:

— poslovalnica v Straži

— poslovalnica v Dolenjskih Toplicah

— poslovalnica v Sentjerneju.

Ponedeljek, 1. 1. 1968:

vse poslovalnice zaprte.

Torek, 2. 1. 1968:

odprta samo poslovalnica na Glavnem trgu

od 7. do 11. ure.

PEKARNA

IN SLASČICARNA

NOVO MESTO

Vajo so že imeli

Novoosnovani mladinski orkester pri glasbeni šoli je imel pred kratkim prvo vajo. V orkester so pritegnili tudi starejše godbenike. Mladinski orkester bo predvsem pripravil nastope za javnost, s čimer bo v Novem mestu odstranjena precejšnja vrzel na področju glasbenega življenja.

K ELEKTROTEHNI po darilo

V novomeški prodajalni ELEKTROTEHNE imajo izbiro predmetov za gospodinjstva in druge potrebe. Praktična darila za novo leto, kot so: gospodinjstvene tehtnice, mikserji, domači in uvoženi feni, likalniki, brivski aparati, mesoreznice, kuhalniki, kavni mlinčki itd. V prodajalni dobite garniture žarnic za okrasitev novoletne jelke.

Kolektiv prodajalne želi vsem svojim strankam in potrošnikom srčno in veselo novo leto 1968!

Danes: skupščina o trgovini

Občinska skupščina v Novem mestu bo na današnji seji, sklicani ob 8. uri v Domu kulture, obravnavala razvoj in problematiko trgovine v občini. Podobno bo obravnavala tudi vprašanja lovstva in ribištva. Skupščina bo nadalje sklepala o sprejemu petih odlokov, s katerimi bo med drugim določila način financiranja proračunskih potreb v prvem tromesečju 1968, dopolnitve oz. spremembe občinskega statuta in spremembe v družbeni pomoči borcem NOV. V razpravi bo tudi investicijski program podjetja VODOVOD za l. 1968 in 1969. Razen tega bo razpravila o sklepih štirih zdravstvenih domov, da se ustanovi nov zdravstveni dom s sedežem v Novem mestu, in o soglasju skupščine k stopnjam dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje.

Pred sindikalnimi konferencami

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je določil čas od 1. januarja do 31. marca za konference sindikalnih podružnic. V prvi polovici januarja bodo bazenski posveti, na katerih se bodo pogovarili, kaj bodo obravnavali na teh konferencah. Ob koncu januarja bodo v Dolenjskih Toplicah seminarji za predsednike in tajnike sindikalnih podružnic. Organizator ObSS bo sprejemal prijave do 1. januarja.

450 izpitnih ocen

V oddelkih višjih šol pri novomeškem zavodu za izobraževanje kadrov so imeli do zdaj 33 izpitov. Od 450 ocen je bilo le 32 negativnih, srednja ocena pa je bila 3,28. V oddelku pedagoške akademije so opravljali 15. slušatelji višje tehniške šole 6. obiskovalci višje pravne šole 8 in v oddelku VEKS 4 izpite. Najboljše srednjo oceno imajo študentje višje tehniške šole (3,89), najslabšo pa obiskovalci VEKS (2,92). Sodijo, da so ti uspehi boljši od uspehov na matičnih šolah.

Jelke v Škocjanu

DPM v Škocjanu je letos predlagalo novoletno okrasitev kraja. Vsi obrtniki in vsa podjetja so pred svojimi stavbami postavili raznobarvne žarnice in okrašene jelke in prispevali tudi k obdaritvi otrok. Škocjan je letos okrašen tako, kot še zlepa ni bil. Dedek Mrz bo obiskal jutri ob 14. uri šolske in predšolske otroke v dvorani šole.

Namesto čestitk

V kmetijski zadrugi v Žužemberku so se odločili, da bodo denar, namenjen za novoletne čestitke in voščila, nakazali za onkološki inštitut v Ljubljani. Kolektiv je tudi sklenil ob novem letu obdariti učence suhokrajinskih šol.

Seminar za mentorje

19. decembra je bil v Novem mestu seminar za mentorje mladinskih organizacij v osnovnih in srednjih šolah. Udeležilo se ga je 11 mentorjev iz novomeških in 6 iz trebanjske občine. Predavatelj prof. Emil Rojc je dal vrsto napotkov, kaj kako naj mentorji delajo in se posebej, kako naj delajo z bebniki. Dogovorili so se, da bodo poslej na začetku leta naredili delovni načrt. Povedali so, da bi imeli boljši uspeh in večjo voljo do dela z mladino, če bi bili tudi primerno nagrajeni.

Nekoč kultura, danes mrtvilo!

So res že minili časi za kulturno-prosvetno dejavnost v Dolenjskih Toplicah? — More biti zdraviliškemu kraju res vseeno?

Topličani so že od nekdaj znani kot dobri pevci. Leta 1905 so na pobudo učiteljstva ustanovili bralno in pevsko društvo. Rojstni dan tega prosvetnega društva je bil 5. februar. Po uvodni besedi takratnega šolskega upravitelja Martina Matka so izvolili odbor. Društvo je takoj pričelo resno delo. Pridobili so pevce in pevke ter ustanovili moški in mešani pevski zbor. Zatem so ustanovili tudi knjižnico. Ta je dobila veliko podarjenih knjig, nekaj pa so jih kupili, zato je lahko kmalu uspešno zastavila svoje delo. Najprej so ji našli prostor v mali gostilniški sobi Gašperja Pelka. Pevske vaje so imeli v šoli, kjer je bil na razpolago tudi harmonij.

Kasneje so si omislili premakljivi oder. Člani so ga sami naredili in začeli v gostilniški sobi uprizarjati razne igre. Radi so nastopali tudi pevci. Društvo je dobilo čedalje več novih prijateljev. To ni bilo všeč nasprotnikom naprednih misli, zato so začeli društvo ovirati. Pri krajevnem šolskem svetu so na zadnjaki dosegli, da so pevcem prepovedali vaditi v šoli ob šolskem harmoniju.

Cepprav je imelo društvo nasprotnike, je delalo še z večjo voljo. Rodoljubni so mu preskrbeli nov harmonij, ki ga je podarila neka topliška posestnica. Instrument so postavili v veliko sobo, v kateri so uredili tudi knjižnico. V tej sobi so imeli veliko časopisov, ki jih je predvsem mladina rada prebirala.

Tudi druge reči so se vrstile tukaj: predavanja, tečaji, zabave. Do prve svetovne vojne je bilo kulturno-prosvetno delo v Dolenjskih Toplicah na vrhuncu. Vojna je v poklicala precej članov, nekateri so tudi padli, tako da je društveno delo za nekaj let zamrlo.

Po prvi svetovni vojni je društvo oživel. Dejavnost se je povečala zlasti, ko je dobilo društvo v najem veliko vojaško barako. Ob praznovanju 15-letnice leta 1920 so ustanovili tudi sokolsko društvo. Društvi sta poslej složno delovali. V baraki so uredili telovadnico in jo opretili z orodjem. Postavili so tudi velik oder in od tedaj dalje lahko uprizarjali vse igre.

Leta 1931 je potekla pogodba za najem barake, barak so dale oblasti podreti, društvi pa sta se znašli v veliki zagati. Cepprav brez denarja, je društvo z veliko pomočjo sokolske zveze kupilo stav-

bo, ki je bila naprodaj, na njenem mestu pa je kmalu stal dobro opremljen Sokolski dom, ki je imel tudi gledališki oder. Tu sta društvi delali in živeli do druge svetovne vojne.

V prvih dneh druge vojne so Sokolski dom v Dolenjskih Toplicah zasedli Italijani. Uporabljali so ga za hlev svojim mulam. Ze 24. maja 1942 so morali Italijani Dolenjske Toplice zapustiti, v Sokolskem domu pa so imeli partizani mitinge, zabave in druge prireditve.

Po osvoboditvi je društvo življenje v Dolenjskih Toplicah spet zaživel. Pa ne za dolgo. Vodilni ljudje so bili mnenja, da je društveno delo zastarelo, to pa je v članstvu ubilo voljo do nadaljnjega dela. Zaradi takih pogledov kulturno-prosvetno delo v Dolenjskih Toplicah do današnjih dni ne more in ne zna iz mrtvila, ki je zlasti škodljivo za zdraviliški kraj. DRAGO GREGORC

Tri skrbi v pretresu

19. decembra je svet krajevnih skupnosti v Novem mestu razpravljal o kulturni dejavnosti in otroškem varstvu. S skrbjo je preučil poročilo o DPD Svoboda »Dusan Jereba« in sklenil, da bo po svojih močeh še nadalje podpiral kulturno dejavnost v Novem mestu in v drugih krajih na območju krajevnih skupnosti. Z razumevanjem je sprejel tudi poročilo o delu glasbene šole, o njenih no-

tranjih nastopih in prizadevanjih, da bi pripravila več javnih prireditev. Člane sveta je zatem vznemirilo poročilo o stanju v otroškovarstvenih ustanovah. Ob prehodu na nov delovni čas bi med drugimi potrebovali v Bršlinu vrtec za okoli 200 otrok, v Zabli vasi in za Naselje Majde Silc še za okoli 100 otrok. Sedanje varstvene oddelke bi morali znatno povečati.

Novomeška kronika

■ VCERAJ POPOLDNE je bilo v Domu kulture prva predstava pravljicne igre »Dedek Mrz in škratje«. Premiera bi morala biti že v nedeljo, vendar je to preprečila bolezen v ansamblu. Igro bodo med drugim prikazali tudi za otroke delovnih kolektivov NOVO. LES, DBH, CESTNEGA PODJETJA in drugih.

■ ZA SILVESTROVANJE v Domu kulture so pripravili srečelov in pisan spored zabavnih filmov. Poleg kriminalnega filma bodo na starega leta dan vrtili za obiskovalce med drugim tudi ameriško komedijo »Boeing-Boeing«, v kateri nastopata v glavnih vlogah Tony Curtis in Jerry Lewis. Silvestrovanje se bo pričelo ob 20. uri.

■ ZA NOVO LETO SMO SE v Novem mestu skrbno pripravili. Na javnih mestih, predvsem ob cestnih križiščih, že stojijo novoletne jelke, trgovine so lepo okrašene znotraj in zunaj, ljudje ku-

pujejo novoletna darila. Letos nam želijo srečo v novem letu tudi napisi iz raznobarnih žarnic na stavbi tovarne zdravil KRKA ob Cesti komandanta Staneta, na pročelju prodajalne TEKSTIL na Glavnem trgu itd. Z raznobarnimi žarnicami so okrašena tudi pročelja drugih hiš.

■ OBCANI, KI PRIHAJAJO na avtobusno postajo na Novem trgu polizevovat, kdaj pripeljejo avtobusi, tega ne morejo povedati, ker je tabla za prihode avtobusov prazna. Lahko pa na drugi strani vrat čakalnice, ki je skoraj redno zaprta, razberejo iz voznega reda, kdaj kakšen avtobus odpelje.

■ TE DNI BO ODSEJ v pokoj predstojnik zobne poliklinike dr. Tone Furlan. Pred kratkim so imeli v zdravstvenem domu poslovilno slovesnost, na kateri se je upravnik ZD dr. Adolf Spiler zahvalil dr. Furlanu za njegovo 40-letno delo na področju zobozdravstva.

JOŽE LENART

Pred kratkim je v 52. letu življenja umrl Jože Lenart, upokojeni oficir JLA iz Smolenje vasi. Po končani nižji gimnaziji se je v Mariboru učil trgovstva. 1941 je navezal stike z OF, naslednje leto pa so ga internirali na Rabu. Po propadu fašistične Italije se je z Rabsko brigado vrnil v Slovenijo, bil v Tolminski in Prešernovi brigadi in postal komisar Vojkove brigade. Kot pomočnik komisarja XXI. divizije je bil tudi v Novem mestu, kjer je bil nekaj časa komisar vojnega okrožja. Poslej je opravljal dolžnosti zunaj Slovenije in v tem času končal politično šolo in višjo vojno akademijo. Za posledicami internacije in partizanskih let mu je pešalo srce zato so ga upokojili. Naselil se je na Reki in še nadalje bolehal. Ko je umrl, so ga na njegovo željo pokopali v Smolenje vasi. Od njega so se poslovili številni znanci in prijatelji ter mnogi tovariši iz partizanskih let.

Kolikšni bodo prispevki 1968?

25. decembra je skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu določila prispevke za zdravstveno zavarovanje leta 1968. Osnovni prispevek bo še nadalje 5 odst., dodatni prispevek pa bo v mesajah 0,5 do 2,5 odst. in ga bo plačevalo 129 delovnih organizacij. Dodatni prispevek bodo po stopnji 0,5 oz. 1 odst. plačevali zavarovanci z dopolnilnimi dohodki. Zavarovanci

bodo morali prispevati nekaj denarja tudi k stroškom za nekatere zdravstvene storitve, zobno tehnično pomoč in zobna protetična sredstva in druge pripomočke. Vsak prvi obisk zdravnika na domu bo veljal zavarovanca 5 Ndin, vsak prvi specialni pregled 5 Ndin, vsak prevoz z reševalnim avtom 20 Ndin itd. Zavarovancev prispevek za izdano zdravila pa se bo povečal od 2 na 3 Ndin.

Miličnikom za novo leto

Danes smo v Novem mestu v križišču pri Petrovi črpalki postavili novoletno jelko za miličnike. Pod njo smo položili darilo kolektiva Dolenjskega lista miličnikom, ki v dežju in mrazu, v vročini in hladu, ponoči in podnevi bde nad našo varnostjo in urejajo promet po cestah. Vabimo vse delovne kolektive in posameznike, naj prinesejo pod jelko svoja darila in naj na ta, za nas nov način, zaželijo miličnikom srečno novo leto 1968!

TREBNJE: Mednarodna solidarnost mora poznati 365 dni v letu (Foto: M. Legan)

Tri srečanja s kočevskimi medvedi

Medved lovil motorista

Pred nekaj tedni se je pe-
ljal z motorjem proti Boslji-
vi loki Janez Stimec. Na zad-
njem sedežu je imel tudi ne-
kega otroka.

Naslednji dan se je pri ka-
pelici pri Grinovu na mo-
toristu kar po cestni zapodil
medved. Motorist je pritisnil
na plin, otrok, ki se je ustra-
šil se bolj kot motorist, pa
se je tesno oklenil vratu vo-
znika. Merilec hitrosti je ka-
zalo 60 km na uro, medved pa
ni in ni hotel zaostati. Šele
pri Boslji loki, ko je mo-
torist zavil v vas, je medved
odnehal.

Tekmovanje okoli
grma

Lovci pravijo, da se je ne-
ki kočevski lovec, pisal se je
Lavrč (Lavrčev) pa je pre-
jem in ga tako le preplašil.

oel, in nismo mogli ugotovi-
ti, za katerega drevo vedno
hvalili, da se ne boji nobene-
ga medveda. Srečal jih je že
mnogo, pa je še vsakega pre-
strašil.

Vendar je nekoč tudi La-
vrč naletel na pravega med-
veda. Ko sta se srečala, je
lovec zamahnil s klobukom,
medved pa se je postavil na
zadnje noge.

Namesto medveda se je
ustrašil lovec. Poletel je, kot
da je dobil krila, medved pa
za njim. Lavrič je zavil okoli
leskovega grma, medved pa
za njim. Nekateri trdijo, da
je Lavrič pri tem lovu okoli
grma tako uprtil, da je
na plinu, da je že on lovil me-
dveda in ga začel celo prehte-
vati! Kadar je dobil lovec
malo več prednosti, je skušal
splezati na bližnjo smreko,
vendar so se mu suhe veje
nekajkrat zlomile, končno
pa mu je le uspelo splezati
na drevo. S smreke je nato
proti medvedu mahal z no-
žem in ga tako le preplašil.

lovski tovariš je ta lov opa-
zoval in mi vpil:
»Streljaj, Tone!«
Kako naj streljam, ko pa
se nisem smel ustaviti?
Potem mi je le prišel neki
lovec na pomoč. Izkoristil
sem odmor in s tako bratno
splezal na drevo, da sem si
zlomil tri rebra in nogo. Šele
z drevesa sem lahko nameril
puško na medveda, ki pa se
je že naveličal lova in odhla-
čal za onima dvema proti
Kolpi.

otroška
konfekcija
športne
hladke
ženske kopalke
Južanjska
KONFEKCIJA • SEVNICA

Komandant novomeške garnizije polkovnik Ivan
Slapnik je priredil za pionirje in mladince sprejem,
kjer so mladim piscem podelili nagrade za najboljše
naloge, ki so jih pisali v čast 22. decembra — dneva
JLA. — Na sliki: komandant izročila nagrado mladincu
Janezu Patlinkarju. (Foto: M. Vesel)

Duhovnik zaprt zaradi protesta proti vojni

Baltimore — V mestnem
zaporu se nahaja rev. Philip
Berrigan, ki je z dvema du-
hovnikom in nekim mladim
umetnikom prišel v naborni
urad v Baltimore in polil s
svojo krvjo in krvjo prijate-
ljev naborne in druge papir-
je v arhivu urada. Duhovniki
in mladi umetnik so prinesli
kri v steklenicah. Povedali so,
da je njihovo dejanje protest
proti jalojstvu prelivanju
krvi v Vietnamu. Duhovnika
rev. James Mengel in rev. Da-
vis Eberhardt sta bila izpu-
ščena iz zapora, rev. Berrigan
in umetnik Thomas Lewis pa
se še vedno nahajata v zapo-
ru. Katoliška nadškofija v
Baltimore in v nedeljo pre-
povedala sodelovanje duhov-
nikov v demonstracijah pred
zaporom, toda kljub prepo-
vedi se je udeležilo demon-

stracij šest duhovnikov in
več nun.
(»PROSVETA« —
Chicago, 1. 11. 1967)

Cestitka iz Varaždina

Vsem domačim, znancem
in prijateljem želimo srečno
novo leto 1968 in jih prisrčno
pozdravljamo: Julij Beber iz
Ormoja, Ivan Fakin iz
Bralce, Franc Podvršek iz
Slov. Bistrice, Janko Kranj-
čič iz Maribora, in Marko
Prevotič iz Ljubljane, fantje ki
so pri vojakih v Varaždinu.

Fantje iz Mokronoga

Henrik Jerman, Zdravko
Bevc, Stanko Podlesnik, fant-
je, ki služijo vojaški rok v
Sentvidu, pozdravljajo obča-
ne iz okolice Mokronoga, po-
sešno pa svoje, znance in
sorodnike, ter jim želijo sre-
čno leto 1968!

Novoletni pozdrav

Naši fantje, ki so pri voja-
kih v Kiovi, želijo v novem
letu vso srečo, zdravje in za-
dovoljstvo. Domačin, mladi-
ni in prijateljem lep pozdrav!
Ivan Udovč, Jože Polko, Jo-
že Kuhar, Filip Prebešek,
Alojz Hladin in Ivan Vrhov-
šek.

Prisrčna voščila

Prek našega lista pošiljamo
za novo leto prisrčne pozdra-
ve in najlepše želje vsem do-
mačin, prijateljem in mladi-
ni. Jože Penca, Franc Hribar,
in Franc Cimermančič, ki slu-
žijo vojaški rok v Kraljevu.

Z naših vrstov

Eno ime pred vo-
litvami, drugo po
volitvah

Ko so starejši ljudje ogle-
dali lepe Muchovo razsta-
vo v Metliškem muzeju, so
opazili tudi fotografijo sokol-
skega izleta. Pod sliko piše,
da je posneta na lčveem
(Stakorovem uru). Nekateri
pa se še spominjajo, kako
je prišlo do tega vzdevka.
Ilec je menda sam povedal,
da so ga pred volitvami, ki
so bile še v rajni Avstriji,
nazivali »gospod Ilec«, po vo-
litvah pa se ga je prijelo
ime Stakor, kar pomeni po-
gano.

Najbolj varno se
je potuhniti

Ko ure in ure posedamo
po skupinskih sejah, nam
ne uidejo niti take »mepo-
membnosti«. Kadar koli gre
za kakšno bolj kočljivo zade-
vo, skoraj vedno odpre ma-
tematika iz prvih razredov
osnovne šole. Takole je bilo
zadnje v Trebnjem. Ko so
sredi seje pri glasovanju pre-
šli glasove »za«, »proti«
in »vzdržane glasove«, je zapisi-
karica s strahom šepnila taj-
niku: »Ovarš tajnik, skup-
ščina ni sklepčna.«
Sklepčna je seveda bila, to-
da nekateri so pravi mojstri,
kadar se je treba potuhniti.

Ob jubileju prihoda tovariša Tita
na vodstvo ZKJ
"DRAGI MIHA,
NI DRUGE
IZBIRE!"
1
Miha Marinko,
član predsedstva CK ZKJ

Z dovoljenjem uredništva časnika »ZA DO-
MOVINU«, lista zagrebške vojne oblasti, objavl-
jamo prispevek, ki ga je na prošnjo urednika
lista podpolkovnika Dušana Bojanica napisal
tovariš Miha Marinko, član predsedstva central-
nega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.
Tovariš Marinko se ob jubileju prihoda tovariša
Tita v vodstvo KPJ spominja tu nekaterih svojih
prvih stikov s tovarišem Titom.

Tovariš urednik,
ko ste me pred dnevi telefonično prosili, naj za vaš
list napišem kakšen spomin na prva srečanja s tovarišem
Titom, sem bil v zadregi, za kaj naj se pravzaprav odločim,
da bi bilo najprimernejše za vaše bralce vojake. Zakaj ta-
kih spominov izpred vojnega časa, ki bi tako ali drugače
zanimali današnje mlade bralce, je izredno veliko. Poleg
tega se mi zdi, da mora vsak tak dogodek tudi predočiti
bralcu težke pogoje in okoliščine ilegalnega delovanja ko-
munistov v stari Jugoslaviji, ki jih ni mogoče opisati samo
v nekaj besedah. Zato delim ta zapis za vaše bralce na
nekoliko fragmentov z namenom, da bi vloga in pomen
borbe, ki jo je vodil tovariš Tito, bralcu lahko še bolj iz-
razito stopila pred oči.

Ze od leta 1921, od zloglasne »Obznanen«, so vsi reakcionarni
režimi brezobzirno preganjali komuniste kot avantgarde delavske-
ga razreda. Se huje pa je bilo to po razglasitvi šestojanuarske
diktaure leta 1929. Đuro Đakovića in vrsto drugih revolucionar-
jev je dal enostavno politični ali pa mučiti do smrti. Na tisoče ko-
munistov je šlo skozi policijske mučnice, »Glavnice« v Beogra-
du, zapore v Petrinjski ulici v Zagrebu in druge. Posebno režim-
sko sodišče za tako imenovano zaščito države je napolnilo jetniš-
nice v Sremski Mitrovici, Požarevcu, Mariboru in drugod s komu-
nisti, obsojenimi na dolgaletna roblje.

Porazi, hud teror režima in nekatere notranje izjave so seve-
da morale povzročiti tudi precejšnjo demoralizacijo in vrstah ko-
munistov. Tudi med poštenimi komunisti se je začelo porajati
vzdušje, češ da je jalovo in vnaprej onemogočeno vsako politično
delo, saj ga policija po svojih agenticah takoj odkrije in preganja.
V takih razmerah pa se je vodstvo zadrževalo v varnem za-
točišču pred terorjem policije v inozemstvu. Se več, policija je
odkrivala komuniste v deželi tudi zaradi izdaj in nepravilnosti
dela vodstva v inozemstvu. Ob tem pa so bila navodila iz inozem-
stva za politično delo komunistom doma velikokrat dogmatska,
sektiška in niso upoštevala pogojev, prilik in možnosti konkret-
nega položaja v deželi.

Vedno ostrejši proti razcepom v partiji
Tovariš Tito, čigar ostra stališča zoper frakcije v partiji so
bila znana tudi že prej, je ta najhujša leta režimskega terorja in
težavnih razmer v partiji sami prestajal robljo v Lepoglavi in
Mariboru. Kakor hitro pa je prišel na svobodo, ga je zagrebška
partijska organizacija, ki se je medtem tako kakor v nekaterih
drugih mestih in industrijskih središčih uspela že v glavnem ob-
noviti, poslala v inozemstvo. Naložili so mu, naj razčisti razmere
v vodstvu v inozemstvu. To je bilo leta 1934. Njegov vpliv in sta-
lišča, ki jih je pri tem zavzel, so se začela hitro uresničevati.
Četudi so minila še tri leta, preden je tudi dejansko postal gene-
ralni sekretar centralnega komiteja Komunistične partije Jugosla-
vije, se je pod njegovim vodstvom vsrila že leta 1934 v Ljubljani
državna partijska konferenca, na kateri sta bili sprejeti dve izred-
no pomembni odločitvi: da se osnujejo v okviru Komunistične
partije Jugoslavije nacionalne kompartije za Hrvaško in Slovenijo
in kasneje za Makedonijo, in pa, da se mora vodstvo partije vrniti
v deželo.

Če se omejim samo na njegovo delo pri moralno-političnem in
organizacijskem utrjevanju partije, moram posebej poudariti, da
se je vedno z vso ostrino bori proti vsakršni demoralizaciji v
partijskih vrstah. Razlagal je panjčanje, ki so razširili mišljenje,
da se v razmerah policijskega preganjanja in terorja režima ne
uplača obnavljati partijskih organizacij, češ da revolucionarno
delavsko gibanje ni mogoče. Ob tem je zlasti naglašal neobhod-
nost čim tesnejšega povezovanja komunistov z množicami, borbo
za revolucionarno enotnost delavskega razreda, antifašistično
borbo nasproti, pa tudi med plastmi, ki so bile v stari Jugoslaviji
nacionalno zatirane. Zahteval je, da je treba čimprej očistiti par-
tijske vrste tistih, ki so se slabo držali in niso vzdržali priistika
policije. Njegova zahteva je bila tudi, da morajo sestavljati vod-
stva organizacij komunisti, ki pred policijo niso klonili in so se
ji znali postaviti po robu, in tisti, ki niso bili vmešani v frakcijs-
ke razprtije, ker so spoznali njihovo škodljivost in so se iskreno
borili za enotnost partije.

Valvasor o naših trgih in gradovih

MOKRONOG

(Nadaljevanje in konec)

Trg in grad Mokronog sta bila nek-
daj last grofa Viljema Breže — Sel-
škega, čigar žena je bila znamenita bl.
Hema, po Megiserju hči koroškega voj-
vode Marquarda, po Laziu pa grofica
Plištanska. Tema zakonca se je po
boji volji rodilo dedičev, toda
nebo jima ju je pokazalo le za kratek
čas, ker so ju še za življenja staršev
ubili rudarji, in tako sta bila iztrgana
staršem in njihovim upom. Zaradi ve-
like žalosti nad tem je grof Viljem za-
pustil ta svet in stopil v red puščavni-
kov, bl. Hema pa je zgradila cerkev in
samostan v Krki na Koroškem ter po-
leg mnogih drugih gospostev tudi mo-
kronoško podarila in poklonila v last
temu samostanu. Ta dogodek postav-
lja Megiser v leto 1070, Lazius pa v
leto 1056, vendar za to nima pravega
razloga ne prvi in ne drugi, ker neki
zanesljivi pisatelj jasno dokazuje, da
je bl. Hema na praznik svetih aposto-
lov Petra in Pavla blaženo v Gospodu
zaspala. S to (?) letnico bi se jaz naj-
laže strinjal.

Omenjena ustanovitev samostana
pa se je zgodila takole. Ko je bl. He-
ma iz prave ljubezni do Boga dala
svojemu Zveličarju vse svoje častne
dobrine in trdno sklenila zgraditi bo-
žji Porodnici na čast cerkev, ženski
samostan in prebivališča za lateranske
kanonike reda sv. Avgušтина, je ostala
samo še odločitev, kje naj bi bilo tudi
najvišjemu Bogu všeč, da naloži nje-
gov ogenj in mu postavi ognjišče, pa
je zato ukazala vpreči par volov in
nanj položiti podobno naše ljube Gospe
ter pustila živino voziti popolnoma
samo, ne da bi jo kdo vodil ali priga-
njal. Dejala je, da bo dala zgraditi sa-
mostan na tistem mestu, kjer se bo
živina ustavila in bo vose obmiroval.
Voli so obstali in obmirovali na ti-
stem kraju, kjer danes stoji cerkev.
Na tem mestu je bl. Hema, da bi iz-
polnila svojo obljubo, sezidala cerkev
in ustanovila samostan.

Ko naj bi zvečer izplačala delavce,
je sedla na velik kamen (na katerem
se danes lahko opazimo sled), je po-
stavila polno skledo denarja, iz katere
je lahko sleherni delavec vzel le toliko,
kolikor je bil njegov dnevni zaslu-
žek.

Ko so bila poslopja popolnoma po-
zidana, je v eno nadstropje naselila
dvajset kanonikov sv. Avgušтина, v
drugo nadstropje, ki je od prvega po-
polnoma ločeno in oddeljeno, pa se-
demdeset nun; vse te je uvedel v sa-
mostan nadškof salburški Walduin.
Zaradi tega je tudi bl. Hema nadškofu
Walduinu (ali Balduinu) volila in po-
darila vsa svoja posestva in gospo-
stva.

Ko je leta 1063 prišel v Rim k bla-
ženim in svetnikom pristiti nadškof
salburški Gebhard na lateranski kon-
cilij, na katerem so med drugim skle-
nili tudi to, da ne sme biti noben pri-
maši duhovnika, ki je poročen ali ima
pri sebi prijetnico, da taki duhovniki
ali diakoni ne smejo brati niti maše,
ne evangelija in ne berila, da ne smejo
uživati nobenih dohodkov od cerkve
in ne smejo biti v družbi neporočenih
duhovnov, s tem nadškof Gebhard se

ni bil popolnoma zadovoljen ter je z
neprestanimi prošnjami dosegel, v že-
lji povečati svojo duhovno oblast, da
je z dovoljenjem omenjenega koncila
smel od bl. Heme ustanovljeni sumo-
stan v Krki na Koroškem spremeniti
v škofijo. Ustanovitve škofije sta kas-
neje s pravočasnimi listinami potrdila
papež Aleksander II. 21. marca leta
1070 in cesar Henrik IV. v Regensburgu
4. februarja leta 1072. Krška škofi-
ja je bila torej v imenovanem letu
1072 dokončno ustanovljena in 6. maja
je bil po nadškofu Gebhardu v prisot-
nosti in s pomočjo drugih škofov ume-
nčen za škofa Gunther iz Krapfelda.
Tako so torej posestva, ki so nekdanj
bila last bl. Heme, prišla pod krško
škofijo.

Mokronoško gospostvo je ostalo v
lasti krške škofije do okoli leta 1437,
ko ga je v celjski vojni, ki jo hom še
opisal v poglavju o vojnah na Kranj-
skem, zavzel Jan Vitovec. Po sklenje-
nem miru pa je krški škof dobil to
gospostvo zopet nazaj.

Leta 1515 so puntarski kmetje me-
kronoški grad zavzeli, ga popolnoma
izropali, stavbo uničili, vse peči in
okna razbili in celo železne okenske
križe iztrgali.

Trg in grad Mokronog sta ostala v
posesti krških škofov do leta 1616, ko
je bilo prodano gospodu Mahorčiču,
od tega ga je kupil gospod Ernest Mi-
chael pl. Schernburg, ta pa ga je kasne-
je s prodajo prepustil gospodu Danie-
lu Kajzelo, baronu, ki mu je svak go-
spod Janez Jožef pl. Schernburg, brat
imenovanega gospoda Ernesta Mihae-
la, pred 14 leti, ko sta nekoč za gradom
kegljala in se hudo skregala, za-
sadil nož v vrat, zaradi česar je ta pol
ure zatem umrl. Temu dejanju ni bo-
trovala samo huda jeza, ki večkrat ni
nadomaga zagrabi z levjimi šapami, a
na repu ima kesanje, ampak tudi nje-
gova bolna pamet je k temu pripomo-
gla. Mož namreč ni bil popolnoma pri
pravi, temveč se mu je zmeraj po ma-
lem mešalo.

Mokronoško gospostvo, trg in grad
so danes v posesti vdove nesrečno
umorjenega gospoda Kajzela, gospe
Marije Margarete, baronice, rojene pl.
Schernburg.

Nedaleč od Mokronoga stoji na pri-
jetnem in lepem kraju majhen grad
Sagoriz, po krajsko Zagorice imeno-
van, grad ima naokoli lepe njive, sad-
no drevje, travnike in vinograde.

Nekdanj je bil ta mali grad pristava,
last gospostva mirenškega, ki ga je le-
ta 1275 gospod Friderik Mirenski pro-
dal škofu Konradu. Pozneje so si to
posestvo pridobili gospodje
Gallenberški, ki so tu imeli svojo ko-
bilarno.

Od Gallenbergov so grad kupili ba-
roni Freilichen in ga kasneje prodali
gospodu Andreju Rapaci. Ko pa se je
njegova hči Elizabeta poročila z go-
spodom Jurijem Schreiberjem, ga je
ta dobil v posest, zdaj pa je posestvo
last njegovih sinov: gospoda Franca
Ludvika Schreiberja, župnika sviben-
skega in gospoda Ernesta Jakoba
Schreiberja.

* Ustanoviteljica Koroškega samosta-
na v Krki.

Srečanje s tremi medvedi

Anton Stimec, član lovske
družine Osilnica, mi je pri-
povedoval tole zgodbo:

— Pred nekaj leti smo šli
na divje prašiče. Razpostavili
smo se po stoječih in dobili
naloge, da streljamo na vse,
kar pride mimo. Moj soos-
trelj tri velike sence in
ustrelil. Tiste sence so bili
medvedi, ki so se zapodili
proti mojemu stošcu. Dva
sta bila kar pridna, tretjemu
pa menda nisem bil všeč in
se je zapodil za menoj. Lo-
vil me je okoli drevesa. Nekei

Koledar za leto 1968

homo razposilali v prvi
številki po novem letu:
— v petek, 5. januarja
1968. Naročniki izven
Slovenije bodo hkrati
s koledarjem dobili tu-
di polonico za naroč-
nino; če želijo naš ted-
nik še naprej v redu
dobivati, naj takoj na-
kažejo vsaj polnetno
naročnino.

UPRAVA LISTA

Kdor zdravje ljubi,
ne pije veliko.
Če pa pije,
pije Hermeliko!

Velike možnosti izletniškega turizma

(Nadaljevanje s prve strani)

ska» je spodbudil domače
turistične delavce tov. Ma-
tajo, tajnik republiške turi-
stične zveze.

Dolenjska se res še ne mo-
re primerjati z bolj razviti-
mi slovenskimi območji, če-
ravno pokrajina leži med več-
jimi mesti in grede čeznjo
pomembne poti. Naravnih le-
pot ne znamo prodati. Turi-
stične zmogljivosti so še
majhne, prometno omrežje
se premalo modernizirano,
trgovina marsikje še neraz-
vita. Predsednik Marko Iva-
netič je na zboru otipljivo
prikazal neslutene možnosti
turizma, ko ga je primerjal
s švicarskim.

Turistični delavci se prav
gotovo ne bodo mogli nikoli
oddahniti v prepričanju, da
je narejenega dovolj. Nalog
je toliko, uspeh pa odvisen
od toliko dejavnikov, da jih
je težko izraziti v nekaj
stavkih.

Kaj menijo turistični de-
lavci?
Maks Toplišek: »Stalno
moramo pritiskati na moder-
nizacijo cest, brez njih ni
turizma. Turistične dejavnosti
ne smemo pustiti obre-
menjavati s prispevki in tak-
sami, dokler je še v povoju.«
Stojan Jakovljevič: »Lovski
in ribiški turizem imata še
veliko možnosti. Potrebno je
narediti dolgoročen program
in sodelovati.«

Dr. Komelj: »Spomeniške
dragocenosti je treba vklju-
čevati v turizem bolj kot do-
slej. Prepričani moramo, da
se te vrednosti ne bodo uni-
čevale pred našimi očmi.«

Pomembne misli so prispe-
vali tudi drugi delegati. Go-
vorili so o vse večji potrebi
po opešavi krajev, o prite-

131 kg težak
divji prašič

24. decembra je na lovu z
gonjaci, ki ga je na Pljav-
škem priredila lovska druž-
na Krško, pridrvel pred
Francu Murka velik divji
prašič. Lovec ga je s prvim
strelom zadell v plečo. Ustre-
ljeni divji prašič je tehtal
131 kg, gostilničar Murko pa
se bo z lepo lovsko trofejo še
dolgo ponašal.
L. H.

SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE

POLJE »OMEGA«

17. Ni bilo posebno težko najti še kup dokazov, da
sta res na Zemlji. Jean je vključil elektronski preva-
ljnik. Pričel je na šipo, je prevajal iz španščine go-
spodarjeve besede. Pogovor je teklo o vsakdanjih
rečeh.

Kaj kmalu sta tudi uganila, kje ju je odložila
muhasta usoda: nekje v Južni Ameriki. Ko sta se
skrčila na velikost mravlje, pa je bilo težje, zaple-
tenejše vprašanje, ki je nosilo v sebi drugo usodno-
še vprašanje: kako spet zrasti?

Misel se je vrnila v tisti čudni trenutek v vesolju,

govanju mladine v turistič-
na društva, o gostinstvu, ki
se večkrat razvija mimo smo-
trov, o izkoriščanju folklor-
nih znamenitosti, o turistič-

ni propagandi, o vsem, kar
bo pripomoglo, da se bo tu-
rizem razvijal v korist na-
predka Dolenjske in Spod.
Posavja.
M. L.

ko so prenehale delovati naprave na ladji. Bilo je v
področju Omega. Nekje na skrajnem robu zemeljske-
znana sila, morda neodkrit pas, ki obkroža Zemljo
z lastnostjo, da spreminja dimenzije? Einsteinova re-
lativnostna teorija sicer ugotavlja, da se s hitrostjo
velikost spreminja, vendar si je bilo težko zamisliti
tako izredno spremembo. Tako drastično zmanjšanje,
ki je vrhu vsega ostalo tudi potem, ko ni bilo nobe-
ne hitrosti več...

Kup nerazrešljivih ugank! Nekaj skrivnosti z nju.

Tudi njega so priznali kot velikega umet-
nika šele na starost. Tedaj je Renoir vzdihnil:
»Včasih sem imel zobe, pečenke pa ne, zdaj
pa je — žal — ravno narobe...«

*
Pailleron pregleda med tihim preklinjanjem
svoje stvari in odgovori, da pri njem ni no-
brega klobuka. Kmalu nato spet sladko zaspi.
Čez pol ure ga zbudi novo trkanje.
»Kaj je spet?«
»Ni gospod je našel svoj klobuk in se vam
opravičuje, da vas je tako zgodaj zbudil.«

*
Tudi njega so priznali kot velikega umet-
nika šele na starost. Tedaj je Renoir vzdihnil:
»Včasih sem imel zobe, pečenke pa ne, zdaj
pa je — žal — ravno narobe...«

*
Pailleron pregleda med tihim preklinjanjem
svoje stvari in odgovori, da pri njem ni no-
brega klobuka. Kmalu nato spet sladko zaspi.
Čez pol ure ga zbudi novo trkanje.
»Kaj je spet?«
»Ni gospod je našel svoj klobuk in se vam
opravičuje, da vas je tako zgodaj zbudil.«

*
Tudi njega so priznali kot velikega umet-
nika šele na starost. Tedaj je Renoir vzdihnil:
»Včasih sem imel zobe, pečenke pa ne, zdaj
pa je — žal — ravno narobe...«

*
Pailleron pregleda med tihim preklinjanjem
svoje stvari in odgovori, da pri njem ni no-
brega klobuka. Kmalu nato spet sladko zaspi.
Čez pol ure ga zbudi novo trkanje.
»Kaj je spet?«
»Ni gospod je našel svoj klobuk in se vam
opravičuje, da vas je tako zgodaj zbudil.«

*
Tudi njega so priznali kot velikega umet-
nika šele na starost. Tedaj je Renoir vzdihnil:
»Včasih sem imel zobe, pečenke pa ne, zdaj
pa je — žal — ravno narobe...«

*
Pailleron pregleda med tihim preklinjanjem
svoje stvari in odgovori, da pri njem ni no-
brega klobuka. Kmalu nato spet sladko zaspi.
Čez pol ure ga zbudi novo trkanje.
»Kaj je spet?«
»Ni gospod je našel svoj klobuk in se vam
opravičuje, da vas je tako zgodaj zbudil.«

*
Tudi njega so priznali kot velikega umet-
nika šele na starost. Tedaj je Renoir vzdihnil:
»Včasih sem imel zobe, pečenke pa ne, zdaj
pa je — žal — ravno narobe...«

Nove tarife za obisk zdravnika?

Danes, 14. decembra, bo v Krškem seja sveta zavarovalnic iz vse občine. Razpravljali bodo o izvajanju

Občni zbor DPM v Artičah

V osnovni šoli Artiče je bil 19. decembra občni zbor Društva prijateljev mladine, ki je v proteklem letu dokazalo, da je res prava organizacija prijateljev mladine. Za rekreacijo mladine je društvo prispevalo 150.000 Sdin, pripravilo novoletno jelko, sodelovalo na vseh mladinskih prireditvah in preskrbelo ozimnico za šolsko kuhinjo.

Majhne KS — malo denarja

Krška vas, Mrzlava vas in Skopice imajo vsaka svojo krajevno skupnost. Ker so tako razdrobljene, tudi dohodka nimajo veliko. Vse to je posledica stare mrzljive, ki izvira še iz predvojnih let. Na vprašanje, zakaj so skregani, ljudje ne vedo stvarnega odgovora. V Krški vasi celo pravijo, da ni bilo prav, da je skupščina dopustila razkosanje na tri dele. Veliko lažje bi gospodarili, ko bi bili ostali skupaj.

VINKO VIZJAK

V Brežicah smo te dni pokopali priljubljenega meščana, višjega veterinarskega svetnika Janka Vizjaka. Pokojni je bil pionir veterine v Brežicah. Poznalo ga je vse Spodnje Posavje, saj ga je v dolgih letih svojega napornega službovanja prekril s kolesom po dolgem in počez. V tem težkem poklicu je znal s svojo šegavo, malce pikro, a vselej dobronamerno besedo vsakomur svetovati.

A ne samo v poklicu, tudi v družbi je bil znan in cenjen. Med obema vojnima in tudi prej je bil tov. Janko pristaš in zagovornik naprednih idej. Kot aktivnega dolgoletnega člana brežiškega Sokola ga imajo starejši Brežičani še vedno v živem spominu. Pokojni je bil vnet zbiralec knjig in lastnik največje zasebne knjižnice v Brežicah z mnogimi knjižnimi redkostmi.

zdravstvenega zavarovanja delavcev v letu 1968, o predlogu IO skupščine komunale skupnosti socialnega zavarovanja za zavarovanje v prihodnjem letu ter nekaterih stališčih in težav za nov sistem zdravstvenega zavarovanja.

Odloke ljudje pridno prebirajo

Tovarišica Olga Drobničeva, ki vodi krajevni urad v Cerkljah, je velika prijateljica našega lista. Prosili smo jo za pomoč pri zbiranju naročnikov in sodelovanja ni odklonila. Z ljudmi, ki prihajajo po opravkih v njeno pisarno, se večkrat kaj pomeni o »Dolenjcu«. Pravi, da ga ljudje vestno prebirajo in da jim ne uide noben odlok občinske skupščine. Natančno so seznanjeni z vsem, kar dela skupščina. To jim pride prav na zborih volivcev, saj jih odborniki nikoli ne bi mogli tako temeljito poučiti.

Obletnica ustanovitve enote

4. decembra je bila svečana proslava dneva ustanovitve vojaške enote tov. Marka Mrvca, ki nadaljuje tradicijo 422. vojnega polka. Na svečanosti je bil pohvaljen precejšen del vojakov in starešin, ki so bili nagrajeni tudi s knjigami in nagradnimi dopustji. Ta vojaška enota je bila osnovana 4. decembra 1944 in je sodelovala pri preboju sremške fronte ter v drugih operacijah za osvoboditev domovine. Bila je večkrat pohvaljena, največje priznanje pa ji je osebna pohvala tovariša Tita. Ob koncu proslave je bil svečan defile pripadnikov enote, nato pa vojaško veselje s pesmijo in plesom.

M. JARANOVIC

Nestalne cene, nestalni davki

Pri občinski konferenci SZDL so ustanovili sekcijo za kmetijstvo. Na posvetu o teh vprašanjih so se 19. decembra zbrali številni kmetovalci. Opozorili so na ne-

Tako je po predlogu komunale skupnosti predvideno, da bo treba leta 1968 odšteti zdravnika. Zmanjšal se bo prispevek pri zdravilju zastupitev z alkoholom. Plačevali naj bi le prvi hišni obisk, in sicer 5 Ndin. Do sedaj je bilo treba plačevati tudi druge obiske po 2 Ndin. Za medicinski poseg ob prekinitvi nasečnosti naj bi veljal prispevek 80 Ndin. Razen tega so predvidene tudi spremembe prispevkov zavarovanih oseb pri uveljavljanju zobne tehnične pomoči, pri odtopedskih čevljih in drugih pripomočkih, pri sanitetnem materialu itd. PAVK

Prostovoljci za severno mejo

8. decembra je bil v Brežicah ustanovni občni zbor Zveze borcev — prostovoljcev za severno mejo 1918—1919. Velika udeležba je dokazala, da se nekdanji prostovoljci živo zanimajo za svojo novo organizacijo, hkrati pa so ugotovili, da je približno polovica udeležencev bojev za severno mejo že umrla. Socialno prizadeti prostovoljci za severno mejo naj se še letos prijavijo občinski organizaciji ZZB v Brežicah.

R. KLEMENCIC

Na vrhu sta kmetijstvo in turizem

V letih 1966—1970 bodo v brežiški občini investirali 63.507.000 N din. Od celotne investicijske vsote ima gospodarstvo največji delež, in sicer 71 odstotkov. Za napredek kmetijstva bodo vložili 17.809.000 N din, v gostinstvo pa 15.000.000 N din. V primerjavi s petletnim obdobjem pred letom 1966 se bo vrednost investicij povečala za 14,6 odst. Značilno za sedanja vlaganja je, da so gospodarske organizacije predvidele pretežno lasten denar.

stabilnost odkupa, na pomankljivo razvijanje kooperantskih odnosov in pomanjkljivo usmerjanje kmetijske proizvodnje bodisi v okolnih, bodisi po vrstah pridelkov.

Najbolj moti zasebnike nihanje cen v živinoreji. Kadar te narastejo, se vsi usmerijo v rejo živine, ko spet upade, se odločijo za kaj drugega. Ob pravilnem usmerjanju do tega ne bi smelo priti. Kmetovalci se nadalje pritožujejo zaradi nestalne davčne politike. Nikoli ne vedo vnaprej, koliko davka bodo morali plačati. Na seji so predlagali, naj se razprava o kmetijstvu razširi po krajevnih skupnostih.

RADIO BREŽICE

PETEK, 29. DECEMBRA: 18.00 do 19.30 — Obvestila — Novoletni pozdrav Produkcije gramofonskih plošč RTV Beograd — Pravišča za najmlajše — Elna Peroci: Muca copatarica — V tem letu ste jih najraje poslušali — Glasbena oddaja.

NEDELJA, 31. DECEMBRA: 11.00 — Poročila — S sejo občinske skupščine Brežice poročila Špela Pirnat — Ta teden v Delavski enotnosti — 1967. leto se isteka (novoletna anketa) — Za naše kmetovalce (ob koncu leta) — Dve melodiji v različnih izvedbah — Zadnja sejo občinske skupščine Krško komentira Marjan Zibret — Pozor, nimas prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografije. 12.30 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

PONEDELJEK, 1. JANUARJA: 9.00—9.40 — Novoletni poslanici predsednikov brežiške in krške občine — Poslušalce radia Brežice pozdravljajo slovenske radijske postaje. 9.40—12.00 — Novoletna voščila delovnih kolektivov.

TOREK, 2. JANUARJA: — Oddaja odpade.

PETEK, 5. JANUARJA: 18.00—19.30 — Obvestila — Nove plošče RTB — Pravišča za najmlajše — Branka Jurec: Marjanka Vseznalka — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

Prenovitev trgovin

Leta 1968 bodo prišle na vrsto za prenovitev zastarele trgovine v Podbočju, na Raki in v Kostanjevici. V Podbočju bodo uredili lokal in dozdali skladišče, na Raki in v Kostanjevici pa bodo modernizirali prodajalni. Na Senovem bodo prihodnje leto začeli zidati samopostrežnico.

Oživljeno sodelovanje

V Krškem je bilo danes teden posvetovanje o enotnih kulturnih akcijah občinskih svetov zveze kulturno-prosvetnih organizacij iz spodnjeposavskih občin. Pobudo za tako sodelovanje so dali Brežičani. Zadnje čase so namreč medsebojni stiki med Brežicami, Krškim in zamrli. Oživljeno sodelovanje naj bi prineslo več zavzetosti in živahnosti v delo kulturno-prosvetnih organizacij s tega območja.

OBRTNO PODJETJE S PROJEKTIVNIM BIROJEM

Inženirjem na stečaj odprta vrata

Specializacija zagotavlja podjetju trdnější obstoj — Čez poletje je bilo dela preveč, zato niso mogli vsem ustreči — Povečali bodo gradbeno skupino

Za Splošno obrtno podjetje v Krškem je bil letošnji prvi julij pomemben mejnik. Tedaj je kolektiv v Ljubljani ustanovil biro za projektiranje, v katerem delajo trije inženirji in štiri tehničarji. Danes ugotavljajo, da bi bili brez dela, če bi še naprej

hodili po uhojenih stezah. Odkar so se odločili za specializacijo, gledajo na prihodnost z večjo vedrino.

Podjetje zdaj projektira in izdeluje kompletne linije za barvanje kovinskih izdelkov, inštalacije za zračenje in ogrevanje industrijskih dvoran ter pripomočke za barvanje industrijskih izdelkov, kot so na primer: trikloraparat, kabine za barvanje z razprševanjem, kadi za namakanje, transporterji ipd.

Doma v občini poznajo to delovno organizacijo predvsem kot podjetje, ki sežida naročniku hišo, jo zastekli, napelje vanjo vodovod, položi parket, jo prepleska in postavi vanjo najnujnejšo opremo. Za tako delo prevzame podjetje tudi jamstvo za daljšo dobo.

Letos so imeli veliko dela in so odklonili precej naročil. Do nove gradbene sezo-

ne bodo povečali gradbeno skupino, ki šteje zdaj 30 ljudi. Tudi strokovno jo bodo okrepili. S kakovostjo opravljenega dela so bili naročniki zadovoljni. Delali so pretežno za družbeni sektor, pa tudi za zasebnike. Cene so res višje, kot jih postavljajo šušmarji, toda tudi jamstvo je nekaj vredno. Zasebniki počasi uvidevajo, da v lastni režiji marsikdaj ne morejo računati na kakovost.

Pionir lepo skrbi za sezone

V krški občini so letos zaposlili 98 sezonskih delavcev. Polovica je šele decembra prenehala delovno razmerje. Za druge je, že prej zmanjkalo dela.

Za sezonske delavce je najbolje poskrbljeno pri gradbenem podjetju PIONIR; delavci stanujejo v samskem bloku in imajo urejeno prehrano. Precej slabše so razmere za sezone pri SAVI in pri Asfaltni bazi na Druvem. Sindikalna organizacija je obe delovni organizaciji opozorila na te pomanjkljivosti.

Skoraj vedno poravnave

Poravnalni svet v Trzinu deluje zelo uspešno, saj je letos obravnaval več kot 25 spornih zadev in domala vse rešil s poravnavo. Odkar deluje svet, je opaziti med občani manj sporov, pa tudi manj zadev pride pred sodišče.

DROBNE S SENOVEGA

UTRINKI IZ RUDNIKA. Upravni odbor je na zadnji seji sprejel dopolnilo k ceniku akordnih opravil v jami za delo z železnimi podporami, ki jih še nekaj časa uporabljajo. Cenik bo začel veljati 1. januarja 1968.

DELAJSKI SVET je odklonil zahtevo sindikata, da bi pri ugotavljanju vzrokov nesreč pri delu sodelovali tudi starejši in izkušeni kopači, ki poznajo vse dele v jami. Delavski svet je ta predlog zavrnil, ker je po predpisih o rudarstvu pristojna za to le varnostna služba.

NA SEJI DS SO CLANI PREDLAGALI, da bi komisija za sestavljanje in tolačenje pravilnikov popravila pravilnik o delovnih razmerjih in skrajšala roke za razrešitev oz. sporazumno prenehanje dela. Sedaj veljavni razrešitveni roki trajajo 1 mesec do 5 mesecev po dani odgovodi, kar je odvisno od delovnega staža in strokovne usposobljenosti.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

NOVO V BREŽICAH

DANES POPOLDNE prirejajo vse tri mladinske organizacije ZK srečanje z mladino v prosvetnem domu. Besedam o življenjskem jubileju tovariša Tita in njegovem delu na čelu partije bo sledil film »Od monarhije do republike«. Podoba srečanja z mlado generacijo bodo organizirali tudi komunisti in drugih krajevnih organizacij.

BOLNE IN ONEMOGLE STARČKE sta pred enim tednom obiskala predsednik obč. organizacije Rdečega križa dr. Sušin in tajnica RK M. Krnjeta in jim izročila novoletna darila. Obarjenje so bili le najbolj potrebni. Vseh skupaj je bilo 21. Z velikim presenečenjem in toplo hvaležnostjo so sprejeli poklone Rdečega križa z dobrimi željami.

ZA KONSTITUIRANJE mestnega odbora SZDL in krajevne skupnosti je morala posredovati občinska konferenca Socialistične zveze. Pogovorili so se o programu, ki ga bo krajevna skupnost predložila občinski skupščini. Člani obeh odborov so menili, da bi svet krajevne skupnosti moral koordinirati komunalno dejavnost na mestnem območju, čeprav investirajo vanjo drugi. Za tekoče delo naj bi mestna krajevna skupnost prejela denar, ki doteka iz prispevkov za zemljišče. Krajevna skupnost mesta Brežice je še vedno brez predsednika, ker nihče od članov sveta noče sprejeti te funkcije.

PREDLOG SOGLASJA O PRIPOJITVI ZDRAVSTVENEGA DO. MA Brežice k zdravstvenemu domu Celje je v tork obravnaval svet za zdravstvo in socialno varstvo. Svet je sprejel poročilo o dosedanjem delu in problemih zdravstva in socialnega varstva v občini. Kolektiv zdravstvenega doma Brežice se je na referendumu izrekel za združitve s celjskim zdravstvenim domom. Od 57 glasov jih je bilo za Celje 54.

BREŽIŠKE VESTI

Ni kovanja škoda za kurjavo?

Republiškemu izvršnemu svetu bo v kratkem predloženo gradivo o stanju taninske industrije

Zatiranje najbolj nevarne kovanja bolezni, kovanja raka, ki se skoraj nezadržno širi tudi v slovenskih gozdovih, zahteva posek in porabo velikih količin kovanja lesa. Doslej je velik del tega predelala taninska industrija za pridobivanje tanina, dragocene surovine v usnjarsstvu.

Z odpiranjem državnih meja uvozu sta se obe jugoslovanski »taninki«, v Sevnici in Sisku naenkrat znašli pred hudo konkurenco. Uvoženi tanin je občutno cenejši, saj je domača industrija zaščitena le s simbolično carinsko stopnjo, medtem ko je v konkurenčnih državah zaščitena z 20 do 28 odstotki.

Kovanja les je kot surovina daleč največji strošek pri pridobivanju tanina. Pokazalo pa se je, da je v Italiji malone dvakrat bogatejši mediteranski kovanja les

komaj nekaj dražji, kot je imata največja dobavitelja pri nas les, ki vsebuje mnogo manj tanina.

Dogovor z gozdnimi gospodarstvi, po katerem naj ne bi znižanja cene lesa prevaleli na lastnike kovanja lesa — kmete, se je zaenkrat izjalovil. Odkupna cena kovanja je tako padla, da se kmetom lesa skoraj ne izplača voziti. Predlagano je tudi bilo, da kovanja lesa ne bi obremenjevali z bloško amortizacijo, vendar

imata največja dobavitelja GG Brežice in GG Novo mesto pomisleke k tej rešitvi, ki bi zmanjševala sredstva za obnovo gozdov.

Republiškemu izvršnemu svetu bo med drugim predlagano, naj preuči možnosti, da bi se t. i. bloška amortizacija iz bogatejših gozdnih predelov prelivala na revnejša, kar bi med drugim omogočilo, da bi taninska industrija prišla do cenejše surovine.

M. L.

Pomembni uspehi, začinjeno s pelinom

Franci Avsec, vodja JUGOTANINA: »S ceno surovine, kovanja lesa, bomo seznanili izvršni svet. Če se ne bo odločilo v prid taninski industriji, obrat nima prihodnosti.«

Joško Papež, direktor komunalno obrtnega podjetja: »S preslabotno kontrolo nad sušmarstvom izgublja občina, redni obrtniki in naše podjetje. Razmeroma slabi rezultati v letu 1967 izvirajo v veliki meri iz tega.«

Janko Rebernik, KOPI-TARNA: »V sevnški industriji je le KOPITARNA izkazala za 2 odst. manjši dohodek. Podražila se je surovina, povečale terjatve, težko je bilo s prodajo rezanega lesa. V prihodnje bo treba okrepiti obrat polizdelkov.«

Tov. Levstik, METALNA Krmelj: »Letos smo imeli dovolj dela, kaže pa, da ga bo v prihodnje težje dobiti.«

Cene Božič, direktor LI-SCE: »Trgovina izsiljuje pro-

izvajalce. Vezava denarja se je poldrugokrat podaljšala, naše terjatve pa so dosegle zelo visok znesek. Doslej nas je pri tem reševal sedanji način poslovanja s tujino, povsem drugače pa bo, če bodo sprejete predvidene spremembe in bomo morali drago kupovati devize od drugih podjetij.«

Rado Umek, direktor gostinskega podjetja: »Kadar govorimo o gostinstvu, je treba imeti pred očmi celotno panogo, ne samo naše podjetje. Trenutno so velike težave zaradi pomanjkanja usposobljenih gostinskih delavcev, manjka pa tudi denar za nadaljnje investicije. Zakaj ne bi domača podjetja posojala gostinstvu? Za leto 1968 bo preureditev Kolodvorske restavracije velika pridobitev.«

Mirko Dolinšek, direktor Komunalnega stanovanjskega podjetja: »Dosegli smo boljše rezultate kot leto dni nazaj. Če bi imeli delavnice pod eno streho, bi uspešneje delali kot zdaj, ko jih imamo razmetane tako rekoč po vsej Sevnici.«

Ivan Nagode, trgovsko podjetje Sevnica: »Naših rezultatov ne gre primerjati s celotno Slovenijo, ki vključuje velika središča, marveč je realneje primerjati jih s celjsko regijo. Kako bo naprej? Težave so in bodo. Potrudili se bomo, da bi zadovoljili kupce.«

Rudi Cimperšek, direktor Kmetijskega kombinata: »Za nas je v prihodnje najpomembnejše ugotoviti obrate in povečati sodelovanje s kmeti. Od odgovornih si želimo predvsem pametne kmetijske politike.«

Jože Knez, podpredsednik ObS: »Važna gospodarska naloga 1968. leta je: podjetja, ki jim gre slabo, spraviti na noge.«

Franc Molan, predsednik ObS: »Se vedno živijo naše delovne organizacije preveč od danes do jutri. Pogrešam programe in raziskovanje razvojnih možnosti. Skupščina skrbi preveč za razvoj terciarnih dejavnosti ter podjetja s slabimi poslovnimi rezultati.«

M. L.

Partizanovo silvestrovanje

V Sevnici je vse nared za silvestrovanje v Partizanovem domu. Tla so namazana, za stare in mlade bo igral poskočne viže domači ansambel »Tanin-ton«. Tudi jedilnice in pijače bo na pretek, tako da bo skok v novo leto nad vse prijeten. Pridite.

Pozornost do starejših in onemoglih

Občinska konferenca Socialistične zveze v Sevnici je te dni obdarila 103 revnejše starejše ljudi iz vse občine. Obdarjenji so bili pozornosti zelo veseli.

Kaj brani mladim stopiti v ZK?

Pri sprejemanju je najvažnejši kriterij delavnost in prizadevnost posameznika

Na pobudo občinskih komitejev ZMS in ZK je bil nedavno tega skupen sestanek predstavnikov obeh organizacij, na katerem so obravnavali odnos mladim do Zveze komunistov. Ob tej priložnosti je bilo ugotovljeno, da so nekatere osnovne organizacije preostre pri sprejemanju mladincev in mladink, hkrati pa so poudarili, da sta za sprejem v prvi vrsti važna delavnost mladincev in pripravljenost sodelovati v načrtovanih akcijah. Za take mlade ljudi pa dobro vedo mladinska vodstva.

Ker dela večina vaških aktivov v težavnih razmerah, so zbrani na sestanku menili, naj se mladinska vodstva tešje povežejo z vodstvi drugih krajevnih organizacij, ker je le tako možno dobiti prostore za družbeno delovanje.

Predvsem mladinci so na shodu poudarjali, da je ceterum pri vzgoji mladega rodu zelo prizadevna, zanemarjena

vzgoja in pomanjkanje družabnega življenja na vasi pa ji pridobivanje mladine še olajšujeta.

V razpravi o pomoči nadar-

jenim dijakom in študentom so se mladinci ogreli za zamisel, da bi v občini ustanovili sklad za štipendiranje nadarjenih učencev. O tem so pred meseci že govorili na sestanku sindikalnega vodstva, vendar je sklep ostal neuresničen.

A. KOMAR

Dvakrat bomo tepeni

če delovne organizacije ne bodo izpolnile obveznosti do šolstva druge stopnje

Zadnji shod prosvetnih delavcev v Trebnjem je dovolj nazorno prikazal, kakšne so težave v šolstvu zaradi pomanjkanja denarja. Učitelji so sicer dobili osebne dohodke, čeravno malo z zamudo, skoraj zmanjkalo pa je za materialne izdatke šol. Občinska skupščina je sredi decembra popravila odstotek za šolstvo, kar bo omogočilo, da bo temeljna izobraževalna skupnost dobila toliko, kot je bilo za šolstvo prvotno določeno v občinskem proračunu.

Nastal pa je nov zaplet. Republiška izobraževalna skupnost je pripravljena dati iz izravnalnih skladov 14 milijonov Sdin pomoči, če bo občina poravnala obveznosti do šolstva druge stopnje, pri čemer pa so delovne organizacije prispevale še zelo malo. Ne preostane nič drugega, kot odločno zahtevati od samoupravnih organov delovnih organizacij, naj izpolnijo obveze, saj je rečeno, da bo republiška skupnost dala pomoč v tolikšnem odstotku, v kolikšnem bo izpolnjena ta obveza.

Določeni so najnižji zaslužki

Pred kratkim so v Trebnjem sprejeli odlok o najnižjih osebnih dohodkih delavcev, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih. Ta odlok je bil potreben zaradi plačevanja prispevkov socialnemu zavarovanju, delno pa tudi zaradi zaščite delavcev pred izkoriščanjem. Razpon najnižjih osebnih dohodkov sega od 35 tisočakov za gospodinj-ske pomočnice do 55.000 Sdin za pomoč v odvetništvu. Najnižji določeni zneski veljajo le za nekvalificirane delavce, za polkvalificirane se povečajo za 20 odst., za kvalificirane za 40 odst., za visoko kvalificirane pa za 50 odst. Tako določeni zneski se znižajo za 20 odst., če delajo delavci

prvo leto po končani učni dobi, in za 10 odst., če delajo drugo leto po končani učni dobi.

Kje in kako boste lahko gradili

Za naselja Trebnje, Mirno in Mokronog je v smislu novega zakona v urbanističnem planiranju treba izdelati urbanistične in zazidalne načrte. Pred kratkim sprejeti občinski odlok določa, da bodo morali tudi graditelji v Veliki Loki, Velikem Gabru, Sentrupertu, Gor. Ponikvah in Dol. Nemški vasi dobiti lokacijsko dovoljenje. Za vsa druga naselja bo zadostovalo le gradbeno dovoljenje, ki bo vsebovalo tudi lokacijske zahteve, postopek pa bo priljubljen po urbanističnem redu, ki bo v kratkem določen.

Za važnejše objekte bo lokacijsko dovoljenje potrebno v vseh naseljih, vsi graditelji pa bodo morali upoštevati omejitve ob železnicih, cestah in kulturnih spomenikih.

Dohodki proračuna — v glavnem po načrtu

Podatki o občinskem proračunu za leto 1967 kažejo, da dotekajo dohodki v glavnem po načrtu, čeravno so med posameznimi vrstami precejšnje razlike. Medtem ko bo najpomembnejši vir, prispevek od delovnega razmerja, dosegel predvidevanje, še vedno slabo dotekajo prispevki od osebnega dohodka iz kmetijstva, precej boljše pa t. i. dohodki druge vrste (davki).

Potrebna je odločnost družbenih sil

Vollna komisija pri občinski konferenci SZDL Trebnje je na nedavni razpravi o reelekciji vodilnih delavcev sklenila, da je treba v statutih delovnih organizacij poostriži zahteve za vodilna delovna mesta. Ugotovljena je namreč cela vrsta primerov, ko so bile te zahteve v statutih prikrojene sedanjim vodilnim delavcem, ki so tako lahko zadržali delovna mesta.

Da bo komisija v prihodnje lahko bolj avtoritativno delovala, je bilo sklenjeno, da jo je treba okrepiti z zastopniki drugih družbeno političnih organizacij. Dosedanji formalni razpisi, izigravanje določil in slabi poslovni rezultati zahtevajo odločen nastop družbenih sil. Pri tem ne gre za vmešavanje v samoupravne pravice kolektivov, marveč za to, da bo v prihodnje manj nepravilnosti in manj zadovoljevanja z doseženimi rezultati.

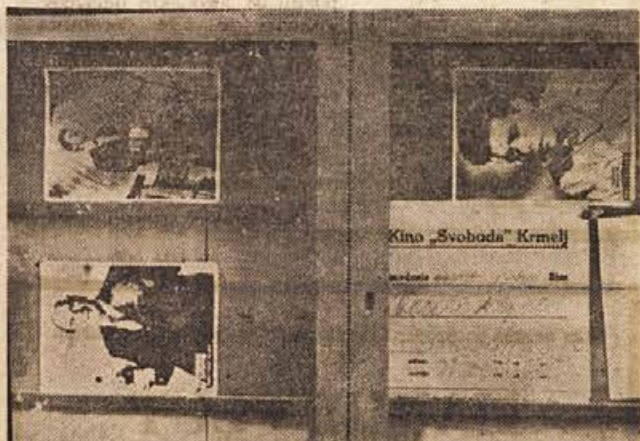
Danes o prispevku z mestnih zemljišč

Odborniki obeh zborov občinske skupščine bodo na današnji seji znova obravnavali predlog odloka o prispevku za uporabo mestnih zemljišč, ki zadeva vsa tri večja občinska središča: Trebnje, Mirno in Mokronog. Na seji bodo razpravljali tudi o predlogu odloka o spremembah proračuna, o odloku, ki določa urbanistični red, obravnavati bodo odlok o območjih, kjer je dovoljeno gojiti ribez in pretresali poročilo o izvajanju zakona o zdravstveni službi v občini.

Z avtomobilom v kolesarja

Anton Bošnjak iz Canja pri Sevnici se je 18. decembra popeljal z osebnim avtom iz Smarja proti Sevnici. Ko je vozil po sredini Kolodvorske ulice, mu je naproti pripeljal kolesar Marjan Stopar iz Podgorice, ki je trčil vanj in padel. Pri tem se je hujše poškodoval in so ga takoj odpeljali v celjsko bolnišnico. Oba voznika sta kazala znake vinjenosti, zato so jima odvzeli krti za preiskavo.

TREBANJSKE NOVICE

KRMELJ: Upamo, da so imeli gledalci na predstavi na voljo pokončne slike (Foto: M. Legan)

Novice z vseh vetrov

SEVNICA: DANES DEDEK MRAZ. Ob 15. uri popoldne bo v dvorani Partizana dedek Mraz obdaril predšolske otroke, stare nad 3 leta, ki so doma iz Sevnice ali Smarja. V drugih krajih občine bodo podobne prireditve organizirala tamkajšnja društva prijateljev mladine. Denar so prispevala podjetja, razdeljen pa bo po enakih merilih med krajevne organizacije DPM.

PODVRH: VELIKO SO NAREDILI SAMI. Na dnevnem sestanku krajevne organizacije SZDL so ljudje v tem kraju največ razpravljali o poteh. Pri tem je treba poudariti veliko postrtovalnost vaščanov, ki so ob družbeni pomoči 345.000 Sdin sami prispevali 1.340.000 Sdin. Na sestanku so se dogovorili, katere poti bodo popravili v letu 1968.

JELOVEC: DRUŽABNA PRIREDITEV. Prireditev obdarila krajevne organizacije je v soboto, 23. decembra, priredil družabni večer. Prireditev odbor se je izkazal tudi pri drugih dejavnostih.

STUDENEČ: PRIPRAVE ZA GRADNJO VODOVODA. Vaščani Studenca so začeli zbirati prispevke za gradnjo vodovoda, o katerem se že dolgo pogovarjajo. Ta

teden bodo začeli tudi z meritvami, ki jih zahteva postavitve vodovoda.

LOKA: MALO UPANJA NA GRADNJO. Nedeljskega zboru volivcev sta se udeležila tudi podpredsednik občinske skupščine Jože Knez in ravnateljica sevnške osnovne šole Marija Simončič. Ravnateljica je zbranim povedala, da bodo poskušali ustreči želji staršev, da bi bil v januarju pouk le dopoldne, podpredsednik pa je pojasnil, da so trenutno majhne možnosti za asfaltiranje ceste skozi Loko, za gradnjo vodovoda in kanalizacije, kar bi skupaj stalo 70 milijonov starih dinarjev. Na zboru so govorili tudi o hmeljarstvu, vendar ni bilo iz kombinata nikogar, ki bi stvari pojasnil.

ELEKTRIFIKACIJA PROGE PROTI SEVNICI. Pred nekaj dnevi so začeli pripravljati elektrifikacijo proge od Zidanega mosta proti Sevnici, ki bi morala po programu biti modernizirana do maja 1968. Delavci že kopljajo jame, pri tem imajo težave zaradi kime, pa tudi vlaki morajo kljub delom redno voziti.

MONT BLANC V PRIHODNEM LETU? Upravni odbor planinskega društva Lisca že načrtuje izletniško dejavnost za prihodnje leto. Ne bi bilo napak, če bi enkrat manjša skupina mahnila na Mont Blanc, najvišji alpski vrh. Navdušeni planinci so menili, da je še sedaj potrebno pripravljati opremo in zbirati udeležence. Spomladi bodo za vajo naredili v snežni nekaj izletov v naše Julijce.

SEVNIŠKI VESTNIK

Zahtev za posojila veliko, denarja malo

Iz sklada skupnih rezerv so dobili letos posojilo: LIK, Avto, Trikon, Rudnik in Ljudska restavracija — Upravni odbor sklada se je odločil, da bo v prihodnjem letu odobril najvišji posojili Avtu in LIK

S 671.460 Ndin je letos razpolagal sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij občine Kočevje. Upravni odbor sklada je skoraj ves ta denar razdelil kot posojila delovnim organizacijam za modernizacijo, odpiranje novih delovnih mest in kredite za obratna sredstva.

Letošnji redni priliv v sklad je znašal 443.523 N din, od kar je v skladu ostalo

126.191 N din, 101.746 N din pa so jemalci posojil letos vrnili (odplačilo anuitet in obresti).

Upravni odbor sklada, v katerem so samo predstavniki delovnih organizacij, je letos odobril naslednja posojila: 300.000 N din podjetju LIK za gradnjo nove tovarne ivernih plošč, 155.000 N din podjetju »Trikon« za obratna sredstva, 100.000 N din »Avtu« za modernizacijo mehaničnih delavnic, 75.000 N din Ljudski re-

stavraciji za modernizacijo in razširitev obrata in 30.000 N din hotelu Pugled za ureditev gostišča pri Rožnem studencu (to posojilo ni bilo izkoriščeno, ker se ni izdelanih načrtov za rekreacijsko območje Rožnega studenca). Razen tega je med letom dobil 300.000 N din kredita tudi Rudnik, ki pa ga je po treh mesecih že vrnil. Vsa posojila so dana za dobo 5 let in z 8-odstotno obrestno mero (le Ljudski restavraciji s 4-odstotno obrestno mero). Samo podjetja LIK, Avto, Trikon in Ljudska restavracija so letos zaprosila sklad za 1.263.000 N din posojila, vendar tolikšne vsote niso mogla dobiti, ker sklad ni imel toliko denarja. Razen tega so se zanimale za posojila tudi nekatere druge delovne organizacije.

Predvidoma bo sklad skupnih rezerv tudi v prihodnjem letu razpolagal s približno enako vsoto denarja za posojila kot letos. Upravni odbor sklada je že sprejel načelni sklep, da bo v prihodnjem letu dobil LIK iz sklada 200.000 N din, enako vsoto pa tudi »Avtu« Kočevje. Za ostale prošnje pa bo ostalo na razpolago le malo denarja.

V ponedeljek, 25. decembra, je začel dedek Mraz obiskovati kočevske otroke. Ta dan je prinesel darila šolam oziroma šolarjem v Predgradu, Koprivniku, Vimolju, Knežji lipi, Mozlju in Ljivlju. V torek je obiskal šole v Stari cerkvi, Zeljnak, Polomu in Strugah; včeraj pa šole v Novem kotu, Podpreski in na Travi. Skupno je razdelil kolektivnih daril v vred-

nosti 550.000 Sdin.

Jutri bo dedek Mraz obiskal še šole v Fari, Osilnici, Banji Loki in Kočevju.

Včeraj pa je začel obiskovati otroke članov delovnih kolektivov. Po kolektivih bo nosil darila vse do 30. decembra.

V ponedeljek, 25. decembra, je Kočevje obiskalo z novoletnim programom tudi Mestno gledališče iz Ljubljane. Ta dan sta bili za otroke dve predstavi.

20-letnica „ZIDARJA“

20. decembra je imel delavski svet splošnega gradbenega podjetja »Zidare« slavnostno sejo, posvečeno 20-letnici ustanovitve podjetja. Na njej je govoril direktor Franc Bojc o razvoju podjetja od ustanovitve do danes in nakazal njegovo bodočnost. Predsednik delavskega sveta Ivan Devjak je nato izročil diplome in darila štirim članom kolektiva, ki so pri podjetju vseh 20 let. Ti so: Franc Bojc, Franc Cebin, Janez Dejak in Franc Merhar. Slavnostne seje sta se udeležila tudi predsednik občinske skupščine Kočevje Miro Hegler in sekretar občinskega komiteja ZK Stane Lavrič. Slovesnosti, združene s pogostitvijo članov kolektiva, pa so bile za vse tri gradbene sektorje (Kočevje, Ljubljana in Reka) 23. decembra.

Letos 88 šušmarjev

Letos je odkrila inšpekcija občinske skupščine Kočevje 88 šušmarjev, ki so na veliko opravičljivi razne obrtne storitve ne le za zasebnike, ampak tudi za gospodarske organizacije, krajevne skupnosti in društvene službe. Verjetno pa je neodkritih šušmarjev še enkrat toliko.

Referendum za gradnjo šol

Volivci se bodo odločili do konca januarja — Za gradnjo, obnovo in ureditev šol v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku je potrebnih še 432 milijonov Sdin — Šol manj kot pred vojno, otrok pa več

Samoprispevek za izgradnjo novih in obnovo starih šol naj bi po predlogu sveta za šolstvo, kulturo in telesno vzgojo pri občinski skupščini Ribnica uvedli za toliko časa, dokler ne bosta dograjeni in opremljeni novi šoli v Ribnici in Loškem potoku ter obnovljene oziroma urejene sedanje šole v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku. Po dosedanjem predlogu naj bi samoprispevek znašal 2 odstotka od osebnih bruto dohodkov zaposlenih, od katastrskega dohodka iz kmetijstva in dohodka iz obrti. O sprejemu samoprispevka bodo dokončno odločali z referendumom občani na zborih volivcev, ki bodo zaključeni do konca januarja.

Skupne investicije za šole bodo znašale (skupno z že vloženimi od leta 1965 naprej) 619,5 milijona Sdin; od tega za osnovno šolo Ribnica 441 milijonov Sdin, za šolo v Sodražici 20 milijonov Sdin in v Loškem potoku 158,5 milijona Sdin.

Doslej je bilo za gradnjo šole v Ribnici porabljenih 186,8 milijona Sdin, zbranih s samoprispevkom, in 153 milijonov Sdin, ki so jih dale banke kot posojilo in jih bo treba v teh letih odplačati.

Za gradnjo in obnovo teh treh šol manjka torej še nad 432 milijonov Sdin. Računajo, da bodo 89 milijonov Sdin dobili kot posojilo iz republiškega sklada za gradnjo šol (34 milijonov Sdin je že odobrenih). Vse pa kaže, da bodo morali preostalih 343 milijonov Sdin zbrati občani sami s samoprispevkom.

Gradnja in obnova šol pa je nujna. V Ribnici so imeli pred vojno 3 šole, danes pa imajo le dve, čeprav je več otrok. Pouk imajo v dveh izmenah. Solo obiskuje 826 otrok.

Šola v Sodražici je bila dograjena pred 20 leti, a še danes nima urejenega pročelja, okolica in nekaterih drugih stvari. Obiskuje jo 280 otrok.

V Loškem potoku imajo premalo učilnic, zato je po-

ni hiši. Solo obiskuje 270 otrok.

Gradnja, obnova in ureditev vseh treh šol je nujna, prav zato se je občinska skupščina odločila predlagati volivcem uvedbo samoprispevka. Šele bodo zgrajene in urejene le, če se bodo volivci odločili za samoprispevek. Če bodo volivci predlog sprejeli, bo posebna komisija gradbenih strokovnjakov obiskala vse uvedene šole, jih pregledala in odločila vrstni red gradenj oziroma obnovitev.

Vabi vas dom na Travnici gori

Prenovljeni dom so odprli 22. decembra — Otvoritve so se udeležili tudi predstavniki ljubljanske turistične zveze — Celodnevna oskrba v domu je poceni

22. decembra je Turistično društvo Sodražica odprlo prenovljeni dom na Travnici gori. Vsa dela (centralna kurjava, nove sanitarije, beljenje, gradnja dveh brunaric itd.) so veljala okoli 15 milijonov Sdin.

Dom na Travnici gori bo od novega leta naprej skoraj popolnoma zaseden. Za novo leto so oddana vsa ležišča, že 6. januarja pa bodo začeli prihajati sem na smučanje večje skupine učencev, dijakov in študentov. Uprava doma ima z njimi sklenjene pogodbe skoraj za vso zimo. Penzion v domu so letos nekoliko podražili, vendar je še vedno razmeroma nizek: za otroke znaša 17 Ndin, za odrasle pa 23 Ndin. Dom ima 68 ležišč, zmogljivost kuhinje pa je okoli 120 obrokov. Zanimanje za letovanje v

domu na Travnici gori je vedno večje. Predvsem je to območje postalo zanimivo za ljubljanske turiste in izletnike, pa tudi za turiste iz drugih krajev naše domovine in celo inozemce, predvsem Italijane.

Seja OS Ribnica

Za torek, 26. decembra, je bila sklicana seja občinske skupščine Ribnica z naslednjim dnevnim redom: informacija o gibanju gospodarstva v devetih mesecih letos, sprejemanje več odločkov, volitve in imenovanja ter vraščanje odbornikov in odgovorni nanje. Več bomo o sili poročali v naslednji številki našega lista.

Smrečica na ortneški čakalnici

Ortneška avtobusna čakalnica že stoji in nudi potnikom vsaj malo zatočišča. Samo obiti jo je treba z deskami. Ker je denar že pošel, upamo, da bodo to, kar še manjka, prispevali občani, saj je čakalnica namenjena njim. Prebivalci lahko prispevajo v lesu in v denarju. V. P.

Obvestilo

Pokopališka uprava Sodražica poziva uporabnike grobov na pokopališču v Sodražici, ki še niso poravnali pristojbine za obdobje od 1964 do 1974, da jo poravnajo najpozneje do 31. marca 1975 v pisarni krajevnega urada v Sodražici. Po preteku tega roka bodo grobovi, za katere pristojbina ne bo poravnana, oddani v uporabo drugim ponudnikom. POKOPALIŠKA UPRAVA SODRAŽICA

Za ureditev pokopališča v Sodražici

1961 je bila v načrtu ureditev pokopališkega zidu in gradnja mrliške veže na pokopališču v Sodražici. Ta dela bi stala takrat okoli 5 milijonov Sdin, denar pa naj bi bil zbran iz pristojbin za grobove in iz dotacij krajevnemu odboru Sodražica. Do leta 1964 je bilo porabljenih za gradnjo 1.829.000 Sdin, v glavnem iz dotacij. Nato je pokopališka uprava obnovila pristojbine za grobove. Do konca letošnjega leta pa je bilo vplačanih le 69. odst. pristojbine v znesku 1 milijon 296.000 Sdin. Za 194 grobov pristojbina še vedno ni plačana, zato je za ureditev pokopališča prispevala od svoje dotacije krajevna skupnost kar 1.037.000 Sdin. Ker so zaradi pomanjkanja denarja dela odlagali in so se tudi podražila, je bilo doslej porabljenih za ureditev pokopališča že 4.825.000 Sdin, potrebnih pa je še 2.500.000 Sdin. Nekaj denarja se bo nabralo še od 100 kub. m lesa, ki ga je podaril vihar leta 1965. Ta les bo KGP Kočevje odstopilo krajevni skupnosti. Treba bo obnoviti še levo stran zidu, pokopališče pa bo urejeno konec prihodnjega leta. GVI

Dobri gospodarji v »ŽIČNICI«

Primer dobrega gospodarjenja in prizadevanja vseh članov kolektiva za proizvodne uspehe je obrat »Žičnica« v Ribnici. Ta obrat zaposluje 27 ljudi. Ker mislijo tudi vnaprej, so letos namenili za sklade 27.000.000 Sdin, to je na vsakega zaposlenega po en milijon. Vsekakor vredno posnemanja!

Za spomenike ni prave rešitve

Precej kulturnozgodovinskih spomenikov je propadlo in jih še bo, ker za njihovo obnovo in zaščito ni denarja

Pred kratkim je bil v Ribnici sestanek predstavnikov turističnih društev zahodne

Dolenjske, na katerem so razpravljali o varstvu kulturnozgodovinskih spomenikov na tem območju. Pobudo zanj je dala ljubljanska Turistična zveza, udeležila pa se ga je tudi predstavnik Zavoda za spomeniško varstvo.

Na njem so ugotovili, da je veliko kulturnozgodovinskih spomenikov že propadlo, precej jih pa propada, ker ni dovolj denarja za njihovo obnovo, vzdrževanje in varstvo. Vse kaže, da tudi po tem sestanku za spomeniško varstvo ne bodo nastopili boljši časi.

Predstavnica Zavoda za spomeniško varstvo je tudi prosila, naj bi opozorili vse, ki obnavljajo stare hiše v spomeniško zaščitene območjih, naj bi o nameravani obnovi obvestili njihov zavod. Ta bi jim strokovno svetoval, kako naj postopajo obnavljanja, da ne bodo izgubila svojih slogovnih in zgodovinskih značilnosti.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene:

Kočevje Ribnica (cena v Ndin za 1 kg)	
krompir	0,93
svetle zelje	2,30
kislo zelje	1,72
kisla repa	1,72
fišol v zrnju	4,48
čebula	2,07
česen	13
solata	5,60
paradižnik	7,80
korenje	1,70
petersilj	3,90
ohrov	1,70
radlic	9,60
motovilec	9,90
cvetna	4,50
špinata	4,70
jabolka	1,30
hruške	3,75
pomaranče	2,50
mandarine	4,65
limone	4,85
banane	5,50
grozdje	4,90
ribe	8,55
(cena za kos)	0,80

Letos 421 novih voznikov

Izpit za voznike motornih vozil je letos uspešno opravilo 421 kandidatov

Letos je v kočevski in ribniški občini opravilo izpit za voznike motornih vozil 421 kandidatov ali 34 odstotkov. Skupno so vsi kandidati delali izpit pa 1221-krat, vendar se jim v 800 primerih (66 odstotkov) pokizus ni posrečil.

Največ jih je delalo izpit B kategorije (osebni avtomobili), in sicer 579, uspešno pa ga je opravilo 284 kandidatov. Najmanj znanja so pokazali kandidati za voznike motor-

nih koles in mopedov (A kategorija), ki so opravljali izpit skupno 548-krat, opravil pa ga je le 101 kandidat.

Doslej ima v kočevski in ribniški občini 2721 občanov (od tega 168 žensk) vozniške izpite, in sicer za A kategorijo 700 (od tega 21 žensk), B kategorijo 1432 (146 žensk), C kategorijo 380, D kategorijo 104 in F kategorijo 105 (1 ženska). Velika večina lastnikov vozniških dovoljenj je stara od 25 do 44 let.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ SPREMEMBA VREME-NA in hitra odjuga je preprečila za nedeljo predvidene užitke: smučanje, sankanje in zimski izlete. V nižinah je skopnel skoraj ves sneg in tako sta zopet za nekaj časa onemogočena zimski šport in izletništvo.

■ ■ ■ DEKLETA SI ZNAJO POMAGATI. Kdo bo sedel v slabičarni oziroma mladinskem baru »Metka« brez alkohola? Ta lokal je res začel dobivati polagoma značilnosti bara. Povrnimo se k štirim dekletom (do 17 let), ki so se udobno usedla v mali sobici lokala. Na vprašanje strežnega osebe, kaj želijo, so kot v zboru odgovorile: »Trenutno nič, ker čakamo še druge.« No, da jim ne bi bilo pre dolgočasno, so skrivoma pile koflak, ki so ga prinesle s seboj. Ko so vse popile, so preprosto odšle. Bilo jim je torej samo za miren kotiček, da so

lahko poskale pritihoapljeno pi-jačo. »Zdaj smo pa enakopravne,« so si verjetno mislile? Opačamo, da mladina po vseh lokalih pije samo žgane pijače, redki so, ki pijejo vino ali celo sadne sokove.

■ ■ ■ TUDI V NASEM MESTU lahko opazimo vsa mogoča reklama obvestila o prodaji raznega blaga po znižanih cenah. Najbolj je zanimiv razglas v izloži, ki opozarja, da nudi trgovina lasteks hlače za fante in dekleta od 16. do 18. leta starosti. Na koncu objave pa je pripomba, da dobi vsak poleg kupljenih hlač v dar še lasteks hlače od 1. do 6. leta. Verjetno je tu mišljena starost otrok ne hlač.

■ ■ ■ DEDEK MRIZ IN NJE-GOVI PREDHODNIKI dobro praznično polno in predale po trgovinah, tako da marsičesa še primanjkuje in ne dobis vsega kar bi želeli. Trgovci pa se boje, da ob letni inventuri ne bi imeli preveč zalog. Tako dragi potrošnik, čakaj prihodnje leto, ko bodo robo po inventuri zopet naročili. To se ponavljajo vsako leto in se »drugi potrošniki« polagoma že privajajo na to, da je on na svetu zaradi trgovin in ne obratno — posebno tam, kjer ni konkurence.

KOČEVSKÉ NOVICE

Na sprejemnem izpitu ocena: 5

Veliko je bilo napisanega in izgovorjenega, preden so se letos občani črnomaljske občine odločili za samoprisevek v korist 4-letnega programa javnih del - Zdaj že več mesecev plačujejo, toda - ali so obljube izpolnjene? Če niso, zakaj ne?

Po podatkih, ki smo jih dobili pri načelniku za gospodarstvo Obč. Črnomelj, Francu Cimermanu, se program javnih del odvija v glavnem po planu in prioritetenemu redu, kakršnega so občani predlagali.

Na prvo mesto v načrtu postavljena modernizacija ceste Semič-Vrtača je gotova. In ne samo to! Cesta je asfaltirana še dlje kot je bilo rečeno, prav do obrata lesnega podjetja ZORA, za kar je to podjetje posebej prispevalo.

Tudi ulica heroja Starihe v Črnomlju je že prenovljena ter asfaltirana. Poleg del, opravljenih po programu, pa sa ob cestišču zgradili še pločnike do tovarne BELT, spet s pomočjo tega podjetja.

Rekonstrukcija vodovoda Semič-Vrtača, ki je bila predvidena, je končana. Prav tako je z napeljavo vodovoda v Gradec in Kot.

Zataknilo pa se je pri gradnji vodovoda v Dolenjo vas. Poldrug milijon dinarjev čaka, delati pa niso začeli, ker vaščani niso pokazali pripravljenosti za sodelovanje. Po dogovoru bi morali namreč samu poskrbeti za izkope, pa niso.

Če ni sloge, se ne da!

V letošnjem letu je bila predvidena tudi adaptacija šole v Rožnem dolu, ki so jo prebivalci tamkajšnjih vasi zahtevali kot nujno. Zanimivo pa je, zakaj je šol. stavba še zmeraj nevarna. V vasi sta namreč dve stranki: eni so

za popravilo stare šole, drugi za preureditev gasilskega doma v šolske prostore. Ker se niso mogli doslej sporazumeti, kje bi začeli popravljati, do gradnje ni prišlo. Po čigavi krivdi, je menda jasno.

V Črnomlju so začeli graditi gasilski dom. Dela potekajo po načrtu. Prva faza gradnje bo letos gotova, nadaljevali pa bodo v letu 1968.

Za prebivalstvo žunič in okolice je bila predvidena nova trgovina, ki že stoji. Lokal bo odprt še pred koncem letošnjega leta.

Letos zadnja seja

26. decembra je bila v Črnomlju zadnja letošnja seja obeh zborov občinske skupščine. Na njej so razpravljali o rebalansu občinskega proračuna za leto 1967, o predlogu odloka o financiranju občinskih potreb za prvo tromesečje 1968, o planu dela za prihodnje leto ter o predlogu odloka, ki predvideva ukrepe za pospeševanje živinoreje in o zdravstvenem varstvu živine. Na dnevnem redu so bile še nekatere pomembnejše premoženjskopravne zadeve. O seji bomo obširneje poročali po novem letu.

Dve plati obnove semiških vinogradov

Kaj je z obnovo semiških vinogradov, kjer raste že več kot 60 let stara trta, je res pomembno vprašanje. Škoda le, da so o njem doslej razpravljali na nepravem mestu

Marsikateri Semičan se je zadnja leta odločil za obnovo vinograda, vendar pa ljudje nikakor ne morejo priti do rigolnih plugov, čeprav bi delo plačali po tarifi. Nekateri so se za pomoč obrnili že na kmetijsko zadrugo Metlika, toda tam imajo pluge

zasedene, izgovarjajo pa se tudi, da Semič ne spada v njihovo področje.

Vsekakor pa je vsakega zamujenega leta škoda. Skrajni čas bi bil, da bi dobili kje rigolne pluge, saj bi imeli v Semiču dela za več desetletij. Zadnja načrtna obnova

je potekala od leta 1890 do 1900, rigolali so ročno, država pa je dala kredite.

Večina Semičanov je danes pripravljena obnavljati na nov način, nekaj pa bi jih obnavljalo še po starem, vendar se nimajo kam obrniti za nasvet.

Tako meni Franc Derganc v imenu prizadetih Semičanov.

Interesenti se še niso oglasili

O obnovi semiških vinogradov so razpravljali mimogrede tudi na nedavni občinski konferenci SZDL, kjer pa so osvetlili še drugo plat medalje. Ker spada Semič pod področje kmetijske zadruge Črnomelj, je direktor zadruge izjavil, da bi vinogradnikom rade volje pomagali z organizacijo del in s strokovnimi nasveti, toda doslej se v zadrugi še nihče ni oglašil in prosil pomoči. Če bi bilo za obnovo vnetih kaj več interesentov, bi lahko z deli takoj začeli, medtem ko se za posamezne interesente ne izplača pripeljati rigolnih plugov, ker bi delo preveč stalo. Poudarili so, da je organizacija obnove odvisna le od tega, če je res v Semiču več interesentov za obnovo in če imajo ti denar. Vse drugo bi se dalo hitro urediti.

Iz povedanega je menda jasno razvidno, da gre pri vsej stvari le za nesporazum. Po čigavi krivdi, je poglavje zase. Če gre za stvar - obnovo vinogradov, bi se morali o tem čimprej pomeniti, saj ni še nič zamujenega.

R. B.

Za 8. februar mladinski klub?

Vztrajna prizadevanja občinskega komiteja ZMS v Metliki, da bi poživili delo v mladinski organizaciji, so naletela na podporo

Na zadnji seji občinskega komiteja ZMS Metlika so v prisotnosti predsednika občinske skupščine Petra Vujčiča razpravljali o možnosti za organizacijo mladinskega kluba, o zagotovitvi dejavnosti v klubu ter o sredstvih, ki so za organizacijo načrtov potrebna.

Mladinci so v zelo živi razpravi povedali, da je Metlika mladinski klub že imela, a da je zaradi nepravilne organizacije in pomanjkanja sredstev žalostno propadel. Vendar pa sredstva, vložena v klubsko dejavnost, po mnenju mladih niso bila vržena stran. Prav po zaslugi klubskih dejavnosti, ki je bila spočetka zelo živahna, se je razvil nekaj zelo aktivnih mladincev, ki še danes delujejo v Metliki, v Ljubljani pri klubu belokranjskih študentov in še kje drugje. Zaradi vsega tega se mladina tako vztrajno poteguje za nov prostor za klubsko dejavnost.

V klubu bi se lahko s pomočjo komisije, v kateri bi bili poleg mladine še predstavniki družbeno-političnih organizacij, razvilo delo na gospodarskem, političnem in kulturnem področju. Komisija bi skrbela za debatne, literarne, glasbene in družabne večere, v klubu bi obravnavali aktualne občinske, zvezne ali svetovne dogodke, pa tudi zabave ne bi smelo

manjkati. V okviru kluba je v načrtu tudi ustanovitev lokalne radijske postaje, kar bi bilo za vso Metliko velika pomena.

Mladina je pripravljena delati. Tudi prostor za klub je že predviden. V tovarni BE-

»Bele breze« v osnovni šoli

Konec novembra so učenci metliške osemletke izdali svoje glasilo »Bele breze«. List nameravajo izdajati vsak mesec, v njem pa objavljati literarne prispevke, sestavke iz življenja šole, o delu pionirske organizacije, o izvenšolskih dejavnostih itd. Okoli lista je zbrana precejšnja ekipa sodelavcev. Imajo svoje novinarje, tehnično in likovno skupino ter uredniški odbor. Med učenci je zanimanje za list izredno! Zgodilo se je, da so šolarji iz nižjih razredov jokali, ker zaradi omejenega števila izvodov prve številke niso dobili.

Še na vaških poteh ni človek več varen

Tudi na adlešiskem področju je iz dneva v dan več motornih vozil, nekateri vozniki pa se tudi na vaških poteh objestno obnašajo in mislijo, da je cesta namenjena samo njim. Tako je prišlo 25. novembra v Dolenjcih do trčenja motorista in mopeda. Motorist Slavko Kapele je po mnenju prič sekal nepregleden ovinek, in ker je bilo to ponoči in v megli, je podrl mopeda Boža Grabrijana. Ta je na cesti obležal nezavesten in krvav. V bližnji hiši so mu nudili prvo pomoč. Komisije pa ob nesreči ni nihče poklical, kar se marsikomu ne zdi prav. Kam bomo prišli, če bomo take stvari zamolčali?

B. Z.

Pri Kaburjevem mlinu dva zanesla

8. novembra ob 15.30 je na moški cesti Novo mesto - Metlika pri Kaburjevem mlinu zaneslo vojaški tovornjak, ki ga je vozil Milojub Gilbetic. Tovornjak se je prevrnil po nastopu. Za tovornjakom se je peljal v osebnem avtu Milan Ivanetič. Ko je Ivanetič zaviral, je tudi njega zaneslo proti nastopu, nakar ga je obrnilo v obratno smer. Škoda so ocenili na 2.100 Ndin.

—NI

Mladina v »Trikotažerju«

Ker je mladinski list metliške mladine »Čas hita« pred leti zamrl, na ponovno ustanovitev pa ni misliti, se je mladinski komite odločil za sodelovanje z glasilom tovarne BETI. Uredništvo tovarniškega glasila »Trikotažer« naj bi mestnemu aktivu ZMS odstopilo stran ali dve, kar bi bilo koristno za mlade in do sedanje bralce Trikotažerja. Do prvih poskusov takega sodelovanja je že prišlo.

Če gre za pametno stvar, vsi delajo

Krajevna skupnost Bušinja vas - Suhor ne dobiva od občine veliko, vseeno pa je že precej naredila - Še večje načrte pripravljajo za leto 1968

Samo 600.000 Sdin je lani dobila od metliške občine krajevna skupnost Bušinja vas - Suhor, toda s pomočjo nekaj delavnih ljudi v obeh vaseh ter ob podpori vseh vaščanov so marsikaj napravili.

Lani so popravili pokopališče in mrtvašnico v Bušnji vasi, mimogrede pa uredili pokopališče v Sveticah. Z občinskim denarjem so kupili samo cement in pesek, vse drugo so opravili s prostovoljnimi delom. Vsaka hiša je prispevala 8 »šihov«, razen tega še nekaj denarja. Zračnili so, da je vsako gospodarstvo prispevalo povprečno 46.000 Sdin.

Ker je ostalo nekaj cementa in lesa, so ga zvozili v Bušinj vas ter so sami naredili okoli 700 betonskih blokov. Ti čakajo ob zasuti vaški luži na prostoru, ki so ga Bušinjci sami splinirali. Kot

je povedal predsednik krajevnega skupnosti Jože Nemanic, pa opeka ne bo dolgo tam:

— Ze dolgo si v Bušnji vasi želimo dvoranice. Zdaj imamo volitve, sestanke in take stvari kar v zasebni hiši pri Tomcu, toda to je le izhod v sili. Drugo leto bi radi gradili, čeprav bomo začeli z golimi rokami. V načrtu imamo majhno novo stavbo, v kateri bi dobili prostore za skupno vaško klet, razen tega pa dvoranico za sestanke in prireditve. Za izdelavo načrtov smo že dogovorjeni in upamo, da nam gradnja ne bo spodletela.

Letos smo skromna sredstva od občine namenili popravilu vaške poti od Sv. Jakobca do Dragomirje vasi, ker je ta pot za vozila neprehodna. Plačali smo kompresor, ki je navrtal dovolj gramoza in peska, te dni pa bomo začeli

TI imajo prostor, namenjen klubu, vendar še ni dograjen. Mladina bo morala enotno nastopati in vložiti vse sile za uresničitev načrtov v zvezi z mladinskim klubom, katerega ustanovitev je predvidena za 8. februar. Le sredstva še niso zagotovljena, a mladina upa, da bo tudi v tem naletela na razumevanje. Optimizem jim je vtil zlasti predsednik občinske skupščine, ki je obljubil vso pomoč.

—NI

Prva sodobna trafika v Metliki

Preurejena trafika na metliškem Mestnem trgu se je pridružila vrsti lepih, sodobnih lokalov, ki so bili v zadnjem času odprti. V novih prostorih so začeli poslovati 14. decembra, trafiko pa je prevzel Božidar Flašman. Povečali so izbiro blaga, kar bo kupcem vsekakor všeč. V novi trafiki prodajajo razen tobačnih izdelkov zvezke in druge šolske potrebščine, igrače, drogerijsko blago, imajo pa tudi precejšnjo izbiro časopisov in revij. Tobačna tovarna iz Ljubljane je v lokal investirala okoli 3 milijone S din. Gradbena dela je opravilo domače komunalno podjetje, lepo opremo pa je izdelal kolektiv splošnega mizarstva v Krškem. Zaenkrat je trafika odprta od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure, če pa bo potrebno, bodo uvedli non-stop poslovanje.

Popravek: skočila s tovarnjaka

V 51. številki našega lista smo poročali o sodni obravnavi pred občinskim sodiščem v Črnomlju, ki je na zaporno kazen obsodilo Karla in Stanika Pluta iz Metlike. Navedbe v članku »Napadalec sta skočila s tovarnjaka« držijo, ni pa res, da bi bila imenovana kaznovana na 1 leto zapore. Pri tipkanju je prišlo do ne ljube pomote, zaradi katere se opravičujemo. Karlu Plutu je sodišče prisodilo 1 mesec in 10 dni zapore, Stanku Plutu pa 1 mesec zapore, ker sta napadla in pretepla Antona Kastelca.

V torek, 26. decembra, sta se morala obtoženca ponovno zagovarjati pred istim sodiščem zaradi sodelovanja v pretepu z Janezom in Jožetom Zugljem, o čemer bomo naknadno poročali.

RIA BACER

»Deletekstil« ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ ZAKLJUČNA SVEČANOST prireditelj pred dnem JLA je bila v kulturnem domu, kjer je predstavnik garnizije karoli prehodni pokal črnomaljski strelski družini, ki je zmagala na turnirju. Novomeški Odr mladih je nato uprizoril Tavčar-Marinčev delo »Otok in Struga«.

■ 22. DECEMBRA JE kulturna skupina črnomaljske garnizije, sestavljena iz zabavnega ansambla s črnomaljskimi pevskimi, ansambli narodnih pesni in plesov ter recitatorjev, pripravila spored za vojske. Z istim programom je skupina popoldne nastopila tudi v Metliki.

■ NA RAGUN POLEDICE in neprijetnosti ob odjui je bilo silisti pripombe. Pojasnilo krajevne skupnosti pravi, da je treba ulice zaradi popravil dotrajanega mestnega vodovoda in kanalizacije večkrat prekopati, cestešče je potem valovito, zato ga orjejo z lesenim

in ne kovinskim plugom. Lesen plug ne pobere vsega, zato preostali sneg zmrzne. Ob odjui prejšnji teden so delavci krajevnega skupnosti ta sneg odstranili.

■ KRAJEVNA SKUPNOST je na zadnji seji odobrila 200.000 Sdin za novoletno praznovanje. Znesek je nakazala občinskemu odboru DPM, da ga bo porabil za darila šolskim in predšolskim otrokom.

■ PREJSNI TEDEEN so v mestu in bližnjih vaseh zamenjali žarnice javne razsvetljave. Črnomaljska krajevna skupnost opravi to delo šestkrat na leto, enkratna zamenjava pa stane 200.000 Sdin. Veliko žarnic ljudje namerno razbijajo.

■ NA TRGU SO SE SPET pojavili Dalmatinci s solato po 4 Ndin kilogram. Solata v PREHRANI in ZELENJAVI je cenejša, nedavno je bila pri PREHRANI po 1,80 Ndin.

■ SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI v Črnomlju je določil ceno za desetletno najemno grobov na pokopališču v Voljni vasi. Najemina za grob bo 50 Ndin in jo bodo pobirali od 1. januarja 1968. Denar bo krajevna skupnost porabila za nakup zemljišča, na katerega bo razširila pokopališče, in za vzdrževanje pokopališkega prostora.

NOVICE
ČRNOMALJSKE
KOMUNE

METLIŠKI
TEDNIK

SAHISTI ZA DAN JLA. Občinski sindikalni svet v Krškem je 20. decembra organiziral medobčinsko športno srečanje v počastitev dneva armade. Udeleženci iz garnizije v Cerkljah, iz Brežic, Sevnice in Krškega so se pomerili v kegljanju, streljanju in šahu. (Foto: Tone Zalokar, Krško — druga nagrada za »fotografijo tedna« — ORWO NP 18, zaslonka 4, bliskovna luč.)

IZBRALI STE ŠPORTNIKA DOLENJSKE

Franc Babič - športnik Dolenjske

Spremljevalci dosežkov športnikov Dolenjske so se letos lepo odzvali prošnji športnega uredništva Dolenjskega lista, da pomagajo pri izbiri športnika Dolenjske za leto 1967. Pomoč je bila vsestranska, saj smo prejeli vrsto anket, poleg tega pa tudi veliko dobronamernih napotkov in pohval na račun dosežkov naših športnikov.

Kakor je bilo pričakovati, so se naši bralci odločili za znanega športnika **Franc Babič** iz Krškega, ki si je letos priboril že četrte naslov državnega prvaka v speedwayu. Njegova zmaga je neoporečna. Simpatični in hrabri Babič je prejel glasove skoro od vseh, ki so izbirali športnika Dolenjske. Tako si je športnik iz Krškega poleg četrtega državnega naslova priboril še eno priznanje: prvo mesto v tekmovalstvu za športnika leta. S tem prejme od redakcije Dolenjskega lista lep pokal v trajno last.

Na drugem mestu sta pristala državni prvaki v plavanju **Franc Cergo** iz Krškega in državni atletski reprezentant **Marjan Spilar**. Njuna visoka uvrstitve ne pomeni za nas in za spremljevalce športnih dosežkov kakšnega presenečenja. Talentirani mladinec Cergo sodi v sam vrh jugoslovanskega plavalnega športa. Njegova bodočnost v tem športu je velika. Že sedaj je kot večkratni mladinski plavalni državni prvaki pokazal toliko kot nobeden od njegovih vrstnikov. Zato so takšne prognoze za mladega Cerga povsem na mestu.

Marjan Spilar je zlasti uspel s svojim uspešnim metom v Celju. Na atletskem dvoboju Svica - Jugoslavija je ponovno dokazal, da njegova zveza še ne zahaja. Vsekaror so naši bralci, s tem da so mu prisodili drugo mesto, računali na to, da to še vedno vztrajno delal in jih razveseljeval z novimi dosežki. Svoje strokovno delo povezuje še vedno z zelo napornimi tekmovalji.

Na četrtem mestu je pristal državni prvaki v podvodnem ribolovu **Jože Turk** iz Kočevja. Bralci so prvirno ocenili vrednost njegovih dosežkov in mu prisodili visoko mesto. Katja Močnik je letos zasedla peto mesto. Njeni navijači so pravilno ugotovili, da je Katjina forma nestalna. Njeni dosežki niso takšni, kot bi lahko bili. Šesti je **Tone Bizjak** iz Krškega, sedma rokometalka **Vladka Bužančičeva** iz Brežic, osmi je plavalec **Ljubo Potočnik** iz Krškega, deveta kegljalka **Marija Andolšek** iz Kočevja in deseti **Jože Smolič**, talentirani dvigalec uteži iz Kočevja.

Končni vrstni red športnikov Dolenjske: 1. Franc Babič (speedway) 339 točk, 2.-3. Marjan Spilar (atletika) in Franc Cergo (plavanje) 180 točk, 4. Jože Turk (podvodni ribolov) 153 točk, 5. Katja Močnik (atletika) 121 točk, 6. Tone Bizjak (plavanje) 113 točk, 7. Vladka Bužančič (rokomet) 107 točk, 8. Ljubo Potočnik (plavanje) 93 točk, 9. Marija Andolšek (kegljanje) 82 točk, 10. Jože Smolič (dviganje uteži) 81 točk, 11. Zdravko Slak (atletika) 66 točk, 12. Dušan Zlatič (plavanje) 63 točk, 13. Igor Penko (atletika) — šah) 61 točk, 14. Janez

Penca (atletika) 25 točk, 15. Bogdan Hren (kegljanje — balinanje) 22 točk. Slodijo: Slavko Bosina (rokomet), Ljubo Ponikvar (rokomet), Draga Serce (kegljanje), Darko Setinec (rokomet), Zika Maksimović (nogomet), Marjan Kopac (košarka), Tone Krušič (kegljanje), Ivan Usenik (atletika), Danica Močnik (atletika), Borut Hočevar (atletika) itd.

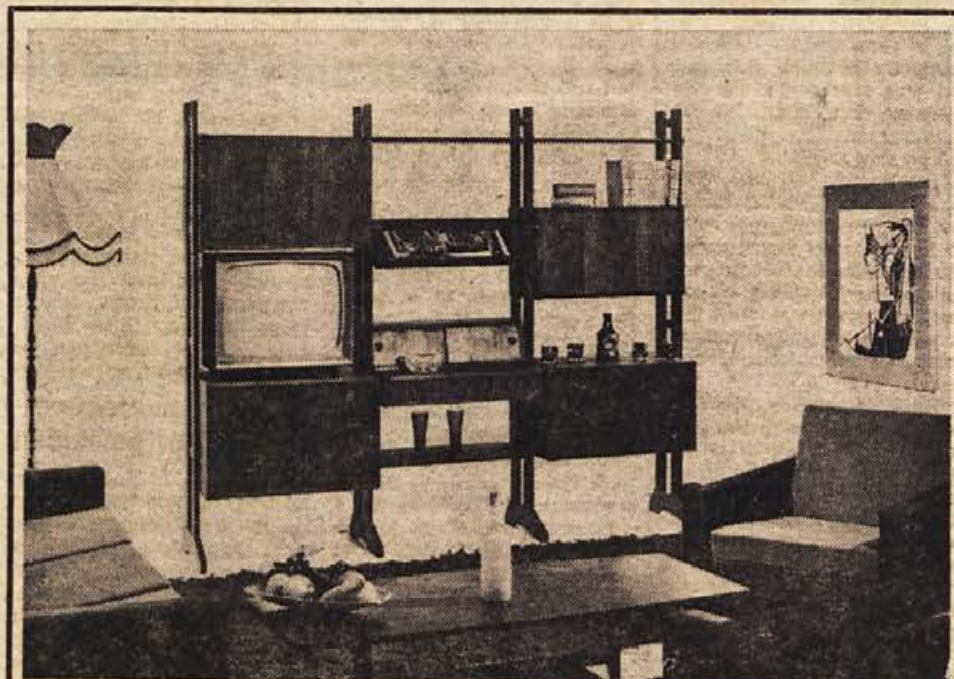
Izbrali smo izmed vseh sodelavcev tudi 10 pošiljateljev ankete. Zrebr je odločil, da prejmejo knjižne nagrade naslednji sodelavci: Branko Skarja — Gornje Jesenice, p. Sentrupert; Mira Lovrin — Drenovec 6, p. Vinica; Branko Lupsina, Sevnica — Trg svobode 8; Ivan Čebular, Ljubljana — Zelenikarjeva 18; Ida Resnik, Brežice — Zupancičeva; Slavček Keglovic, Grmovlje 35 — p. Skočjan; Lea Kožuh, Leskovec 72 pri

Krškem; Katja Primšar — Kočevje, Seškova 1; Janez Brkovec, Dolenja vas 18 pri Ribnici in Drago Valentinc, V. P. 1266/20-4, Vipava. Vsem izbranim bomo knjižna darila poslali po pošti.

Za prve tri najbolje športnike bo uredništvo Dolenjskega lista pripravilo sprejem in jim izročilo zaslužena priznanja. Športniki **Jože Turk**, **Katja Močnik**, **Tone Bizjak**, **Vladka Bužančič**, **Ljubo Potočnik**, **Marija Andolšek**, **Jože Smolič**, **Zdravko Slak**, **Dušan Zlatič** in **Igor Penko** bodo prejeli od uredništva Dolenjskega lista spominsko knjigo.

Vsem, ki ste sodelovali pri izbiri športnika leta, se zahvaljuje, vam in vsem športnikom ter sodelavcem pa želimo uspešno polno novo leto 1968.

Sportno uredništvo Dolenjskega lista

Tovarna pohištva Brežice DOMAČI TRG - IZVOZ - UVOZ

IZDELUJEMO pohištvo za vaš dom: spalnice, jedilnice, dnevne sobe, stilno pohištvo in kosovno pohištvo. Opremo po zelo dostopnih cenah lahko izberete za različne velikosti stanovanj. Opremo smo prilagodili željam, potrebam in možnostim kupcev današnjega časa.

OPREMLJAMO hotele, bolnišnice, samske domove, camp hišice in gostinske objekte.

IZVAŽAMO v severno in južno Ameriko, v Francijo, na Švedsko, v Holandijo, Nemčijo, Italijo, Avstrijo, Španijo, Izrael, Kuwait, Aden, Saudsko Arabijo, Libijo, Ciper, Združeno arabsko republiko, v Grčijo, Turčijo in na Poljsko.

UVAŽAMO vse vrste reprodukciskega materiala za lastne potrebe in za druge kupce.

Prepričajte se o kakovosti, praktičnosti in oblikovni dovršenosti naših izdelkov! V želji, da bi vas z njimi razveselili v vašem domu, vam voščimo

SREČNO NOVO LETO!

Turnir v čast dneva armade

V nedeljo je bil v Novem mestu namiznoteniški turnir v počastitev dneva JLA. Turnirja so se udeležile 4 ekipe. Ekipa Novega mesta je pokazala največ znanja, čeprav igralci ne trenirajo, ker nimajo za to ustreznega prostora.

Rezultati: Novo mesto : JLA I. ekipa 5:1, JLA II. : JLA III 5:1; Novo mesto : JLA II 5:1 in JLA II : JLA I 5:1. Vrstni red: 1. Novo mesto; 2. JLA II; 3. JLA I in 4. JLA III. Za ekipo Novega mesta so nastopili: Kaps, Uhl in Matoh. Najboljši igralec je bil Ivo Kaps, ki ni izgubil niti enega seta. Jap

Športna srečanja v Črnomlju

V Črnomlju so bila prejšnja tedna športna srečanja v počastitev dneva JLA. V domu JLA je bil troboj v šahu med ekipami garnizije Črnomelj ter ekipami garnizije in Metlike. Zmagal je Črnomelj, saj je močno premagal oba nasprotnika. Rezultati: Črnomelj : Garnizija 7:3, Garnizija : Metlika 3,5:2,5 in Črnomelj : Metlika 6:2.

Na strelskem tekmovalstvu v streljanju z zračno puško za prehodni pokal JLA je nastopilo 3 strelskih ekip iz Črnomlja in Kanližarice. Vrstni red: 1. Črnomelj, 2. Beograd, 3. JLA I, 4. Elektro I, 5. Kanližarica, 6. JLA II, 7. JLA III in 8. Elektro II.

Med posamezniki sta najbolje streljala Vojko Kvas in Branko Lufić.

Šolska športna društva — šola samoupravljanja

Komisija za šolska športna društva pri občinski zvezi za telesno kulturo v Novem mestu je sklicala zadnjo nedeljo sestanek vseh predsednikov šolskih športnih društev, njihovih mentorjev in učiteljev te lesne vgoje. Povabljeni so bili tudi predstavniki iz ostalih občin Dolenjske.

V uvodnem izjavljanju je Draga Mislej, ki že več let uspešno dela v šolskem športnem društvu »Katja Rupen« na osnovni šoli v Novem mestu, opisala delo in naloge šolskega športnega društva. Predvsem se je omejila na dejavnost SSD na osnovni šoli, ki je po dejavnosti in uspehih eno izmed najboljših športnih društev. Omenila je tudi, kako učenci sami upravljajo svoje društvo, kako poteka učni zbor itd.

O tem pomembnem zboru telesnovzgojnih delavcev bomo še poročali.

Spet smučarski skoki na Mirni

Za dolenjsko prvenstvo v smučarskih skokih pričakujejo prijave najboljših dolenjskih smučarskih skakalcev

Smučarska sekcija mirenškega Partizana bo januarja spet pripravila tradicionalno meddruštveno tekmovalstvo v smučarskih skokih na 40-metrski skakalnici, razen tega pa tudi dolenjsko prvenstvo. Na zadnjem sestanku je bilo sklenjeno, da bodo načrtno pripravili za to tekmovalstvo tudi čez 20 mladih domačinov, učencev sedmega in osmega razreda osnovne šole. Organizatorji upajo, da bo sneg znova pobil skakalnico, da bo tekmovalstvo lahko potekalo tako, kot je predvideno.

Vsa dolenjska društva so že dobila vabila za sodelovanje. Prav bi bilo, da bi se ga udeležilo kar

največ tekmovalcev. Kot zanimivost naj navedemo, da je na mirenški skakalnici doslej še vsako leto tekmoval tudi Marjan Mesec, ki se je letos prebil v vrh najboljših slovenskih skakalcev.

Medobčinsko strelsko tekmovalje

V Črnomlju je bilo medobčinsko strelsko tekmovalje z zračno puško. Nastopile so 3 ekipe. Najboljše so streljali strelci občinske skupščine Črnomelj in osvojili prvo mesto. Druga je bila ekipa JLA iz Črnomlja, tretji pa Metličani.

Med posamezniki sta zmagala Vojko Kvas (Črnomelj) in Milan Pudja (JLA), ki sta zadel 77 krogov, pred Bogdanovičem (Metlika) in Vrgo (JLA).

—LAN

Troboj v Krškem

Občinski sindikalni svet Krško, Brežice in Sevnica so v Krškem organizirali športno tekmovalje v čast dneva JLA. 30-letnica prireda tovariša Tita na čelo KPEJ in 50. obletnico oktobrske revolucije. Poleg reprezentance iz treh občin so tekmovali še tekmovalci garnizije. Rezultati: — šah: 1. Krško, 2. Garnizija in 3. Brežice; kegljanje: 1. Garnizija, 2. Sevnica in 3. Krško; streljanje: 1. Krško, 2. Brežice in 3. Sevnica.

Vse ekipe je pozdravil predsednik ObSS Krško Edo Komarčar. Vse sodelujoče ekipe so prejele diplome.

V. P.

Gimnazijsko šahovsko prvenstvo

Na novomeški gimnaziji so pred kratkim organizirali gimnazijsko šahovsko prvenstvo, na katerem igra kar 16 igralcev. Prvenstvo je organiziralo šolsko športno društvo, ki je po izvolitvi novega občinskega zela delavno. Trenutni vrstni red: 1. Vukičević 4, Kaps 4, Petelinčar 3,5, Rožanc 3,5 in Lamut 3 točke.

J. P.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Alojz Poljanec in Jože Zura, člana kolektiva Komun. nalo podjetje Novo mesto; Martin Zura, Peter Hudorovac, Jožef Gregorič, Anica Grabrijan, Milka Mihalič in Jožef Terhanc, člani kolektiva Novotek, Novo mesto; Ivanka Jordan, učenka gostinske šole Novo mesto; Franc Kastelic, član kolektiva PTT Novo mesto; Marija Dragan, gospodinja z Golobinjaka; Franciska Kastelec, Slavka Brinjevec, Marija Jaklič, Jože Canželj, Jožefa Rozman, Ana Grah, Jožefa Pate, Marija Cesar, Emilija Bukovec, Jožica Gorenc, Slavka Pugalj in Ana Jankel, člani kolektiva Bel, Mirna peč, Olga Mole, članica kolektiva Standard, Novo mesto; Janez Kastelic, delavec iz Biške vasi; Gabrijel Obrekar, član kolektiva KZ Krka, Novo mesto; Aleksander Zupan, član kolektiva IMV Novo mesto; Emilija Sajc, gospodinja z Jablana; Jože Drenik, kmet z Jablana; Anton Papež, kmet z Jablana; Jože Kolenc, delavec iz Zaloga; Marija Udovič, gospodinja z Jablana; Majda Golob, gospodinja iz Malenske vasi; Valentina Kostrevec, gospodinja z Jablana; Julka Anderlič, gospodinja iz Zbur; Stanislav Sirajnar, delavec iz Zbur; Viljem Granda, delavec iz Celevca; Anton Derganc, kmet iz Male Strmice; Skanjo Gorenc, kmetijski tehnik iz Gorenje vasi; Ludvik Ilvar, član kolektiva Petrol, Novo mesto; Vinka Sušteršič, član kolektiva KZ Smarjeta; Alojz Hočevar, upokojenec iz Smarjete; Alojzija Kozamernik, gospodinja iz Gorenje vasi; Anton Trlep in Slavko Ogrinc, člana kolektiva GO Mokronog; Leopoldina Sjadlič, gospodinja iz Celevca; Miha Iglič, kmet iz Celevca; Ivan Perme, kmet iz Smarjete; Ana Trlep, gospodinja iz Male Strmice; Stane Bobič, kmet iz Dolenje vasi; Vida Krnc, gospodinja iz Gorenje vasi; Ivan Livk, delavec iz Radovljice; Marija Stamear, gospodinja iz Gorenje vasi; Marija Dežman, gospodinja iz Strelca; Rudi Piskule, delavec iz Male Strmice; Antonija Novak, gospodinja iz Radovljice; Lucija Medja, gospodinja iz Strelca; Marinka Smale, članica kolektiva Krka tovarna zdravil, Novo mesto.

Ob bridki in prerani izgubi naše dobre in nepozabne mame

MARIJE PLUT

ROJ. PLESEC,
iz Vidošič pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, sočustvovali z nami, jo spremlili na poslednji poti in ji položili vence na njen prerani grob. Posebej se zahvaljujemo kolektivoma Zdravilišče Dolenjske Toplice in trgovskemu podjetju »Dolenjka« Novo mesto, ter krajevni organizaciji ZB NOV in SZDL Drašiči. Vsem še enkrat hvala!

Plutovi

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

FRANCA GOTLIBA

iz Otočca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam pisмено ali ustno izrazili sožalje, poklonili cvetje in vence ter poklonili v tako velikem številu od blizu in daleč spremlili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za nestrupeno pomoč. Prav tako se zahvaljujemo podjetju hotela »Grad Otočec«, podjetju VAR-NOST iz Ljubljane, industriji in rudniku nekovin KREMEN iz Novega mesta, tovarni zdravil KRKA, krajevni organizaciji ZB iz Otočca, kakor tudi vasi Otočec za poklonjene vence. Posebna zahvala gre tudi Gasilskemu društvu Otočec za poklonjen venec, za spremstvo na zadnji poti in za poslovilne besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala oč. duhovniku za ganljive besede in cerkvenemu pevskevemu zboru.

Vsem še enkrat prav lepa hvala!

Zalujoča žena Lojzka, sinovi in hčere z družinami ter drugo sorodstvo

HELENA PUHAR Matjaž in Alenka

3

Kdaj je potreben besedni pouk?

Izbrati pravi čas je vsekakor važno vprašanje. Če bi začeli prežgati, bi pouk, ki ga otrok še ni sposoben dojeti, bržčas kar lepo spoznal mimo njegovih ušes. Če pa pridemo z besednim poukom prepozno, ga otrok najverjetneje ne mara več poslušati. To vedo vsi, ki so že dozorjeli otrokom prve v življenju skušali povedati tudi kaj o spolnosti. Tako doživlja staršem niso prijetni in otroku tako zakasnevanje gotovo ni koristno.

Vendar si z vprašanjem, kdaj je treba otroka poučiti o spolnosti, ne kaže preveč beliti glave. Raje kar izkoristimo priložnost, ki nam jih ponuja življenje same in otrokova vprašanja. Starši se v tem pouku lahko, in je prav, da se ravnamo podobno kot v vsakem drugem. V okviru družine ničesar ne poučujemo po nekakšnem učnem načrtu in po vnaprej pripravljeni, bolj ali manj strogo zastrtani poti.

Kadar se ponudi prilika ali nas otrok sam vpraša, mu pojasnimo, kar priložnost ponuja oziroma kar je otrok želel vedeti. Ravnamo tako tudi pri kouku o spolnosti, pa bomo poučevali otroka o pravem času. Lahko bi rekli, da nam otrok sam odreja čas. Če bomo to upoštevali in njegovih vprašanj ne bomo odklanjali, bomo videli, da nastane prava poplava njegovih vprašanj, po navadi že zelo zgodaj, običajno med četrtem in sedmim letom. To je obče doba otrokovih vprašanj o svetu, ki je poln neznanj in čudovitih stvari. Ko naleti na pojave spolnosti, ga enako kot vse drugo tudi ta zanimajo in otrok bi rad prišel tudi tej stvari do dna. Ne zamujajte tega časa, ker je — vsaj za okvir roditeljskega pouka — zlata doba, ki se po navadi nikdar več ne povrne, če smo jo zamudili! Kdor jo zamudi, se najverjetneje večkrat zamaže pota, če se le po dvanajstem letu.

Otrokova vprašanja so osnovno merilo

Znanje najuspešneje posredujemo, kadar si ga človek, ki mu je namenjeno, sam že

li. Najpogostneje izražamo željo po znanju z vprašanji. Če otrokova vprašanja o spolnosti prestavimo, išče pojasnil pri vrstnikih in drugih virih sumljive vrednosti.

Otrokova vprašanja so deloma izraz stopnje njegove zrelosti in deloma okolnih prilik, to je otrokovega opazovanja življenja. Ko so določena opazovanja spolnega življenja vzbudila otrokovo zanimanje, mu položili na jezik prva vprašanja, tedaj jih po navadi tudi zastavlja. Zastavlja jih ljudem, ki so mu najbližji, torej svojim staršem. Starši so dolžni otroku na njegova vprašanja odgovoriti, pa naj zadevajo karkoli. Toda pri tem je treba vprašanje dobro poslušati in odgovoriti nanj le toliko, kolikor otroka stvar zanima. Jasno je tudi, da je treba odgovoriti na način, ki je pri-

Če otrok ne vprašuje

Najpogosteje premalo vprašujejo otroci, ki jim kdaj na njihova vprašanja nismo odgovorili ali ki so dobili polovičen odgovor. V takem primeru otrok kaj hitro uga- ne, da tovrstna vprašanja ni- so zaželena, zato jih ne za- stavlja več — ali vsaj ne star- šem.

Malo vprašujejo tudi otroci, katerih starši imajo do spolnosti tako neprirodni odnos, da v kali zaduše vsa- ko otrokovo vprašanje. Isto pa se lahko zgodi, če je od- nos staršev do spolnosti tako pretirano sproščen, da otro- ku življenje vse pojasni. Isto se lahko zgodi tudi v kmeč- kem okolju, v katerem ima otrok dovolj priložnosti, da iz življenja živali spozna vse osnovne zakonitosti.

V primerih, ko otrok iz kakršnih koli vzrokov ne

rih premišljeno napeljavati pogovor o stvari. To nikakor ni nasvet za izumetničene po- govore v dvoje, marveč le za pametno izkoriščanje prilož- nosti, da nam jih ponuja živ- ljenje samo.

Kolikor smo pravi čas za pouk zamudili, ravnamo po- dobno. Ob priložnostih, ki nam jih ponuja življenje, hi- tro spregovorimo o osnovnih dejstvih, potem pa pustimo otroku, da nam pove, kaj bi ga še zanimalo. Glavno je, da s svojim nadaljnjim odno- som do teh vprašanj pokaže- mo, da otrok lahko govori z nami o vsem, o čemer sploh želi.

Laž nikomur ne koristi!

Osnovna naloga pouka o spolnosti je, prikazati jo otroku kot nekaj, kar ni lo- čeno od drugih pogojev živ- ljenja, marveč je samo zakon življenja. To lahko dosežemo edino tedaj, če odgovorimo na vsako otrokovo vprašanje o spolnosti neprišljivo, brez zadrege, predvsem pa zmeraj strogo v luči resnice. Pri no- benem pouku nam niti na misel ne prede, da bi otroku govorili karkoli, kar sploh ni res. Spolnost pa je bila — in je pogosto še danes — čudna izjema.

To je razumljivo, kajti v nekaterih ljudeh so še globo- zakorenjeni stari predsodki o tem, da je vse, kar je v zvezi s spolnostjo, »greh«, ve- liko večino ljudi pa teži v teh vprašanjih pretirana sramež- ljivost. In tako prevladuje napačno mnenje, da o teh stvareh otrokom ne smemo govoriti resnice. Prišli pa smo do spoznanja, da laž, kakor povsod drugod, tudi na področju spolnosti ne ko- risti nikomur. Torej proč z izmišljotinami in lažmi!

Pri nobenem pouku pa ne povermo naenkrat vse resnice, vseh podatkov. Znanje si — pa bodi o čemer koli — zmeraj pridobivamo po- stopoma. Dodatno in razšir- jeno poznavanje dejstev se zmeraj opira na že znane stvari. Pogosto že prej pojasnimo snov tudi na kratko obnovimo, otroka spomnimo na že povedano ali že znano uporabimo kot izho- dišče za razlago o čem no- vem. Tudi pri pouku o spol- nosti je pametno ravnati ta- ko.

Ančka Gošnik-Godec: Sankanje

meren otrokovemu načinu mišljenja.

Če odgovorimo v večjem obsegu, kot si je otrok želel, lahko po nepotrebnem zavne- mamo otrokovo domišljijo. Otrokovo znanje ostanje kljub temu pomanjkljivo, otrok sam pa zmeden. V otroku se v takem primeru kaj hitro lahko zdrami občutek, da ve za nekaj prepovedanega. Ne- varnost torej ni le v zanemar- janju pouka o spolnosti, marveč tudi v njegovem pre- tiravanju. Na drugi strani pa zna otrok hrano, ki mu ne ustreza, v določen meri tudi sam odkloniti. Torej je nevarnost večja v zakasneva- nju, kot pa v prehitovanju.

vprašuje, se je treba potruditi, da si pridobimo njegovo zaupanje. Če je molk posledica umetnega prikrižanja spol- nega življenja pred otrokom, je treba tak odnos čimprej spremeniti in začeti v pričo otroka mirno govoriti o vsem, kar bi morali otroku tako ali tako že povedati. Kolikor pa živi otrok v okolju, v katerem je iz opa- zovanja življenja sam lahko marsikaj povzel in spoznal, je priporočljivo, da priložnost pametno izkoristimo in go- vorimo o pojavih, ki bi jih otrok že moral poznati, kot o samo po sebi razumljivih. To drugače povedano pome- ni, da je treba v takih prime-

Pogovor z zdravnikom

Dobro bi bilo, da bi vsak voznik motornih vozil vedel...

2. NADALJEVANJE

Če gre za invalidnost (izguba okončine, ohromelost okončine, skrajšanost, otrdelost, izguba moči, skrivljenost in podobno), presodi zdravnik sposobnost za vožnjo. V do- ločenih primerih mu predpiše posebej prilagojeno vozilo.

Ostrina vida pri voznikih C in D kategorije mora biti brez očal v povprečju na obeh očesih 0,8, dovoljena pa je dioptrija do 4. Pri voznikih A, B in F kategorije pa mora biti seštevek ostrine obeh oči najmanj 0,8. Če kdo oslepi na eno oko, ne more dobiti pred pretekom 1 leta dovoljenja za voznika.

Ostrina sluha za voznike C in D kategorije mora biti vsaj taka, da slišijo šepet na 1 m, govorjenje pa na 4 do 5 m. Enako velja za kategorijo A, B in F. Vozniki si pri slabem sluhu lahko pomagajo s slušnim aparatom, ne ve- lja pa to za voznike avtobusov.

Te stvari so s pravilnikom dovolj jasno določene. Ra- zumljivo je, da zdravnik v zdravniškem spričevalu na- vede, da nekdo vozi lahko samo z očali ali samo s sluš- nim aparatom, oziroma samo posebej prirejeno vozilo. Prav tako določi zdravnik, ki izda spričevalo, tudi kate- gorijo, ki jo voznik sme voziti. Če gre za mejen slučaj, kjer zdravnik sam ne more določiti kategorije, ali pa če je hiba ali bolezen taka, da bi pod določenimi pogoji voznik le še lahko dobil dovoljenje za vožnjo, ga pošlje na pregled republiški komisiji za tehnično varnost in var- nost prometa, ki kandidata dokončno oceni. V nekaterih primerih lahko zdravnik določi nižjo kategorijo, npr. izda dovoljenje za kategorijo A samo za moped, če pregled po- kaže, da za težji motor voznik ni sposoben. Pri nekaterih boleznih in pri starejših ljudeh, kjer je pričakovati, da se bo zdravstveno stanje lahko poslabšalo, izda zdravnik dovoljenje z omejitvijo za dobo dveh let ali več, nato pa je potreben ponovni pregled.

Marsikdaj zdravnik ne izda dovoljenja za vožnjo, če prav voznik nima nobene napake ali bolezni, ki je napi- sana v pravilniku, prav posebno izrazito razvite, ker je našel pri pregledu več različnih hib in bolezni, katerih vsaka zase morda še dovoljuje vožnjo, skupaj pa voznika toliko prizadenejo, da bi ogrožal promet na cesti. Dovo- ljenje za vožnjo ima pač daljnosežne posledice. Voznik v prometu, ki ni povprečno zdrav, je lahko povzročitelj težkih nesreč. Upravlja pač motorno vozilo, ki se hitre premika na cesti in lahko postane v nevarnih rokah ali v rokah bolnega in nesposobnega človeka kaj hitro — ubi- jalska priprava.

Nekateri vozniki, ki ne dobe dovoljenja, se pritožu- jejo, češ da bodo vozili samo v službo in domov ali samo od doma do polja ali zidance in nazaj. Takih dovoljenj z omejitvijo razdalje in hitrosti ni, dovoljenje lahko kde dobi ali pa ga ne dobi, se pravi, da lahko vozi povsod ali pa sploh ne. Če zdravnik dovoljenje izda, potem pomeni da voznik lahko kjerkoli vozi kategorijo, ki mu je dove- ljena, po vseh javnih cestah in potih, doma in v tujini.

Večkrat beremo v časopisih, da je povzročil promet- no nesrečo nekdo, ki ni imel dovoljenja za vožnjo. Pri mladih ljudeh so to največkrat tisti, ki še niso opravili voznškega izpita, med starejšimi pa tisti, ki dovoljenja za vožnjo niso dobili, oziroma jim je bilo zaradi kakšne bolezni odvzeto ali pa niso prišli ponovno na pregled, če- prav jim je bilo izdano dovoljenje za vožnjo z omejitvijo za dve leti ali več. To kaže na očitno brezvestnost ali na precejevanje svojih moči, na tveganje ali pa na omalo- važevanje predpisov, prometa in zdravstva.

2. Koliko je kriv alkohol

O alkoholu je bilo dovolj napisanega. Predpisi zaen- krat še dovoljujejo vožnjo z 0,5 promila alkohola v krvi kot zgornjo mejo. Vse pa kaže, da bo v najkrajšem času vsakršna kaplja alkohola v krvi prepovedana.

Docent dr. Herbert Zaveršnik:

Želodčna obolenja

Močno spahujejo, prej bi rekli, da se rede, kakor pa da hujšajo. Bol- niki z rano na želodcu tožijo, da nastopajo bolečine, ki so včasih izredno močne, kako uro po jedi in trajajo dolgo časa. Iz strahu pred bolečinami ti ljudje poredkoma jedo, sicer pa tudi nimajo teka, za- radi tega hitro hujšajo. Značil- no, za razjedo je, da se bole- čine pojavljajo zlasti spomladi in jeseni. Taki bolniki so me- sece brez težav, potem pa se brez pravega vzroka zopet po- javijo bolečine, ki trajajo ted- ne, pa tudi mesece. Težave so včasih tako mučne, da bolniki sami prosijo za operacijo, do- katere smo pa precej zadržani, zlasti če so bolniki mlajši od 45 let.

Strah, da bi rana na želodcu ali dvanajstniku postala raka- sta, ni upravičen. Prava red- kost je, da bi se rana na dva- najstniku izrodila. Glede ran na želodcu pa vemo točno, ka-

tere bi lahko v teku časa po- menile nevarnost in katere ne, zato tudi takim ljudem, ki ima- jo razjedo v bližini izhoda iz želodca ali v bližini požiralni- ka, svetujemo čimprejšnjo ope- racijo, če se rana v nekaj mese- cih ne zazdravi. Na splošno je pri zdravljenju potrebno čim tesnejše sodelovanje bolnika z zdravnikom; bolnik mora biti discipliniran in se kolikor mo- goče držati zdravniških navo- dil. Le v takem primeru lahko upamo, da se bo rana zabra- zgotinila in da bo bolnik traj- no rešen težav, ki mu grenijo življenje.

Želodčni rak

Če bi človeštvo izdalo za raziskovanje raka le desetino tega, kar potroši za oboro-

ževalno in vsemirsko tekmo- vanje, bi bili verjetno mnogo bližje rešitvi tega življenjsko važnega problema, kot pa smo. Umrljivost zaradi raka je iz- redno velika: v Ameriki um- re vsake 4 minute zaradi te bolezni en človek, zaradi raka na želodcu pa vsakih 18 mi- nut eden.

Kaj je pravzaprav rak? Celi- ce našega telesa se iz do sedaj nedogranega razloga začnejo izredno hitro množiti, pri čem- er uničujejo okolno zdravo tkivo, prehajajo v mezigovnice in kri ter v oddaljenih delih telesa, kakor so jetra, pljuča, kosti in drugi organi, ustvar- jajo nova žarišča, zasevke ali metastaze, kakor temu stro- kovno pravimo, s čimer člove- ka ugonobe.

Hitro rast rakastih celic la- hko primerjamo z rastjo plo- da v materinem telesu. Iz ene same oplojene celice nastane v 9 mesecih plod, ki je težak

(4) okrog 3–4 kg. Te celice so se morale neznansko hitro mno- žiti, da je iz mikroskopsko majhne enote nastala v tako kratkem času masa, ki se da tehtati s kilogrami. Tako hi- tro se razmnožujejo rakaste ce- lice. Zato pravimo, da posne- majo embrionalno rast.

Verjetno sodeluje pri nastan- ku raka več različnih činite- ljev. Prav možno je, da je vi- rus raka, kolikor sploh gre za virusno obolenje, domač pri mnogih ljudeh, čeprav na ra- ku ne obolijo. Delovanje raka- stega virusa si razlagamo ne- kako tako, kakor ponašanje nekih drugih virusov. Če smo se na primer v mladosti okuži- li z virusom (neznatno majh- no živo bitje, ki ga gojimo lahko samo na živih podla- gah), ostane ta vse življenje gost v našem telesu; zaznamo ga pa kot bolezenskega pov- zročitelja le, kadar imamo vi- soko temperaturo ali pri že- nah pred menstruacijo, v ob- liki mehurčastega, kasneje oc- virku podobnega izpuščaja na ustnicah. Tako bi lahko tudi virus raka živel v našem tele- su desetletja, ne da bi dajal kake znake, in šele takrat, ko bi prišlo do istočasnega de- lovanja več različnih činiteljev,

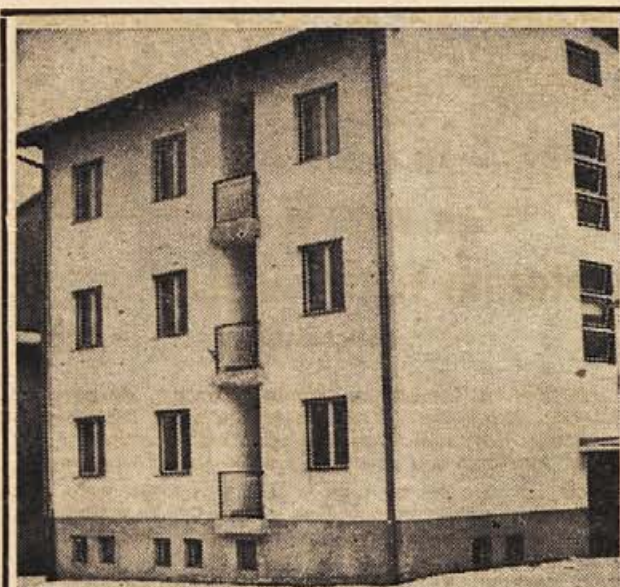
kot so kronično vnetje, kemič- ni dražljaj in dedno pogojene celice, ki so nekako zaspale med razvojem in čakajo le, da jih poseben dražljaj prebudi, bi prišlo do hitre rasti raka- stih celic.

Vsi ti činitelji pa ne zmore- jo ničesar, dokler je obramba našega telesa močna in ne do- pustí razmnoževanja rakastih celic; šele če ta obramba po-usti, se rak lahko začne širi- ti, prodirati v okolico in v od- daljene organe.

Kaže, da imajo osebe, ki o- bole na raku pred 40. letom, znatno manjšo odpornost, in tako si tudi razlagamo, da ti ljudje zelo hitro umirajo, če na raku obole. Tudi če smo odstranili rakasto žarišče, je medtem že v večini primerov prišlo do razseva po vsem te- lesu.

Proti raku se danes borimo predvsem na ta način, da z o- peracijo odstranimo rakasto žarišče. Včasih se nam posre- di odstraniti celo zasevke, po- sebnost če so posamezi v jetrih uporabljamo tudi radijsko in rentgensko obsevanje, hormo- ne in kemične snovi, tako i- menovane citostatike, ki lah- ko zaustavijo nadaljnjo rast rakastih celic.

Letos zgrajen stanovanjski blok v Mokronogu

SOLIDNO IN POCENI

opravljamo vse vrste gradbenih del po želji naročnika.

ZA KVALITETO DEL JAMČIMO!

Že sedaj sklepamo pogodbe za gradnje v prihodnjem letu. Obrnite se na

GRADBENO OPEKARSKO

PODJETJE MIRNA - telefon 84-340

Kolektiv čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in občanom za novo leto 1968!

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspehi! Prejete ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev kmetovalcev dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

NE HODI DOMOV BREZ

Nudimo vam vse vrste gradbenih strojev: betonske mešalce, vibrostiskalnice za izdelavo betonskih zidakov z ustreznimi kalupi, viseče odre itd.

V novem letu 1968 se priporočamo in vam želimo vse dobro in lepo!

BELT ČRNOMELJ

ČASOPISNO - ZALOŽNIŠKO PODJETJE

»KOČEVSKI TISK«

KOČEVJE

Vsem komitentom srečno NOVO LETO 1968 in uspešno sodelovanje!

Po pooblastilu občinske skupščine Novo mesto obvešča

Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto vse občane in delovne organizacije, da bodo v smislu 11. in 13. člena zakona o urbanističnem planiranju (Ur. l. SRS št. 16/67)

JAVNO RAZGRNJE

OSNUTKI ZAZIDALNIH NAČRTOV za

stanovanjsko sosesko Majde Silc - Ragovska stanovanjsko naselje Prečna - Opekarna

Osnutki bodo razgrnjeni od dneva te objave do vključno 30. dne vsak dan od 7. do 14. ure, ob ponedeljkih pa od 7. do 16. ure v sejni sobi Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto, Prešernov trg 8.

Rok za pripombe je 30 dni od dneva objave o razgrnitvi.

Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, Novo mesto

GOSTINSKO PODJETJE ČRNOMELJ

želi vsem svojim gostom srečno Novo leto 1968 in jih vabi v svoje obrate v Črnomlju, Semiču in na Vinici!

Komunalno podjetje »VODOVOD«
Novo mesto

razpisuje po sklepu DS prodajo naslednjega osnovnega sredstva:

tovorni avto KURIR IMV — letnik 1962

Licitacija bo 4. 1. 1968 ob 10. uri v prostorih komunalnega podjetja »VODOVOD«, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 2.

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost! Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v vaši najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

KMETJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE
AB Agraria
BREŽICE

6 1/2

odstotne LETNE OBRESTI

VAM DAJE ZA navadne vloge

samo

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA!

Železnica — vaš zanesljiv prevoznik

PREVZEMAMO NA DOMU IN DOSTAVLJAMO NA DOM

Železnica vam prevaža blago, ga prevzema pri vas doma ali v skladišču in vam ga tudi dostavlja domov oziroma v skladišče.

Za prevoz vaše pošiljke se obrnite neposredno šefom postaj:

- Črnuče, Domžale, Grosuplje, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Kranj, Ljubljana, Ljubljana-Moste, Medvode, Novo mesto, Ribnica, Skofja Loka, Skofljica, Vižmarje;
- Celje, Maribor, Murska Sobota, Ptuj, Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Smartno ob Paki, Zreče, Zalec;
- Ajdovščina, Batuje, Borovnica, Brezovica, Herpelje-Kozina, Koper, Logatec, Most na Soči, Nova Gorica, Preserje, Rakek, Verd, Volčja Draga in Vrtojba.

Vsem poslovnim prijateljem in komitentom želimo zadovoljno in uspešno novo leto 1968.

Posebnih noveletnih voščil kolektivi Združenega podjetja ne bodo pošiljali, temveč so namenili za gradnjo Onkološkega inštituta v Ljubljani 5.650.000 S din.

Združeno železniško transportno podjetje Ljubljana

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Nudimo vam bogato izbiro: ☐ gospodinjskih aparatov
☐ akustičnih aparatov
☐ elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

OBIŠČITE

KAVARNO
RESTAVRACIJO
IN KLETNO
RESTAVRACIJO
HOTELA
METROPOL

NOVO MESTO
pri avtobusni postaji

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Tokrat vas čaka 50 lepih nagrad

Veliko število reševalcev zadnje nagradne križanke nar je spodbudilo, da smo za današnjo novoletno križanko pripravili kar 50 daril:

1. NAGRADA — 15.000 Sdin
2. NAGRADA — 10.000 Sdin
3. NAGRADA — 8.000 Sdin
4. NAGRADA — 7.000 Sdin
5. NAGRADA — 6.000 Sdin
6. NAGRADA — 5.000 Sdin
- 7.—50. NAGRADA — 44 lepih knjižnih daril

Izrezana križanka bo kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve pošljite najkasneje do petka, 12. januarja 1968, na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, poštni predal 33 (levo spodaj pripišite: KRIŽANKA).

Ne pozabite: vaš točen naslov mora biti obvezno napisan na belem robu ob križanki!

Vsem reševalcem križank lep pozdrav in prijetno novoletno praznovanje!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

VODORAVNO: 1. novoletno voščilo (pet besed), 21. kratka za ljubljanski zvon, 23. žensko ime; nedelavna; pomembna reka v vzhodni Sibiriji, 24. trištevilčno število, 25. držalo za pero, 27. določiti carino, 29. velika reka v Nemčiji, 30. glavno mesto sosednje države, 31. listnato drevo, 32. nazivati z vi, 33. otok in republika v severnem Atlantiku, 36. okrajšava za ustaven, 37. partizansko ime predsednika republike, 38. latinski veznik, 39. odeja, 41. znak za prvine erbij, 42. raztelesenje; veda o ustroju telesa, 44. nizek ženski glas, 46. ljubljansko pokopališče pesnikov in pisateljev; kraj umrlih;

48. naselje, manjši kraj, 50. nerabljen; kratka naših oboroženih sil med zadnjo vojno, 52. obsežen, nemajhen precejšen, 53. rožni venec, 55. okrajšava za številko, 56. številka ena, 58. kdor lepi lepake, 61. dežela v jugovzhodni Afriki, 63. hloj; stor, panj, 65. kraljevske ptice, 67. okrajšava za včasih, 68. gora severozahodno od

Bovca, znana po krasnih smuških terenih (2585 m), 69. prebivalka prednjeevropske države, 71. kratka za zveza komunistov, 73. del

voza, 75. prometna zveza; znoj, 76. reči, 79. izrazoslovje, strokovno besedje, nauk o terminih, 80. sredstvo informacij; publikacije; način razmnoževanja, 82. glavni števnik 83. naved, delno plačilo ob sklenitvi pogodbe, 85. oslov glas, 86. svetloba, razsvetljava, 87. cela, vseobsegajoča, 88. tovarna, žival, 90. osebnostni zaimsek, 91. trak, cona, 92. krajevni prislov, 93. strni;

95. preprečevati, 97. vrsta ladje, 98. lojena sveča, 100. zbor šestih pevcev ali godbenikov; skladba za šest glasov ali instrumentov, 103. monarhistična oblika vladavine, 109. znak za prvine astat, 110. avto, ki ga najamemo za prevoz oseb, 112. za naprej, naprej, 114. glavno mesto balkanske države, 115. kratka teroristične organizacije v Franciji (Organisation de l'Armée secrète), 117. pokrit, poravnani, zavarovan, 118. drug izraz za mesec maj, 119. rodna hiša, 121. divji, takšen, ki ga niso cepili, 124. avstralski noj, 125. Otoman, pripadnik evropskoazijske države, 126. stroj; mreža, 129. številka, 130. kratka slovenskega tednika; dva enaka soglasnika;

131. pripadniki številnega ljudstva, ki dobiva vedno močnejšo vlogo v Afriki in Aziji, 133. kratka za izvršni svet, 135. polotok v jugovzhodni Aziji, prvotna domovina

ljudstva pod 131. vodoravno, 137. groza; zemeljski pas, 139. puč, prevrat, 140. preprost, 143. vprašalnica, 144. oddelek, del srca, 145. ženska, ki za sport skače iz letala, 146. kemična prlina (znak Th), 147. osrednja reka v Srbiji; znana vrsta cigaret; reka v Češkoslovaški (levi pritok Donave), 148. kratka za mestni odbor.

NAVPIČNO: 1. naš materni jezik, 2. deklamator, pripovedovalec, 3. prav tak, 4. copranje, 5. žebelj, ki drži kolo na osi; sveder za vrtnanje lukenj na osi, 6. glagol premikanja, 7. kratka vest, zapisek, 8. impresija, dojem, 9. znak za prvine erbij, 10. obrat za izdelavo mlečnih izdelkov, 11. daljša oblika števila pod 82. vodoravno, 12. reka in mesto v Prekmurju, 13. del kolesa, 14. odporen protirji, 15. zdravnik za usesne bolezni, specialist za otiatrijo, 16. okrajšava za opomba, 17. besednjak, poučni slovar, 18. naslovna vloga iz znane Gotovčeve opere, 19. oporoka, 20. ribiške priprave; konice; 21. obloga tal;

22. kratka organizacije komunistov v SFRJ, 26. žensko ime, 28. kratka za in tako, 34. kar samo, 35. veznik, 36. bitji v agoniji, 40. ovalna skleda, 43. star izraz za pivo, 45. tekstil, 47. letala z enojnimi krili, 49. kratka za slovenski pravopis, 51. okoli, 54.

— Očka, koliko konjskih moči pa ima krava?

pravilna dežela, okrajšava za oziroma, 57. staro blago, navlaka, 59. oznaka za avtomobile iz največjega mesta Slovenije, 60. svojilni zaimsek, 92. razprava, pretres, obravnava, debata, 64. državni organ, ki vodi evidenco nad zemljišči in izdaja mapne kopije (dve besedi), 66. presenečenje, 68. geometrijski pojem; kakor, 70. nikalnica, 72. kadar, 73. isto kot 72. navpično;

74. znak za prvine litij, 77. dve črki, ki tvorita tudi rimsko šest; osebnostni zaimsek, 78. nasprotno od laž, 81. prebivalec pokrajine v vzhodnem delu Hrvaške, 84. padavina v jasnih nočeh, 87. pihati, krajši izraz za vejati, 89. moško ime, ime pisatelja Hemingwaya, 90. okrajšava za onkološki, 91. skupnost otočij v vzhodnem in jugovzhodnem Pacifiku, 92. divjaško pustošenje, brezumno uničevanje kulturnih vrednot, 94. črka, ki je ni v naši abecedi, a

jo večkrat uporabljamo, 96. znak za prvine renij, 97. ozke poti, 99. napad, poskus političnega uboja, 101. snov, materija, 102. vojak, ki pripada oklopnim enotam, 103. reka na Dolenjskem, 104. kvartaški izraz (nazaj), 105. rdečkasta žitarica, 106. speleolog, raziskovalec podzemlja, 107. latinski veznik, 108. nasprotno od noter;

111. oborožena sila njen del, 113. število 3,14 (Ludolfovo število), grška črka, 115. tri zaporedne črke abecede, 116. SJ, 118. majhen maček, 120. važno pristaniško mesto v Alžiriji, 122. del poti, razvojna stopnja, presledek, 123. vulkan v Italiji, 125. znak za prvine terbij, 127. ptice s košatim repom, 128. na ta način, 132. nadav, delno plačilo, ob sklenitvi pogodbe, 134. trištevilčno število, 136. nočni lokal, 138. organ vida, 139. nada, upanje, 141. sto kvadratnih metrov, 142. EJ, R. G.

Smeh pred sto leti

DOBER ZAGOVORNIK

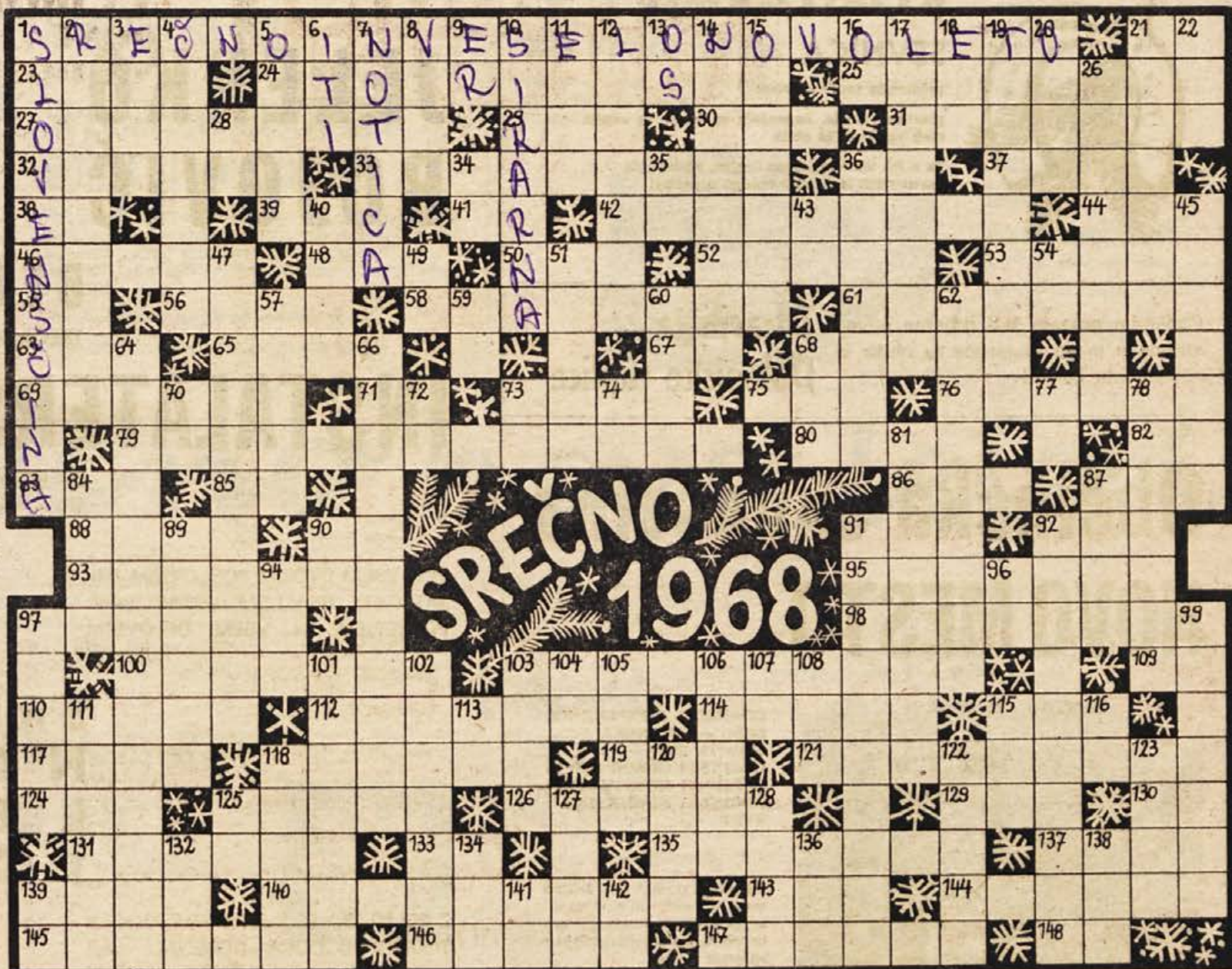
Dva potepuha sta bila nekoč obsojena; eden zato, ker se je drznil krasti o belem dnevu, drugi pa, ker je kradel v temni noči, ko mirni ljudje spe. Ko je zagovornik slišal obsodbo, je vstal in zaklical:

»Kdaj, za boga, naj pa kradе pošten človek?«

NAPREDEK

Profesor: »Pri umetnih gnojilih je tak napredek, da bo človek kmalu lahko v žepu nosil gnoj za celo njivo!«

Kmet: »Ob letu pa ves pridelek v drugem!«

SREČNO NOVO LETO

KOMUNALNO PODJETJE NOVO MESTO

Vsem poslovnim sodelavcem in občanom
želimo srečno novo leto
in se priporočamo za nadaljnje sodelovanje!

SPLOŠNO MIZARSTVO KRŠKO

se z obrati v Krškem, Bistrici,
Kostanjevici in na Prekopi priporoča,
obenem pa želi
vsem poslovnim prijateljem
srečno novo leto!

Vsem poslovnim sodelavcem in občanom
želimo srečno leto 1968!

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELIJ — NOVO MESTO

PODJETJE MARMOR GRADAC V BELI KRAJINI

izdeluje nagrobne spomenike vseh vrst
ter opravlja teracerska dela
po naročilu! Priporočamo se,
obenem pa voščimo prebivalcem
Bele krajine vso srečo!

TOVARNA ZDRAVIL

K R K A

NOVO MESTO

POSILJA PRISRONE NOVOLETNE
POZDRAVE Z NAJBOLJSIMI ŽELJA-
MI VSEM ZDRAVSTVENIM DELAV-
CEM IN USTANOVAM, HKRATI PA
ČESTITA TUDI VSEM DELOVNIM
LJUDEM.

Občinska skupščina TREBNJE

Občinska konferenca SZDL
— občinski komite ZKS —
Občinski odbor ZZB —
Občinski komite ZMS —
Občinski sindikalni svet
želijo vsem občanom
na svojem področju
v novem letu obilo sreče,
delovnih uspehov
in osebnega zadovoljstva!

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

ČESTITA ZA NOVO LETO V IMENU
SVOJIH OBRATOV:

BREŽICE, KRŠKO, ČRNOMELJ,
KOČEVJE, NOVO MESTO,
S STRANSKIMI OBRATI IN Z
ASFALTNIM OBRATOM!

KOPITARNA SEVNICA

priporoča svoje izdelke:

plastične rolete, napenjače za čevlje in kopita
vseh velikosti in oblik

Za novo leto čestitamo svojim poslovnim
partnerjem in želimo mnogo uspehov!

Cenjenim gostom želi prijetno silve-
strovanje in se priporoča za obisk v
novem letu kolektiv

Zdravilišča
Dolenjske toplice

Občinska skupščina NOVO MESTO

OBCINSKA KONFERENCA
SZDL — OBCINSKI
KOMITE ZKS —
OBCINSKI ODBOR ZZB —
OBCINSKI KOMITE ZMS —
OBCINSKI SINDIKALNI
SVET

Na pragu novega leta želimo
vsem občanom in delovnim
organizacijam mnogo
uspehov pri uresničevanju
spejatih nalog,
hkrati pa tudi mnogo
osebnega zadovoljstva!

JELENKO BOJOVIĆ

BEOGRAD

TREĆA NOVA 31 — JAJINCI

INSTALATERSTVO

ZA VODOVOD, KANALIZA-
CIJO IN PLINSKE NAPRAVE

ŽELI VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRI-
JATELJEM, BRALCEM, USTANOVAM,
PODJETJEM IN VSEM DELOVNIM
LJUDEM

SREČNO
NOVO
LETO
1968

Z ŽELJO, DA BI S SKUPNIMI MOČMI
TUDI V BODOČE DOSEGALI KAR
NAJVEČJE IN NAJBOLJŠE USPEHE!

Priporočamo se za naročila in
čestitamo za novo leto!

MIZARSKO PODJETJE PODGORJE ŠENTJERNEJ

KMETIJSKA ZADRUGA

KRKA NOVO MESTO

se priporoča svojim poslovnim
sodelavcem, obenem pa jim želi,
kakor tudi vsem kmetovalcem,
srečno in uspehov polno novo
leto!

OB VSTOPU V NOVO
LETO POSILJA
PRISRCEN RUDARSKI
POZDRAV DELOVNI
KOLEKTIV

RUDNIKA SENOVO

TRGOVSKO PODJETJE

NOVOTEHNA NOVO MESTO

želi srečno in veselo novo leto 1968 vsem potrošni-
kom in jih še nadalje vabi k nakupu v svoje pro-
dajalne.

POTROŠNIKI, kupujte kvalitetno, poceni in NOVO
v prodajalnah NOVOTEHNE v Krškem, Metliki,
Novem mestu in Trebnjem!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED KOČEVJE

uprava podjetja ter posloval-
nice: kavarna, restavracija
»Pri kolodvoru«, gostilne »Pu-
gled«, »Pri rogu«, in »Pri kme-
tu« ter bife šalka vas in bife
na avtobusni postaji

čestitajo svojim gostom za
novo leto!

Veselo, srečno in zadovoljno
novo leto želi vsem gostom
in Belokranjcem

GOSTILNA
PRI PEPITU
PETAR BADOVINAC,
JUGORJE

KATICA ŠVAJGER —
gostilna »BELOKRANJEC«
v CRNOMLJU

se priporoča za obisk in želi
vso srečo v letu 1968!

SVOJIM ODJEMALCEM
IN DOBAVITELJEM,
PRAV TAKO PA VSEM
POTROŠNIKOM ŽELI
SREČNO NOVO LETO
KOLEKTIV PODJETJA

HMELJNIK NOVO MESTO

Srečno novo leto voščijo vsem svojim gostom
in strankam

ZASEBNI OBRITNIKI IZ BREŽIŠKE OBČINE:

MIRKO WEISER
avtomehanika in ključavničarstvo
BIZELJSKO

MIRA ŠEKORANJA
gostilna BIZELJSKO

MARIJA ŠEMROV
gostilna BIZELJSKO

DRAGOMIR DJURDJEVIČ
gradbeno ključavničarstvo in konstrukcije
JESENICE na Dolenjskem

SLAVKO ŠČUKANEC
delavnica hidravličnih naprav — cevi
JESENICE

FRIZERSKI SALON
V ČATESKIH TOPLICAH

opravlja razen vseh frizerskih uslug tudi pedikuro
vsak torek od 10. do 18. ure.

OBČINSKA SKUPŠČINA ČRNOMELJ

Občinska konferenca SZDL — Občinski
komite ZKS — Občinski odbor ZZB —
Občinski komite ZMS — Občinski sin-
dikalni svet

pozdravljajo občane
na svojem področ-
ju, prav tako de-
lovne kolektive s
področja gospodar-
stva in družbenih
služb ter jim želijo
srečno novo leto!

Zidake, votlake in strop-
nike nudimo po konku-
renčni ceni!

Priporočamo se in
čestitamo svojim
strankam za novo leto!

OPEKARNA ZALOG

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO

DOLENJKA NOVO MESTO

nudi v svojih prodajalnah po vsej Dolenjski bogato izbiro
blaga po konkurenčnih cenah!

Cenjenim potrošnikom želimo srečno novo leto 1968 in se
priporočamo za obisk!

NOBENIH SKRBI

ne boste imeli, če boste zaupali gradnjo svoje hiše

SPLOŠNEMU OBRITNEMU PODJETJU V KRŠKEM

Solidno in najceneje opravimo tudi vsa pleskarska
dela, napelujemo vodovod, opravimo zasteklitvena in
kleparska dela, postavimo peči, obložimo stene s
keramičnimi ploščicami ter položimo parket in vinas
ploščice!

Vse informacije dobite po telefonu 71-115

SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO!

AVTOPROMET — TUZEMSKA SPEDICIJA

GORJANCI NOVO MESTO - STRAŽA

voščijo v novem letu vso srečo svojim poslovnim
prijateljem in potnikom, hkrati pa želijo mnogo
uspehov pri delu!

Obilo zadovoljstva, sreče
in uspehov v letu 1968 že-
lijo svojim gostom in
strankam

OBRITNIKI NOVOMEŠKE OBČINE:

JOŽE COLARIČ
gostišče LOKA, NOVO
MESTO

MILAN BADOVINAC
gostilna »PRI ZAJCU«

KEMICNA ČISTILNICA
»GALEB«

ANTON OBERČ
NOVO MESTO

Srečno novo leto!

MNOGO USPEHOV PRI URESNIČEVANJU ZACR-
TANIH NALOG, KAR NAJVEČ ZADOVOLJSTVA IN
OSEBNE SREČE ŽELI VSEM BELOKRANJSKIM,
DOLENJSKIM IN POSAVSKIM KOLEKTIVOM,
PRAV TAKO PA PREBIVALCEM BELE KRAJINE,
DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE KONDENZATORJEV ISKRA - SEMIČ

Vso srečo in mnogo de-
lovni uspehov želimo v
novem letu vsem
občanom!

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

Občinska konferenca SZDL
— Občinski komite ZKS
— Občinski odbor ZZB —
Občinski komite ZMS —
Občinski sindikalni svet

ZASEBNI OBRITNIKI KRŠKE OBČINE

voščijo srečno in zadovoljno novo leto vsem svojim
gostom, strankam in prijateljem:

MARTA ZUPANČIČ (KUŽNIK)
gostilna KRŠKO

DRAGICA ZEMLJAK
gostišče BRESTANICA

ANICA BRAČUN
bife KOPRIVNICA

IVAN VANIČ
avtoprevoznik KRŠKO

ANTON BAŠKOVEC
TOMOS — TEHNIKA — SERVIS — avtome-
hanična delavnica KRŠKO

JANEZ ŠTRUBELJ
urar KRŠKO

FRANC ARTNAK
radio TV servis — KRŠKO

DELOVNA SKUPNOST

ELEKTRARNE BRESTANICA

POŠILJA PRISRČNE
NOVOLETNE
POZDRAVE
DELOVNIM
KOLEKTIVOM
PO VSEJ DOMOVINI!

OBRTNO
GRADBENO PODJETJE

REMONT STRAŽA

sedež
NOVO MESTO
Ragovska 11

opravlja v zimski sezoni
vsa možna dela po znat-
no nižani ceni. Za naro-
čila se priporočamo in že-
limo srečno novo leto!

PETROL

LJUBLJANA
— SKLADIŠČE

NOVO MESTO

ŽELI SREČNO
NOVO LETO
VSEM VOZNIKOM
MOTORNIH VOZIL!

KROJAŠKO PODJETJE TREBNJE

se priporoča
svojim strankam
in jim vošči vso srečo
v letu 1968

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE AGRARIA — BREŽICE

POZDRAVLJA SVOJE POSLOVNE
PRIJATELJE TER KMETOVALCE
IZ SPODNJEGA POSAVJA,
ŽELEČ JIM MNOGO USPEHOV
V NOVEM LETU!

Vsem občanom,
podjetjem in ustanovam
želimo mnogo uspehov,
obenem pa jim pošiljamo
iskrene novoletne
pozdrave!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
- OBČINSKI KOMITE ZKS
- OBČINSKI ODBOR ZZB
- OBČINSKI KOMITE ZMS
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET

SREČNO NOVO LETO ŽELIMO

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

voščil
svojim gostom
v imenu vseh
obratov
ter se jim tudi
v prihodnjem
letu
priporoča
za obiski!

GOSTINSKO PODJETJE BREŽICE

prireja silvestrovanje v Restavraciji in
kavarni Narodni dom v Brežicah. — Veselo
pričakovanje novega leta bo združeno z glas-
bo, s plesom, tombolo, tekmovanjem v plesih
in proglasitvijo najlepše gostje večera. Rezer-
vacija obvezna! Informacije v upravi podjetja
tel. 72-137.

VSEM GOSTOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO!

GRADBENO PODJETJE SAVA KRŠKO

čestita

svojim poslovnim
sodelavcem!
Izdelujemo vse vrste be-
tonskih blokov, zidake,
robnike, tlakovalne plošče
in betonske cevi!

TRGOVSKO PODJETJE
na debelo in drobno

PRESKRBA KRŠKO

želi srečno novo leto v
imenu vseh svojih poslo-
valnic cenjenim strankam,
obenem pa se jim pripo-
roča za nakup tudi v 1968!

NA PRIJETNO
SILVESTROVANJE
VABI

TURIST HOTEL SREMIČ V KRŠKEM

CENJENIM GOSTOM ŽELIMO
V NOVEM LETU OBILO
SREČE, ZADOVOLJSTVA
IN POSLOVNIH USPEHOV!

Vsem investorjem, po-
slovnim prijateljem in de-
lovnim ljudem iz Bele kra-
jine želimo srečno novo
leto in se priporočamo za
naročila!

GRADBENO PODJETJE BEGRAD ČRNOMELJ

Lesno predelovalna
industrija

ZORA ČRNOMELJ

čestita vsem delovnim
ljudem, poslovnim part-
nerjem in priporoča svoje
izdelke: otroško pohištvo,
gradbeno pohištvo in re-
zan les vseh vrst.

»Zora«

MESNO PODJETJE METLIKA

nudi potrošnikom v svojih prodajalnah vsak dan
veliko izbiri svežega mesa!

Priporočamo se tudi v prihodnje in želimo vsem
stalnim strankam, kakor tudi prebivalstvu metliške
občine

SREČNO IN ZADOVOLJNO LETO 1968!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA 31. DECEMBRA

9.35 Poročila (Zagreb)
9.30 Zidane volje v Novo leto — (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)
10.45 Mokedajeva matineja — od-
daja za otroke (Ljubljana)
Nedeljsko popoldne
Slovenski ansambli tekmuje-
jo — posnetek javne radijske
oddaje (Ljubljana)
18.15 Novoletni pozdrav (Ljub-
ljana)
18.25 Karavana — reportaža —
(Beograd)
18.55 Dolgo, vroče poletje — seri-
jski film (Ljubljana)
19.45 Zgodba z novoletne jelke —
(Ljubljana)
20.00 TV dnevnik s preklopi vseh
TV postaj
21.00 Cik cak (Ljubljana)
21.10 Novoletna oddaja (Ljubljana)
24.00 Novoletne želje — glasbena
oddaja (2.00) (Beograd)

PONEDELJEK 1. JANUARJA

8.45 Novoletna čestitka in poroči-
la (Beograd)
9.05 Madžarski TV pregled (Beo-
grad)
9.20 Novoletne želje — ponovitev
(Beograd)
11.25 Mali svet — oddaja za otro-
ke (Zagreb)
11.50 Rezerviran čas (Zagreb)
12.05 Dunaj: Novoletni koncert —
prenos (EVR)
13.20 Risanke (Zagreb)
13.30 Garmisch: Smučarski skoki
— prenos (EVR)
15.30 Novoletna oddaja (Beograd)
18.30 Iz leta 1967 v 1968 — repo-
taža (Ljubljana)
19.20 Tradicionalno srečanje soe-
dov (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)

20.30 Novoletna oddaja TV Saraje-
vo in Zagreb (Zagreb)
1.00 Poročila (Zagreb)

TOREK 2. JANUARJA

9.20 Poročila (Zagreb)
9.30 Novoletna oddaja TV Saraje-
vo (Zagreb)
12.00 Novoletna oddaja tv Titograd
(do 13.00) (Beograd)
14.45 Madžarski ciganski ansambel
— ponovitev (Zagreb)
15.00 Od zore do mraka — oddaja
JA (Beograd)
15.30 Telesport (Zagreb)
16.10 TV Magazin — ponovitev —
(Zagreb)
17.30 Svet v letu 1967 (Beograd)
18.15 Lucija — celovečerni film —
(Ljubljana)
19.45 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Novoletna oddaja (Ljubljana)
22.00 Novoletna oddaja (Skopje)
23.00 Novoletni ritmi — do 24.00
(Ljubljana)

SREDA 3. JANUARJA

17.05 Madžarski TV pregled (Beo-
grad)
17.20 Poročila (Skopje)
17.25 Lutkovna serijska igra —
(Skopje)
17.45 Kje je, kaj je (Beograd)
18.00 TV obzorje (Ljubljana)
18.20 Zdrženje radovednežev —
oddaja za otroke (Zagreb)
19.05 Glasbeni zaslon (Beograd)
19.45 Zoo (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 G. Verdi: Rigoletto — pred-
stava zagrebske opere —
(Zagreb)
22.55 TV dnevnik (Beograd)

ČETRTEK, 4. JANUARJA

17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Tik tak: Zgodba o Ferdinandu
(Ljubljana)
17.30 Račka — lutkovna igra —
(Ljubljana)
18.00 TV obzorje (Ljubljana)
18.20 V narodnem ritmu (Beograd)
18.45 Po s ledeh napredka (Ljub-
ljana)
18.45 Po sledih napredka (Ljub-
ljana)
19.05 Splet — humoristična oddaja
(Beograd)
19.45 TV prospekt (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Mozak kratkega filma —
(Ljubljana)
21.05 Balet — Sedem smrtnih gre-
hov (Ljubljana)
21.40 Aktualna tema (Ljubljana)
22.00 Zadnja poročila (Ljubljana)
PETEK 5. JANUARJA
17.25 Poročila (Ljubljana)
17.30 Moj prijatelj Fricka — serijski
film za otroke (Ljub-
ljana)
18.00 TV obzorje (Ljubljana)
18.20 Mladina poje — pevski festi-
val v Celju (Ljubljana)
19.05 Brez parole (Ljubljana)
19.35 Zgodba o konjaču — kultur-
ni film (Ljubljana)
19.55 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Orfej — franc. celovečerni
film (Ljubljana)
22.00 Zadnja poročila (Ljubljana)

SOBOTA 6. JANUARJA

13.35 Innsbruck: Smučarski skoki
— prenos (do 15.30) (EVR)
17.35 Iz tedna v teden (Ljubljana)
18.00 TV obzorje (Ljubljana)
18.20 I. Tavčar: Visoka kronika —
III. del (Beograd)
19.20 Sprehod skoki čas (Ljub-
ljana)
19.45 Zoo (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.35 Obri — humoristična oddaja
(Beograd)
21.35 Videofon — zabavno glasbe-
na oddaja (Zagreb)
21.50 Gideon — serijski film —
(Ljubljana)
22.40 TV dnevnik (Beograd)
23.00 Hokej Medveščak: Kranjska
gora — posnetek (Zagreb)

DOLENJCI!

kadar
pridete
v Ljubljano
obiščite
obrate

HOTELA SLON:

hotel — restavracijo —
kavarno — slaščičarno
— bar — bife

V narodni restavraciji bo-
ste postreženi tudi z do-
lenjskimi specialitetami.

Prepričajte se o naših pr-
vovrstnih specialitetah in
solidni postrežbi!

odprt vsako noč,
razen ponedeljka,
od 22. do 4. ure.
Vstopnina 2500 Sdin,
od tega 1000 Sdin
konzumacija

mednarodni program
STRIP-TEASE

Oglašujte
v DL!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15,
6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 18.00,
19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spo-
red od 4.30 do 8.00.

PETEK, 29. DECEMBRA: 8.00
Glasbena matineja; 9.25 Branka
Srgarjeva poje slovenske narod-
ne; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Po-
ročila — Turistični napotki za
tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti
— inž. Dare Bernot; Pojavi v
sadnih skladiščih na letošnjem
pridelku; 12.40 Pred domačo hišo;
13.30 Priporočajo vam... 14.35
Naši poslušalci čestitajo in poz-

Vlagajte pri
DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI
v Novem mestu
ter pri njenih poslov-
nih enotah v Krškem,
Metliki in Trebnjem!

Za boljše gospodarjenje v kmetij-
stvu, za vsako vaško gospodarstvo
pomeni veliko pridobitev

novi ENOFAZNI MOTOR ELEKTROKOVINE

tip ESKS 112 S 4

za dve konjski moči (1,5 kilovata)
in s 1430 vrtljaji v minuti.

Olajšajte si delo! Z enim motorjem
lahko poganjate več gospodarskih
strojev: mlatilnico, cirkularno žago,
slamoreznilo, žrnjle, brus, sadni
mlin itd.

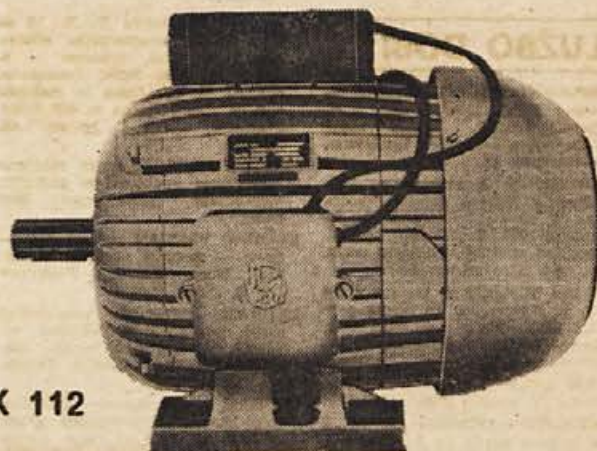
ENOFAZNI MOTOR ELEKTROKOVINE

je zgrajen za potrebe vaških gospo-
darstev. Je enostaven in prenosljiv.
Priključite ga na enofazno napelja-
vo za luč, kakor druge gospodinj-
ske aparate. Stroški za pogon elek-
tromotorja so nizki. Poraba elektri-
ke se obračunava po števcu in
tarifi za gospodinjstvo.

Zahtevajte ponudbe v najbližji trgo-
vini s tehničkim blagom, pri
našem predstavništvu:
LJUBLJANA, Titova 28,
tel. 315-824

ali v naši tovarni.

ELEKTROKOVINA
MARIBOR, Tržaška 109
telefon: 31-120

Tip ESKS 112

ELEKTROKOVINA

Za sodoben
okus...

Izključni proizvajalec
v Jugoslaviji

Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

ob 17.05; 19.00 Lahko noč, otroci!
19.15 Minute s pevko Edo Vil-
ler; 20.00 Radijska igra — Hans
Christian Andersen — Helmut von
Cube: »Cesarjev slavček«; 21.15
Deset pevcev — deset melodij;
22.10 Plesna glasba.

SREDA, 3. JANUARJA: 4.30—8.00
Dobro jutro! 8.05 Glasbena mati-
neja; 9.10 Slovenski pevci in an-
sambli zabavne glasbe; 11.00 Po-
ročila — Turistični napotki za
tuje goste; 11.15 Narodne in do-
mače melodije za sredo dopoldne;
12.30 Kmetijski nasveti — inž. Sa-
ša Bleiweis; 13.30 Priporočajo
vam... 14.35 Naši poslušalci čes-
titajo in pozdravljajo. 15.20 Glas-
beni intermezzo; 17.05 Mladina se
bi in vam; 19.00 Lahko noč, otroci!
19.15 Glasbena razglednica;
20.00 Franc Martin: »Čarobni na-
poj«.

ČETRTEK, 4. JANUARJA: 8.05
Operna matineja; 9.25 Dalmatin-
ske melodije Marija Nardelija;
11.00 Poročila — Turistični napo-
tki za tuje goste; 11.15 Revija ju-
goslovenskih pevcev zabavne glas-
be; 12.30 Kmetijski nasveti — inž.
Jana Pintar: Pripravimo si kvall-
tetno sadno žganje; 12.40 Igrajo
pihalne godbe; 13.30 Priporočajo
vam... 15.20 Glasbeni intermez-
zo; 17.05 Četrtekovi simfonični kon-
certi; 18.15 Turistična oddaja;
18.45 Jeskovični pogovori; 19.00
Lahko noč, otroci! 19.15 Minute
s pevko Ivanko Kraševac; 20.00
Četrtekovi večer domači pesmi in
napevov.

NEDELJA, 31. DECEMBRA: 6.00
—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska
igra za otroke — Marjan Marinc:
»Strahopetulus«; 9.05 Naši poslu-
šalci čestitajo in pozdravljajo!;
10.00 Še pomnite, tovariši... Mir-
ko Mohar: Branko: Kurirska po-
staja »TV-12«; 11.00—11.15 Poročila
— Turistični napotki za tuje goste;

12.10 Naši poslušalci čestitajo in
pozdravljajo!; 13.40 Jugoslavija
in svet; 14.00 Nedelja ob kmečki
peči; 16.00 Z novoletne jelke za
vas... 18.00 Zaplešite s nami;
19.40 Lahko noč, otroci! 20.00—
24.00 V nedeljo svečer — na Sil-
vestrovo; 23.55 Minute pred pol-
nočjo. 00.00 Srečno 1968! 01.00 Za
vsakogar nekaj; 02.00 Spomini in
želje.

PONEDELJEK, 1. JANUARJA:
6.00—8.00 Dobro jutro v novem
letu; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 No-
voletni vrtljak zabavnih melodij;
10.20 Novoletni narodni in narod-
no-zabavni glasbeni sejem; 11.00
Poročila — Turistični napotki za
tuje goste; 13.15 Koncert ob ka-
minu; 14.20 Popevke s festivalov
v letu 1967; 16.00 Radijska igra —
Anton Tomaž Linhart: Zupanova
Mlika; 17.05 Ples ob 17.05, 19.00
Lahko noč, otroci! 20.00 Rapa
Sukije: Basni.

TOREK, 2. JANUARJA: 6.00—
8.00 Dobro jutro! 8.05 Najmlajšim
poslušalcem za novo leto; 10.30
Novosti našega arhiva; 13.15 Vedri
obrazi nove slovenske muzike;
14.00 Mojca Murko: Hrana iz mor-
ja; 14.20 Za kmečko počjo; 16.00
Noletna športna oddaja; 16.30
»Pojdem na prejo...« 17.05 Ples

Koteks Tobus

IMPORT-EXPORT
LJUBLJANA

KMETOVALCI IN REJCI PRAŠICEV!

Podjetje KOTEKS - TOBUS

je za vse prinašalce svinjskih kož tudi v letošnji odkupni sezoni pripravilo

NAGRADNA ŽREBANJA

z nad 4000 lepimi dobitki

Žrebanja bodo 20. januarja in 20. aprila 1968.

KMETOVALCI IN REJCI PRAŠICEV

Pazljivo oderite vsakega prašiča in kože oddajte najbližji zbiralnici KOTEKS-
TOBUSA ali kmetijski zadrugi.

Prejeta potrdila, ki vam prinašajo pravico do udeležbe na razpisanih žreba-
njih, pa skrbno hranite!

Izid nagradnega žrebanja bo objavljen v dnevnem tisku in po radiu.

VSEM POSOJNIM PARTNERJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ŽELIMO
MNOGO USPEHOV V NOvem LETU 1968

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 29. decembra — Toman
Sobota, 30. decembra — Branimir
Nedelja, 31. decembra — Silvester
Ponedeljek, 1. januarja — Novo leto

Torek, 2. januarja — Makarij
Sreda, 3. januarja — Genovefa
Četrtek, 4. januarja — Angela
Petek, 5. januarja — Simeon

PREKLICI

Opravičujem se Stanetu Oberstarju iz Rakitnice št. 2 za besede, izrečene 16. 9. 1967 v gostilni v Rakitnici, in jih prekladam. Vinko Rus, Dolenja vas 40.

OBVESTILA

Cenjene stranke obveščam, da bo do 1. 1. 1968 odprta Avtomobilna delavnica v Trebnjem v bivših prostorih Juhartove kovačnice. Se priporočam! Stefan Vovko.

Cenjene goste vabimo na silvestrovanje. Za zabavo poskrbljeno. Gostilna Lašče pri Dvoru.

DOM NA FRATI vabi na silvestrovanje. Prostor je še dovolj za zabavo poskrbljeno. Vabljeno!

Gostilna Romana Zorka iz Društva vabi na veselo silvestrovanje. Igrajo Fantje treh vasi. Vabljeno!

ČESTITKE

Vsem prijateljem in gostom želimo srečno novo leto 1968 in jih vabimo na silvestrovanje! Gostilna Selak, Dobrava, p. Skočjan.

Vso srečo in veliko uspehov v letu 1968 želimo svojim strankam in naročnikom Dolenjskega lista. Se priporočam! Mizarstvo Črtalič, Dobrava, Kostanjevica.

Alojzu Petju iz Zabukovja 24, Sentrupert, želijo za njegov 73. rojstni dan vse najlepše njegovi domači.

ZAHVALE

Ob nenadni izgubi naše ljubljene žene, mame, stare mame in tačce

MICI VINTAR

iz Krži
se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in izrazili sožalje. Topla hvala sosedom za nesebično pomoč v najtežjih dneh. Moja Franc, hči Fani Brečko z družino
Krži, 5. 12. 1967

JOŽETA KOZOGLAVA

iz Sentjošta
se zahvaljujemo vsem zdravnikom in drugemu osebju internega oddelka splošne (bolnišnice) v Novem mestu za posebno skrb in lajšanje bolečin v enoletnem bolniškem zdravljenju, sorodnikom za podarjene vence in drugim, ki so nam kakorkoli pomagali v težkem trenutku in ga spremljali na zadnji poti. Lepa hvala tudi občinski skupščini v Novem mestu za podarjena venca, sosedom za pomoč in gospodu župniku za spremstvo in poslovljene besede.
Zaljubljeni sin in hčerke

FRANCA GORENCA

iz Vel. Brusnice 2
se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Posebna hvala gospodu župniku za poslovljeni govor ob grobu, družini Rajk iz Vel. Brusnice, sosedom in vsem, ki so nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali.
Zaljubljeni sin Milan, Jože z ženo in Franc z družino in drugo sorodstvo

ANTON LUŠINA

iz Bele cerkve
Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom za podarjene vence. Posebna zahvala vsem sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, govorikom tov. Pipanu in Bevcu za ganljive poslovljene besede in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti. Priročna hvala gospodu župniku za spremstvo!
Zaljubljeni: žena Neža, sin France z družino, hčerke Milka, Anica in Neža z družino

Ob bridki izgubi ljubega očeta

MATIJE JUŽNIČA

iz Fare
se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti in vsem, ki so nam izrekli sožalje. Kolektivoma Avtopromet GORJAN, CI, Novo mesto, in trgovskemu podjetju JELKA iz Ribnice se zahvaljujemo za podarjene vence.
Zaljubljeni domači

Namesto venca na grob pokojnega Antona Jakšetu iz Novega mesta je Franc Hrovat iz Novega mesta poklonil Zvezdi slepih in Zvezdi gluhih Novo mesto skupni znesek 100,00 Ndin, za kar se iskreno zahvaljujemo!

KINIO

Brezice: 29. in 30. 12. francoski barvni film »Svetnik pripravljiva pasta«. 31. 12. in 1. 1. ameriški barvni film »Prokleti obiski«. 1. in 2. 1. angleški barvni film »Naprej, kavboj!«. 3. 1. nemški barvni film »Grbe« iz Soha.
Črnomelj: 29. in 31. 12. ameriški barvni film »Črne ostrižke«. 1. in 2. 1. nemško-jugoslovanski barvni film »Winetou in Apanači«. 3. 1. francoski barvni film »Zivljenje na vrhu«.

Kočevje: 29. in 30. 12. nemški film »Nenavadni mehihi«. 30. in 31. 12. francoski film »Neumnostni Perdijana«. 1. in 2. 1. ameriški barvni film »V sencu pištole«. 2. in 3. 1. nemški barvni film »Črni panter«. 3. in 4. 1. ameriški film »Noči v Guanajuatu«.

Kostanjevica: 31. 12. ameriški barvni film »Klic trobente«. 1. 1. francoski barvni film »Tajne Pariza«.
Metlika: 30. in 31. 12. ameriški barvni film »Kolekcionar«. 1. in 2. 1. angleški barvni film »Goldfinger«. 1. in 2. 1. ameriški barvni film »V popularnem ritmu«. 3. in 4. 1. angleški film »Gora žaljubljenih«.

Mokronog: 30. in 31. 12. slovenski film »Lucija«.
Novo mesto: 30. 12. ob 20. uri silvestrovanje, vmes ameriški barvni film »Boeing-Boeing«. in še en barvni film, srečolov in bite. 1. in 2. 1. ameriški barvni film »Boeing-Boeing«. 3. in 4. 1. francoski barvni film »Svet brez sonca«.

Ribnica: 1. in 2. 1. italijansko-jugoslovanski barvni film »Beli vrage«.

Sodražica: 30. in 31. 12. ameriški barvni film »Bravados«.

Sentjernej: 30. in 31. 12. francoski barvni film »Dva mušketirja«.

Trebnje: 30. in 31. 12. ameriški barvni ljubzenski film »Fani«.

OBVESTILO KMETOVALCEM

Veterinarska postaja NOVO MESTO obvešča, da

sejnice v ponedeljek, 1. januarja 1968 ne bo zaradi novoletnih praznikov. Sejnice za govejo živino in prašiče bo v ponedeljek, 8. januarja 1968.

KRONIKA NESREČ

Za tovornjakom je bil dostavni avto

Milan Malnarič iz Vavpce vasi se je 24. decembra ponoči pešal z osebnim avtom iz Novega mesta čez Gorjance. Pred Jugorjem je srečal tovornjak. Ker je imel zasenčene luči, ni opazil dostavnega avta za tovornjakom. Ker sta Malnarič in voznik dostavnega avta Drago Kabur iz Metlike vozila skoraj po sredi ceste, sta se zalelela. Škodo so ocenili na 1800 Ndin.

Prek bankine v vsek

Kristjan Bečaj iz Trebnjega se je 23. decembra zvečer vračal z osebnim avtom iz Novega mesta. Pred Trebnjem je avto zanesel prek bankine v skalnat vsek, od koder se je prekučnil spet na cesto in obstal. Sopotnica Anka Bečaj je bila lažje ranjena. Škodo so ocenili na 2500 Ndin.

Avto zaneslo v škarpo

Novomeščanka Marija Zorc se je 21. decembra popoldne peljala z osebnim avtom iz Paderšiceve proti Trdinovi cesti v Novem mestu. Na poledeneli cesti je avto zanesel na levo v betonsko škarpo. Škodo je bilo za okoli 600 Ndin.

Kombi s ceste na strmino

21. decembra se je pripetila prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Brez. iz Zagreba v Ljubljano je Ciril Pirin iz Ilirske Bistrice vozil tovornjak s priklopcem. Pri Brez. je prehitel tovornjak. Tedaj se je naprotil pripeljal Stjepan Torbica s kombijem. Voznik tovornjaka, ki ga je Pirin prehitel, se je umaknil na desno stran ceste in se ustavil. To je poskušal napraviti tudi Pirin, bil pa je prepozno, ker se je Torbica s kombijem že zalezel v zadnji del priklopa. Kombi je odlobo na strmino, kjer se je večkrat prevrnil. Voznik Torbica se je hudo ranil. Škodo so ocenili na 8000 Ndin.

Tovornjak v osebni avto

Na Zagrebški cesti v Novem mestu je 20. decembra tovornjak, ki ga je vozil Janez Bergant iz Skofje Loke, trčil v osebni avto Novomeščana Pera Damjanoviča, ki je čakal pred prehodom za peške. Škodo so ocenili na 500 Ndin.

Obvestilo sodelavcem in dopisnikom

Kot za zadnjo tako se je tudi za današnjo številko nabralo toliko prispevkov, da jih kljub najboljši volji nismo mogli v celoti objaviti. Na vrsto pridejo v prihodnjih številkah!

Honorar za december smo obračunali za vključno 51. številko DL, današnjo številko pa bomo obračunali in izplačali v januarju 1968.

Lep pozdrav vsem sodelavcem lista!

UREDNIŠTVO

Srečanje na poledeneli cesti

19. decembra sta se na poledeneli cesti v Brusnicah srečala in trčila osebni avto, ki ga je vozil Janez Gazvoda, in tovornjak, ki ga je vozil Anton Pirne iz Oreho-vico. Škodo so ocenili na 800 Ndin.

Na lakenških ovinkih

18. decembra popoldne sta se na poledenelih ovinkih v Gornjem Lakenju srečala Metličan Jože Plut, ki je vozil tovornjak, in Ljubljanc Matveje Krušič z osebnim avtom. Plut je pred srečanjem vozil po levi strani. Ko sta vozila zavrla, ju je zaneslo, da sta vozila trčila. Škodo so ocenili na 4500 Ndin.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

seh znamk in

KMETIJSKI STROJI

IZREDNO NIZKE CENE!

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: MOCNIK, Sokolska 3, št. telefona (068)21-639

SEVNICA: TOTER, Heroja Maroka 3

PEROTTI-EXPORT 3. FRANCESCO 41, TRST

Mopedista so odpeljali v bolnišnico

24. decembra popoldne se je iz Krškega proti Brestanici peljal mopedist Franc Ferlin iz Nove Reše. V Sotelskem je iz neznanega vzroka zapeljal na skrajni desni rob ceste, kjer je zadel v kolček in se prevrnil. Zaradi poškodb so ga takoj odpeljali v novomeško bolnišnico. Na mopedu je za okrog 20 Ndin škodo.

Avto zadel kravo

Ivan Lenarčič se je 18. decembra popoldne peljal z osebnim avtom iz Brusnice v Novo mesto. Na Ratežu je prišla pred avto s stranske ceste Lutarjeva krava. Deček, ki je gnil šivil, je stekel čez cesto, avto pa je zadel kravo. Škodo so ocenili na 1000 Ndin.

Za prehitavanje je bilo premalo prostora

Voznik kombija Franc Skoflek iz Dobove se je 18. decembra popoldne peljal iz Dol. Pohance proti Brezicam. V Sentenartu je hotel zaviti v levo proti skladišču »Dinosa« in se postavil na sredino ceste. Za njim je pripeljal voznik osebnega avtomobila Janez Cizelj iz Brezine in ga hotel prehiteti po desni strani. Ker je ugotovil, da je za prehitavanje premalo prostora, je zaviral, vendar ga je na poledeneli cesti zaneslo v stojčji kombi. Pri trčenju je na vozilih nastalo za okrog 2000 Ndin škodo. Voznik osebnega avtomobila se je lažje poškodoval po glavi in nogi.

Prihodnja številka

bo zaradi novoletnih praznikov in oddiha v tiskarni izšla v skrajnem obsegu v petek, 5. januarja 1968.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brezice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rla Bačar, Miloš Jakopac, Marjan Legan, Jože Primo, Jožica Tepey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Naročnina za drugo polletje 1967: 16,00 novih dinarjev (1600 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo: za drugo polletje 1967 25,00 novih dinarjev (2500 Sdin) oz. 2 ameriška dolarja — Tekoči račun pri SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročeni rokopiši in fotografije ne vračamo — Tiska ČP »DELO« v Ljubljani.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA, Novo mesto

s podružnico v KRŠKEM

in z ekspozituro v METLIKI in TREBNJEM

obvešča vse stranke, da zaradi internih del ob zaključku leta

NE BO POSLOVALA ZA STRANKE

3. in 4. januarja 1968.

Prav je, da zveste:

Tudi sevniška in krška občina: izpolnjena pogodba

OBCINSKA SKUPŠČINA V SEVNICI je 21. decembra nakazala upravi Dolenjskega lista 3.040 Ndin in s tem kot četrti v pokrajini v celoti izpolnila svojo pogodbeno obveznost za stalno komunske priloge v našem medobčinskem pokrajinskem tedniku. — 22. decembra se ji je pridružila tudi občina Krško, ki je nakazala 3600 Ndin in s tem izpolnila pogodbo za leto 1967.

PRIHODNJA ŠTEVILKA Dolenjskega lista bo izšla v petek, 5. januarja 1968. Vsi naročniki lista bodo dobili hkrati z njo tudi lep novoletni koledar v dveh barvah!

NAMESTO NOVOLETNIH ČESTITK smo prejšnji teden nakazali v imenu vseh naročnikov in bralcev 50.000 Sdin za gradnjo onkološkega inštituta v Ljubljani (za boj proti raku).

O SRCNIH BOLEZNIH in prvi presaditvi srca iz človeka v človeka bomo poročali v drugi januarski številki Dolenjskega lista: znanega kirurga prof. dr. Mira Košaka v Ljubljani smo prosili za daljši razgovor o teh zanimivih vprašanjih, zato ne zamudite naših izdaj prihodnji mesec! Objavili bomo tudi reportažo o snemanju najnovejšega domačega filma »Bitka na Neretvi« in več drugih zanimivih sestavkov.

DOLENJSKI LIST